

ΝΕΟΤΑΙΑ

ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 33 (84)
19 ΜΑΪΟΥ 1940 — Ε'

Ἡ Νεοαίτια

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝ. ΝΕΟΛΑΙΑΣ
(Νόμος 334)

Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου, διοικου-
μένου ὑπὸ Ἀνωτάτου Διοικητικοῦ Συμβουλίου
προεδρευομένου ὑπὸ τῆς Α. Ε. τοῦ Ἀρχηγοῦ
τῆς Κυβερνήσεως κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΕΤΑΞΕΑ, ὅστις
καὶ ἐκπροσωπεῖ ταύτην, ἀναπληρούμενος ὑπὸ
τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου
κ. ΑΛΕΞ. ΚΑΝΕΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΤΟΣ Β', - ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ
ΛΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
Δ/ΣΕΩΣ, ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ & ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
Ὁδὸς Λεωχάρους 19 (Β' δρόμος)
Ἀριθ. Τηλεφ. Λογιστηρίου 32-094
» » Συντάξεως 34-425

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ: Περιοδικὸν «ΝΕΟΛΑΙΑ»
Ὁδὸς Λεωχάρους 19

Ἀριθ. Τεύχ. 33-18 Μαΐου 1940
ΤΙΜΗ Δραχ. ΤΕΣΣΑΡΕΣ

Διὰ πᾶσαν πληρωμὴν πρέπει νὰ λαμβάνετε ἀπόδειξιν φέρουσαν τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Γεν. Γραμ-
ματέως τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Σ. ΡΟΥΒΑΛΗ Συνταγματογράφου ἑ. ἀ. καὶ τὴν σφραγίδα τῆς Ε.Ο.Ν.

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Μελῶν καὶ μη-
μοθητῶν μελῶν
ΕΤΗΣΙΑ (Ἑσωτερικῶς) Δρ. 160-200
ΕΞΑΜΗΝΟΣ » » 80-100
ΤΡΙΜΗΝΟΣ » » 40-50
ΕΤΗΣΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰρ. Ἀγγλίας 1
» » Ἀμερικῆς Δολ. 6
» » Αἰγύπτου Αἰρ. 1

Διὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου καὶ Ἰδιω-
τικῶς Δικαίου (Δήμους, Κοινοτήτας) καὶ
Σχολικὰς Ἑφορίας. ΕΤΗΣΙΑ Δραχ. 300

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΝΕΟΛΑΙΑ»
ἡ ΣΠ. ΡΟΥΒΑΛΗΝ, Γεν. Γραμματεῖς Ε.Ο.Ν.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Παρακαλοῦνται οἱ κ. κ. Συνδρομηταί, τῶν ὁποίων ἔληξεν ἡ λήγει ἡ συν-
δρομή, ὅπως μᾶς ἐμβάζουν τακτικῶς αὐτήν.

Ὅσοι ἐξ αὐτῶν δὲν ἐπιθυμοῦν νὰ τὴν ἀνανεώσουν παρακαλοῦνται νὰ μᾶς
τὸ γνωρίζουν ἐπιστρέφοντες τὸ πρῶτον τεῦχος ποῦ θὰ λάβουν, μετὰ τὴν λήξιν
αὐτῆς, γράφοντες ἐπὶ τῆς ταινίας τὴν λέξιν «ἀπαράδεκτον».

Ἡ μὴ τοιαύτη ἐπιστροφή σημαίνει διὰ τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιοδικοῦ τὴν
ἐπιθυμίαν τοῦ συνδρομητοῦ νὰ συνεχισθῇ ἡ ἀποστολὴ τοῦ τεύχους καὶ τὴν ὑπο-
χρέωσιν του ὅπως ἐμβάσῃ τὴν συνδρομὴν του.

Ἐπίσης παρακαλοῦνται ὅσοι ἐκ τῶν κ. κ. Συνδρομητῶν ἀλλάσσουν διευ-
θύνσιν νὰ μᾶς τὸ γνωρίζουν ἐγκαίρως δι' ἐπιστολῆς των, ἐσωκλείοντες εἰς
ταύτην καὶ 3 δραχμάς εἰς γραμματόσημα διὰ τὴν ἀλλαγὴν τοῦ πλακιδίου τῆς
διευθύνσεώς των.

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1841

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ & ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ ΔΡΑΧ. 1.205.000.000
ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ (τῇ 31 Δεκεμβρίου 1939) » 10.541.000.000

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Γ. ΚΟΡΙΖΗΣ

Ἡ ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Δέχεται καταθέσεις πάσης φύσεως εἰς δραχμάς. Ἀγοράζει καὶ πωλεῖ μετοχὰς καὶ ὁμολογίας εἰς τὸ ἴν
Ἀθήναις Χρηματιστήριον διὰ λογαριασμὸν τρίτων. Παρέχει δάνεια ἐπὶ ἐνεχύρῳ δημοσίων χρεωγρά-
φων, μετοχῶν καὶ ὁμολογιῶν ἐταιρειῶν. Δέχεται πρὸς φύλαξιν χρηματόγραφα παντὸς εἴδους. Ἐκμι-
σοῖ χρηματοκιθώτια πρὸς φύλαξιν τίτλων καὶ τιμαλφῶν ἀντικειμένων.

ΤΟ Β' ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ

Ἀρχίζουν αὖριον αἱ ἐργασίαι τοῦ Β' Συνεδρίου τῶν Περιφερειακῶν Διοικητῶν καὶ Διοικητριῶν. Τὴν ἑναρξιν θὰ τιμῶσιν διὰ τῆς παρουσίας τῶν ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς, ἡ Α. Β. Υ. ὁ Διάδοχος, Γενικὸς Ἀρχηγός, καὶ ἡ Α. Ε. ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως, Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς τῆς Ὁργανώσεως. Εἰς τὴν ἀμερίστον στοργὴν μεθ' ἧς ἀπὸ τῆς συστάσεως τῆς ἡ Ε. Ο. Ν. περιεβλήθη ἀπὸ μέρους τῆς Πολιτείας, ἡ ἐπίσημος αὕτη παρουσία θὰ προσθέσῃ αἰγλὴν, λαμπρότητα καὶ κύρος.

Εἶναι περὶ τὴν κάθε ἰδιαιτέρα ἑξαρεσίαν τῆς σημασίας τῶν περιοδικῶν συνεδρίων δι' ἕνα ὁργανισμόν πανελληνίου ἐκτάσεως, ὅπως εἶναι ἡ Ε. Ο. Ν. Γνωρίζομεν ὅλοι πόσον γονίμως καθοδηγητικὰ ἀπεδείχθησαν ἐν τῇ πράξει διὰ τὴν ὅλην ἑκτοτε πορείαν τῆς Ὁργανώσεως αἱ συζητήσεις, αἱ ἰδέαι καὶ τὰ πορίσματα τὰ συναχθέντα ἐκ τοῦ συνελθόντος τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1939 πρώτου συνεδρίου. Τὸ Β' Συνέδριον ὀφείλει καὶ θὰ εἶναι ἀσφαλῶς γονιμώτερον εἰς ἀποτελέσματα.

Ἐάν ἡ ἀτέλεια εἶναι τὸ στοιχεῖον, ποῦ συνοδεύει πάντοτε τὰ ἀνθρώπινα ἐγχειρήματα, ἡ πείρα ἐδόθη ὡς ἀντίδοτον ἐναντίον τῆς ἀνθρωπίνης ἀτελείας. Ἡ πείρα ὅμως εἶναι κάτι ποῦ δὲν δίδεται εἰς τὸν ἀνθρώπον ἀνωθεν, οὔτε ὡς πνοή, οὔτε ὡς ἐπιφοίτησις, ἀλλὰ κατακτᾶται καὶ ἀποθησαυρίζεται μεθοδικῶς καὶ διαρκῶς ἐν τῇ δράσει. Μέσα εἰς τὸν πυρετὸν τῆς δράσεως, ἐν ὧν τῶν ἀενάως προβλημάτων ἐμποδίων, δοκιμάζονται αἱ μέθοδοι καὶ αἱ ἰδέαι, ἀπαλύνονται καὶ νικῶνται αἱ δυσχερεῖαι, ἀκονίζεται ἡ ἐνέργεια καὶ ἀποθησαυρίζεται ἡ γνῶσις. Ὁ θεσμός τῶν συνεδρίων ἔχει ἕνα σκοπὸν: Νὰ συγκεντρώνῃ, νὰ συνοψίσῃ καὶ νὰ κωδικοποιῇ ἐκάστοτε τὴν γνῶσιν, τὴν ὁποῖαν οἱ ἐργάται καὶ οἱ ἀγωνισταὶ τῆς κοινῆς προσπάθειας, ἕνας ἕκαστος εἰς τὸν τομέα του, ἕνας ἕκαστος μετὰ τὸν ἰδικόν του τρόπον, μετὰ τὴν ἰδικὴν του παρατήρησιν, μετὰ τὴν ἰδικὴν του μέθοδον συνεκόμισεν ἐν τῇ πράξει.

Ἡ Ἑθνικὴ Ὁργάνωσις τῆς Νεολαίας δὲν εἶναι μόνον αὕτη καθ' ἑαυτὴν κατὰ νέον εἰς τὴν ζωὴν μας. Εἶναι συνάμα ἔργον ἐπιχειρούμενον ἀπὸ νέους. Καὶ ἡ νεότης ὅσον εἶναι πλουσία εἰς ὁρμὴν, τόσον εἶναι πτωχὴ εἰς πείραν. Ἐάν λοιπὸν διὰ κάθε ἀνθρώπινον ἔργον ἡ ἀνάγκη τῆς συγκεντρώσεως καὶ τῆς κωδικοποιήσεως τῆς πείρας εἶναι φυσικὴ, διὰ τὰ ἔργα τὰ ἐπιχειρούμενα ὑπὸ νέων, ὅπως ἡ ὁργάνωσις, εἶναι κατ' ἀναπόδραστον λόγον ἀπαραίτητος.

Εἰς τὸ συνέδριον ποῦ θ' ἀρχίσῃ αὖριον οἱ ὑπεύθυνοι Διοικητὰι τῶν κατὰ περιφέρειαν τμημάτων τῆς Ὁργανώσεως ἔχουν νὰ ἐκτελέσουν διπλοὺν ἔργον: Νὰ προσκομίσουν, ν' ἀναπτύξουν καὶ νὰ ἐκθέσουν ἕκαστος τὰς παρατηρήσεις καὶ τὰ διδάγματα, τὰ ὁποῖα ἀπεθησαύρισαν κατ' ἰδίαν ἀγωνιζόμενοι εἰς τὴν ἐμπεικτικὴν εἰς αὐτοὺς διοικήσιν καὶ ν' ἀκούσουν καὶ νὰ διδαχθῶν ἀπὸ τὰς παρατηρήσεων καὶ τὰ διδάγματα, τὰ ὁποῖα θὰ ἀποκομίσουν οἱ ἄλλοι συνάδελφοί των. Θὰ ὑπάρξουν μεταξὺ τῶν παρατηρήσεων καὶ μεταξὺ τῶν διδασμάτων αὐτῶν μερικὰ, τὰ ὁποῖα θὰ εἶναι ἴσως κοινὰ. Τοῦτο εἶναι πολὺ φυσικόν. Εἰς μίαν προσπάθειαν τῆς ἰδίας φύσεως, ἐπιχειρουμένην ἐπὶ τῆς ἰδίας γῆς, μεταξὺ τοῦ αὐτοῦ λαοῦ, εἶναι τὸ φυσικώτερον τῶν πραγμάτων νὰ προσβάλλουν καὶ νὰ τίθενται προβλήματα καὶ ν' ἀνακύπτουν δυσχερεῖαι ὁμοίωμοι. Θὰ παρουσιασθῶν ὅμως ἀναμφιβόλως καὶ ἄλλα προβλήματα καὶ ἄλλαι δυσχερεῖαι ἰδιόζουσαι κατὰ περιοχάς. Καὶ αἱ πρῶται καὶ αἱ δευτέραι ἀσφαλῶς καὶ ἀποτελεσματικώτερον θὰ ἐρευνηθῶν, θ' ἀναλυθῶν καὶ θὰ κριθῶν ὑπὸ

τὸ φῶς τῆς ὁμαδικῆς πείρας καὶ τοῦ ὁμαδικοῦ ἐλέγχου. Διὰ νὰ εἶναι ὅμως ἡ κρίσις καὶ ὁ ἐλεγχος ἀσφαλῆς θὰ χρειασθῇ ἀπαραιτήτως κάτι ποῦ θέλομεν νὰ πιστεύωμεν ὅτι δὲν θὰ λείψῃ. Θάρρος καὶ εὐλικρίνεια. Ἡ οὐσία τοῦ συνεδρίου εἶναι κατὰ τὰς ἀνακοινώσεις καὶ τὰς συζητήσεις τῶν νὰ φροντίσουν, ὥστε νὰ μὴ τοὺς λείψουν αὐτὰ τὰ δύο ἀπαραίτητα στοιχεῖα. Νὰ εἶναι ἀληθινοὶ μετὰ τὸν ἑαυτὸν καὶ μετὰ τοὺς συναδέλφους των. Νὰ ὁμολογήσουν τὰς ἀνησυχίας των, ἂν ἔχουν, νὰ διατυπώσουν τὰς ἀπορίας των, καὶ εἶναι φυσικόν νὰ ἔχουν ἀπορίας, μετὰ τὴν ἰδίαν ἡρεμίαν καὶ ἀντικειμενικότητα, μετὰ τὴν ὁποῖαν θ' ἀνακοινώσουν τὰς ἐπιτυχίας καὶ τὰς ἐλπίδας των.

Εἴμεθα δὲ βέβαιοι ὅτι θὰ τὸ κάμουν, διότι, ἂν δὲν τὸ ἔκαμουν, θὰ ἄφηναν τὴν ἐντύπωσιν ὅτι δὲν ἀγαποῦν ὅσον πρέπει ν' ἀγαποῦν καὶ δὲν πιστεύουν ὅσον ἀξίζει νὰ πιστεύουν εἰς τὸ ἔργον των καὶ εἰς τοὺς σκοποὺς ποῦ ἔθεσαν εἰς αὐτοὺς ἡ Πολιτεία καὶ ὁ Ἀρχηγός.

Τὰ προβλήματα ποῦ θ' ἀπασχολήσουν τὸ συνέδριον εἶναι πολλὰ καὶ ποικίλα. Παλαιὰ καὶ νέα. Ἐπειτα ἀπὸ τὴν περίοδον τῆς συντάξεως, ποῦ ἦτο ἕνας ἀληθινὸς ἀθλος — διότι ὄντως εἶναι ἀθλημα ἡ συνταξίς ἐνὸς ἑκατομμυρίου νέων καὶ νεανίδων καθ' ὅλην τὴν Χώραν — προσβάλλουν ἐπιτακτικὰ ἄπειρα αἰτήματα. Τεχνικὰ καὶ πνευματικὰ. Ἡ ὁργάνωσις καὶ ἡ λειτουργία τῶν στρατοπέδων. Ἡ πολιτικὴ διαφώτισις, Ἡ ἀθλητικὴ διαπαιδαγώγησις. Ἡ ἀγωγὴ γενικῶς. Ἡ πολιτικὴ ἐπιστράτευσις. Τὰ κοινωφελῆ ἔργα. Ἡ ὑγιεινὴ διαπαιδαγώγησις. Ἡ ψυχαγωγία καὶ ἡ πρόνοια, διὰ νὰ περιορισθῶν εἰς τὰ κεφαλαιωδέστερα. Καὶ πρὸ πάντων τὸ μέγα, τὸ θεμελιωδέστερον πάντων, τὸ πρόβλημα τῆς ἐπιλογῆς καὶ τῆς κατάρτισεως τῶν ἡγετικῶν στελεχῶν, ἀπὸ τὴν λύσιν τοῦ ὁποῖου εἶναι ἡρητημένη ἡ ἐπιτυχία τῆς Ὁργανώσεως. Ἐθ' ὅλων τούτων ἡ Κεντρικὴ Διοίκησις ἔχει βεβαίως χαραγμένας ὁρισμένας γραμμάς κατευθύνσεως. Μολαταῦτα τὸ συνέδριον δὲν καλεῖται μόνον ν' ἀκούσῃ καὶ νὰ λάβῃ γνῶσιν αὐτῶν τῶν κατευθύνσεων. Ἄν ἐπρόκειτο περὶ τοῦτου μόνον, θὰ ἤρκουν αἱ γραπταὶ ἐγκύκλιοι καὶ αἱ σχετικαὶ διαταγαί. Τὸ συνέδριον καλεῖται ὅχι διὰ ν' ἀκούσῃ, ἀλλὰ διὰ νὰ εἰσφέρῃ εἰς τὴν λυσιτελεστόραν ἀντιμετώπισιν ὅλων αὐτῶν τῶν προβλημάτων. Νὰ εἰσφέρῃ διὰ τῆς γνώσεως, διὰ τῆς πείρας, διὰ τῆς ἐξ ἀντικειμένου ἀποδείξεως.

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ πρώτου συνεδρίου παρήλθον δέκα τέσσαρες μῆνες δράσεως. Θὰ ἦτο ἐκπληκτικόν ἂν ἡ δρᾶσις αὕτη δὲν ἐπλούτισε τὰς παρατηρήσεις, δὲν ἐτροποποίησεν ἀντιλήψεις, δὲν ἀπεκάλυψεν ἀνάγκας καὶ ἐλλείψεις, δὲν διηύρυνε ἀπόψεις καὶ προοπτικάς. Ἄν δὲν ἐδημιούργησε πείραν μετὰ μίαν λέξιν. Αὐτῆς τῆς πείρας τὴν σύνοψιν καὶ τὴν κωδικοποίησιν ἀπὸ κοινού ἐκλήθη νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ συνέδριον. Μετὰ τῆς πείρας αὐτῆς τὸ βέβαιον φῶς, μετὰ τὴν ἀνανέωσιν τῆς ὁρμῆς καὶ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ, ποῦ δίδει πάντοτε ἡ ζωντανὴ ἐπαφή, μετὰ τὴν ἀναβάπτισιν τῆς πίστεως, θὰ συνεχισθῇ ταχυτέρα, ρωμαλεωτέρα, μεθοδικωτέρα ἡ μεγάλῃ ἐξόρμησις.

Ἡ «Νεολαία» χαίρει τὸς διοικητὰς τῶν περιφερειῶν μετὰ τὴν βεβαιότητα ὅτι ἔρχονται ἀρτίωτερον συγκροτημένοι, μετὰ τὴν ἡγετικὴν τῶν πείραν ἡξημένην, μετὰ τὸν ἐνθουσιασμόν ἀδιάπτωτον. Γνωρίζει ὅτι ἡ ἀφοσίωσις των εἰς τὸ ἔργον, ἡ πίστις εἰς τὴν ἀνανεωμένην Ἑλλάδα, εἰς τὸν Βασιλέα καὶ εἰς τὸν Ἀρχηγόν, θὰ φωτίσῃ, θὰ ἐμπνέῃ καὶ θὰ κατευθύνῃ τὰς σκέψεις καὶ τὰς ἀποφάσεις των.

Η ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ Κ.Ε.Ν. κ. ΑΛΕΞ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΘΛΗΤΑΣ ΕΠΙ ΤΗ ΛΗΞΕΙ ΤΩΝ Β' ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

Συναγωνιστές και Συναγωνίστριες,

Εξήτησα να έλθω εις επαφήν απόψε μαζί σας για να μου δοθῇ ἡ εὐκαιρία νὰ σὰς ἀποχαιρετήσω μετὰ τὴν τέλει τῶν Β' Πανελληνίων ἀγώνων μας καὶ ἐπίσης γιὰ νὰ μπορέσω μὲ τὴν εὐκαιρία αὐτὴ νὰ σὰς ὑπογραμμίσω ὀρισμένα σημεῖα, τὰ ὁποῖα θέλω μαζί μὲ τὰς ἐντυπώσεις σας νὰ συναποκομίσετε καὶ νὰ διατηρήσετε, ἔτσι ὥστε νὰ προκύψῃ οὐσιαστικὴ ὠφέλεια ἀπὸ ὅλην τὴν προσπάθειαν τὴν ὁποῖαν ὅλοι καὶ ὅλες κατεβάλατε, καὶ ἀπὸ ὅλην τὴν ἐνέργειαν ποὺ κατεβλήθη γύρω ἀπὸ τοὺς Β' Πανελληνίους ἀγῶνας.

Οἱ Β' αὐτοὶ ἀγῶνες θέλω νὰ ὑπάρχουν μέσα εἰς τὴν συνείδησίν σας ὡς σὴν στερεώσις τοῦ πράγματος γιὰ τὸ ὁποῖον ἐξεκινήσαμε μὲ τοὺς περυσινούς ἀγῶνας, ὡς θεμελίωσις καὶ ὡς μὲνιμοποίησις τῆς μεγαλυτέρας ἀθλητικῆς προσπάθειας, τὴν ὁποῖαν ἔχει σημειώσει ἡ ἱστορία τῆς συγχρόνου Ἑλλάδος, προσπάθειας τὴν ὁποῖαν θὰ ἠμπορούσε νὰ φέρῃ καὶ ἔφερε εἰς πέρας μόνον ἡ Ε.Ο.Ν.

Γνωρίζετε τὴν σπουδαιότητά των καὶ γι' αὐτὸ εἶναι περὶ τῶν νὰ ἐπιμείνω εἰς τὴν τεραστίαν σημασίαν ποὺ ἔχει ὁ θεσμός αὐτός, τὸν ὁποῖον ἐγκαινιάσαμεν πέρυσι καὶ ἔστερεώσαμεν ἐφέτος, ὅχι μόνον γιὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ ἀθλητισμοῦ, ὅχι μόνον γιὰ τὴν ἱστορίαν τῆς Ὁργανώσεώς μας, ἀλλὰ ἀκόμη καὶ γιὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ τόπου μας. Εἰς τοὺς ἀγῶνας αὐτοὺς καὶ εἰς ὅλους τοὺς ἄλλους ἀγῶνας ποὺ γίνονται διὰ νὰ καταλήξουν εἰς τοὺς ἐνιαυσίους Πανελληνίους, ἐπιδιώκουμε πρὸ παντός ἄλλου τὴν καλλιέργειαν, τὴν τόνωσιν καὶ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ ἀγωνιστικοῦ πνεύματος κάθε μέλους τῆς Ε.Ο.Ν. Αὐτὸ εἶναι τὸ πρῶτον πράγμα, ἡ πρώτη ἐπιδίωξις, τὸ βασικὸν στοιχεῖον τοῦ ὁποῖου ζητοῦμεν ἀπὸ τοὺς ἀγῶνας αὐτούς. Ζητοῦμεν ἀκόμη τὴν ἐμπέδωσιν αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον συνήθως χαρακτηρίζεται ὡς πνεῦμα ἀθλητικόν. Βέβαια τὸ πνεῦμα αὐτὸ δὲν ἠμπορεῖ παρὰ νὰ εἶναι ἀπόλυτα συνφασμένον μὲ τὸ γνήσιον ἀγωνιστικὸν πνεῦμα καὶ γι' αὐτὸ εἰς τὴν προσπάθειαν ποὺ τείνει νὰ καλλιεργήσῃ τὸ γνήσιον ἀθλητικὸν πνεῦμα ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον, ἀποδίδουμε τόση σημασία, διότι χωρὶς τὸ πνεῦμα αὐτὸ δὲν ἐννοεῖται φαλαγγιτισμός. Τὸ πνεῦμα τὸ ἀγωνιστικὸν καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἀθλητικὸν δὲν φθάνει νὰ ἐκδηλῶνεται μόνον εἰς τὸν ἀθλητισμὸν καὶ μόνον εἰς τὸν ἀθλητικὸν στίβον. Πρέπει νὰ ἐκδηλῶνεται εἰς κάθε προσπάθειαν τῆς ὁργανώσεως, ὁμαδικῇ ἢ ἀτομικῇ οἰοῦνδήποτε μέλους μας. Ἡ ὁργάνωσις στηρίζει τὴν ὅλην τὴν προσπάθειαν εἰς τὸ πνεῦμα αὐτὸ καὶ ἀκόμα τὸ θεωρεῖ ὡς τὸ βάθρον ἐπὶ τοῦ ὁποῖου στηρίζει ὅλην τὴν ἀγωνίαν ὡς μαχητικὸς φορεὺς ποὺ εἶναι τῶν ἀρχῶν τῆς 4ης Λυγούστου, ὡς ὄργανον ἀναπλάσεως τῆς Ἑλληνικῆς νεότητος.

Συνεπῶς ἐνῶ καλλιεργεῖται εἰς ὅλην τὴν ἑκτασιν τῆς ὁργανώσεως μέσα ἀπὸ τὸ ἀθλούμενον μέρος τῶν μελῶν μας, μέσα ἀπὸ τοὺς ἀθλητικὸς στίβους, ζητοῦμεν νὰ ἐνισχυθῇ ἀκόμη περισσότερον καὶ νὰ μεταδοθῇ εἰς ὅλα τὰ μέλη τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν τὴν Ε.Ο.Ν.

Ὅσον ἀφορᾷ αὐτὴν ταύτην τὴν διεξαγωγὴν τῶν Β' ἀγώνων, βέβαια δὲν πρόκειται τὴν στιγμὴν αὐτὴν νὰ κάνουμε ἀναλυτικὴν κριτικὴν. Αὐτὸ θὰ γίνῃ ἐν καιρῷ ἀπὸ τοὺς ἀρμοδίους συναγωνιστὰς καὶ φυσικὰ θὰ λάβετε γινῶσιν ἀπὸ τὰς οἰκείας διοικήσεις καὶ μονάδας. Αὐτὰ ὅμως ποὺ ἠμποροῦμε νὰ ποῦμε μὲ ὀλίγα λόγια ἐν σχέσει μὲ τοὺς ἐφετεινούς ἀγῶνας εἶναι πρῶτ' ἅπ' ὅλα ὅτι ἐπεδείχθη πνεῦμα ἀνώτερον, καλλίτερον ἢ π' εἰς τοὺς περυσινούς, πνεῦμα ἡλ. ἀθλητικὸν καὶ ἀγωνιστικὸν πληρέστερον, καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ σπουδαιότερον. Βέβαια χρειάζεται ἀκόμη πολλὴ δουλειὰ εἰς τὸ σημεῖον αὐτό. Πάντως ἐσημειώθη πρόδος σημαντικὴ. Ἐνα πρᾶγμα χαρακτηριστικόν, τὸ ὁποῖον τὸ ἐσημείωσε καὶ ὁ Ἀρχηγὸς ὡς πολὺ παρήγορον φαινόμενον, εἶναι τὸ ὅτι ἐνῶ πέρυσιν εἰμεθα μάρτυρες τοῦ λυπηροῦ φαινομένου συναγωνιστὰ καὶ συναγωνίστρια ποὺ ἔβλεπον πῶς δὲν μπορούσαν νὰ τελειώσουν νικηφόρα ἓνα ἀγώνισμα νὰ τὸ ἐγκαταλείπουν εἰς τὴν μέσην, ἀντιθέτως ἐφέτος ἡ ἀθλητικὴ αὐτὴ συμπεριφορὰ πε-

ριωρίσθη εἰς ἐν ποσοστὸν ἐλάχιστον. Ἀπαιτῶ καὶ δὲν ἐλπίζω μόνον ἀλλὰ ἀπαιτῶ, λέγω, εἰς τοὺς Γ' Πανελληνίους νὰ μὴν ὑπάρχῃ καθόλου αὐτὸ τὸ ποσοστὸν. Πάντως τὸ γεγονός αὐτό, τὸ ὁποῖον ἐσημειώθη ἐφέτος, ὑπῆρξεν ἀρκετὰ χαρακτηριστικὸν τῆς προόδου ποὺ ἐγένετο ἀπὸ πέρυσι μέχρι σήμερον. Ἡ προσπάθεια ἐπίσης ὑπῆρξε πολὺ εὐρύτερα κατὰ τοῦτο κυρίως, ὅτι τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν λαθόντων μέρος εἰς τὰ ἀγωνίσματα εἶναι ἀθλητικὰ δημιουργήματα ποὺ βγήκαν μέσα ἀπὸ τὰ σπλάγγνα τῆς Νεολαίας. Τὸ πρᾶγμα αὐτὸ εἶναι σπουδαιότατον καὶ ἐλπίζω ὅτι τοῦ χρόνου θὰ ἔχωμεν φθάσει εἰς τὸ εὐχάριστον σημεῖον νὰ ἔχωμεν ὁλοκληρώσει τὴν κατάρτησιν αὐτὴν.

Ἐφέτος λοιπὸν ἐπήγαμε πολὺ καλλίτερα ἀπὸ αὐτῆς τῆς ἀπόψεως. Εἰς τὸ ἐρχόμενον ἔτος δὲν εἶναι δυνατόν παρὰ ὅλοι ὅσοι ἀρχηγέουν τῶν ὁμάδων νὰ εἶναι βγαλμένοι μέσα ἀπὸ τὰ σπλάγγνα τῆς Ε.Ο.Ν. Καὶ αὐτὸ εἶναι δουλειὰ δική σας, ὅπως δική σας δουλειὰ εἶναι νὰ κατορθώσωμεν νὰ στελεχώσωμεν τὴν ὁργάνωσιν καὶ νὰ δημιουργήσωμεν βαθμοφόρους ἀπὸ τοὺς συναγωνιστὰς καὶ τίς συναγωνίστριες, ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὰς τάξεις τῆς ὁργανώσεως καὶ νὰ μὴ κάνωμεν αὐτὸ ποὺ παρετηρήθη πέρυσι, νὰ ἀρχηγέουν δηλ. ἄνθρωποι τῶν ὁποίων ἡ μόνη σχέση μὲ τὴν ὁργάνωσιν ὑπῆρξεν ὅτι ἦλθον νὰ ἀρχηγέουν ἢ νὰ συνοδεύσουν μίαν ὁμάδα καὶ ἐκεῖ ἤρχιζαν καὶ ἐκεῖ ἐτελείωναν αἱ σχέσεις των μὲ τὴν ὁργάνωσιν. Ἐφέτος εἶμαι εἰς τὴν εὐχάριστον θέσιν νὰ διαπιστώσω ὅτι τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν Ἀρχηγῶν ἀνήκει καὶ ὁργανικῶς εἰς τὴν ὁργάνωσιν. Συνεπῶς μποροῦμε νὰ ποῦμε ὅτι τὸ ἐπίπεδον τὸ ἐφετεινὸν ὑπῆρξεν ἀνώτερον γενικῶς ἀπὸ τὸ πέρυσιον. Αὐτὸ ὅμως δὲν θὰ εἴπῃ πῶς δὲν πρέπει ἀκόμη νὰ ὑψωθῇ διὰ νὰ εἶναι ὅτι χρειάζεται καὶ ὅτι πρέπει. Μὴ ξεχνάτε ποτὲ σας ὅτι ἀκριβῶς εἰς αὐτὴν τὴν ἀθλητικὴν καὶ εἰς αὐτὴν τὴν φαλαγγιτικὴν συμπεριφορὰν τοῦ κάθε ἑνὸς καὶ τῆς κάθε μῆς ἀποδίδω τὴν μεγαλυτέραν σημασίαν ἀπὸ διδῆποτε ἄλλο. Ἡ πρώτη κατάρτησις καὶ ἡ πρώτη προσπάθεια θὰ εἶναι πάντοτε αὐτή.

Ἐχω ἐπίσης νὰ σημειώσω διάφορα ἄλλα ζητήματα, φύσεως τεχνικῆς, ἀλλὰ μὲ αὐτὰ, ὡς ἐπαναλαμβάνω, δὲν πρόκειται νὰ σὰς κουράσω σήμερον. Περὶ αὐτῶν θὰ λάβετε γινῶσιν ἀρμοδίως ἐν καιρῷ.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν προόδον τὴν ὁποῖαν ἐσημείωσαμεν πρέπει ὅλοι μας νὰ ἔχωμεν τὴν θέλησιν καὶ τὴν δύναμιν, ὥστε τοὺς Γ' Πανελληνίους ἀγῶνας νὰ τοὺς κάνουμε πολὺ καλλιτέρους, ὅπως ἀκριβῶς ἐκάναμε τοὺς Β' καλλιτέρους ἀπὸ τοὺς Α'. Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς ὁργανώσεως τῶν ἀγώνων λέγω μπροστὰ σας, κατὰ τὸν πλέον ἐπίσημον καὶ τὸν πλέον καθηγορηματικὸν τρόπον, ὅτι συγκαίρως μὲ ὅλην τὴν δύναμιν τῆς ψυχῆς μου καὶ σφίγγω τὸ χεῖρ τῶν ὁλῶν καὶ πολυτίμων συναγωνιστῶν μου τῆς Ἀνωτάτης Ἐπιτροπῆς Ἀθλητισμοῦ, ποὺ εἶναι ἀξίον νὰ λάβουν τὰ συγχαρητήρια ὅλης τῆς Ὁργανώσεως διὰ τὸν ἄθλον τὸν ὁποῖον κατήγαγον. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ἀποτελοῦν τὴν μεγαλυτέραν ἐγγύησιν ὅτι αὐτὸ τὸ ὁποῖον δὲν ἦτο ἀνθρωπίνως δυνατόν νὰ γίνῃ ἐφέτος, αὐτὸ τὸ πάρα πάνω ποὺ ἐγένετο ἐφέτος, ἐνῶ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ γίνῃ πέρυσι, αὐτὸ τὸ πάρα πάνω θὰ γίνῃ τοῦ χρόνου, διότι μέσα εἰς τὴν Ὁργάνωσιν αὐτὴν δὲν κάνουμε ποτὲ μας κάτι τὸ ὁποῖον νὰ τὸ θεωροῦμε τέλειον. Ὅτι καὶ ἂν ἐκάμαμεν, τὸ μεγαλύτερον ἔργον, τὴν καλλιτέραν πράξιν, τὴν μεγαλυτέραν κατάρτησιν, ἔχομε ὡς ἀντικειμενικὸν μας σκοπὸν νὰ μὴ σταματήσωμε ποτὲ ἀλλὰ νὰ νομίζουμε, νὰ πιστεύουμε, νὰ θέλωμε, καὶ πρὸ παντός νὰ μποροῦμε ἀπὸ αὐτὰ ποὺ ἐκάναμε, νὰ κάνουμε πάντοτε ἓνα βῆμα πρὸς τὰ ἔμπροσ, πάντοτε ἓνα βῆμα πρὸς τὰ ἐπάνω καὶ νὰ μὴν εἰμαστε ποτὲ ἱκανοποιημένοι μὲ τὸ νὰ μένωμεν στάσιμοι. Καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς ἡ φύσις ἡ ἰδίᾳ τῆς Ὁργανώσεως ἐγγυᾶται ὅτι κάθε καινούργιος ἀγῶνας θὰ παρουσιάζουν πάντοτε μίαν πρόδον ἐναντὶ τῶν τελευταίων. Καὶ αὐτὸ ὅχι μόνον εἰς τὸν ἀθλητισμὸν ἀλλ' εἰς κάθε ἐκδήλωσιν τῆς Ὁργανώσεως, ὥστε νὰ μπορέσωμε νὰ φθάσωμε τὴν Ὁργάνωσιν τόσο ὑψηλὰ, ἐκεῖ ποὺ τὴν ἔχει τάξει ἡ ἀποστολὴ τῆς, ἐκεῖ ποὺ χρειάζεται διὰ νὰ

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ

ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΙΣ

Άγαπητοί μου Φίλοι,

Άπευθύνομαι σήμερα ξεχωριστά στους πιο μικρούς από σας, στέ: χαριτωμένα κι αγαπημένα σκαπανάκια μας, για να σας πω με πόση χαρά, συγκίνηση και περηφάνεια το περιοδικό μας διαβάζει κάθε φορά τα μικρά, τα ζεστά και ζωντανά γράμματα που μας στέλνετε.

Όλη βέβαια η Νεολαία μας μας δίνει κάθε μέρα ασθ-νες και θετικές εκδηλώσεις για τη μεγάλη ψυχική και πνευματική αναγέννηση που έχει γίνει μέσα της. Κι' όμως οι λίγες αυτές άρδεις που μας γράφετε έσεις, μικροί μου Φίλοι, αυτές οι έρέδες οι άτακτες, οι ακανόνιστες, οι κεκογραμμένες ραμμιά φορά, μπαίνουν πιο ίσια και πιο βαθειά μέσα μας και μάς φέρνουν πιο ώραία, πιο μεγάλια και πιο σίγουρα μηνύματα.

Δέν έχετε μάθει ακόμα γραμματική και συντακτικό, δέν έχετε ορθογραφία και δέν έχετε την Ικανότητα να φτιάχνετε σπουδαίες φράσεις και να τις στολιζετε με διάφορα μπαγιμπιδία. Ξέρετε όμως ν' αφήνετε ελεύθερη την άγνη ψυχή σας να μιλά και να έκφράζει τα αισθήματά της. Και δέν χρειαζόμαστε τίποτ: άλλο, για να σας καταλάβουμε και να σας νοιώσουμε.

Και να σας πω κάτι άλλο; Οι μεγαλύτεροι άδελφοί σας μάς στέλλουν κάποτε γράμματα φανταχτερά και σπουδαία, γεμάτα από φράσεις τονρευμένες και σκέψεις σοβαρές. Τα θαυμάζουμε βέβαια και λέμε πως αυτός ο νέος μπορεί να γίνει κάποτε ένας καλός λογοτέχνης, ένας σοφός έπιστήμην. Μά πιο πολύ μάς συγκινούν τα δικά σας, κι' άς μην είναι τονρευμένα και σοβαρά, άς είναι απ' έναντιás άφελή, άπεριποίητα, μπερδεμένα, ακόμα και άπεριοκεπτα!

Νά! Αυτή η μουντζούρα, που έχει γίνει σ' αυτό έδω το γράμμα, από μελάνι που έπεσε από την πένα αυτή ή άράδα που δέν μπορεί να πάη ίσια, γιατί το χαρτί είναι άχαράκωτο και τα γράμματα ξεφεύγουν μια πάνω και

μια κάτω, άτακτα, δείχνουν ότι το χεράκι που τήγραψε είναι ακόμα άδέξιο, άσυνηθιστο. Μά όταν βλέπουμε μαζί και τα άπλά, τα τρυφερά, τα άθωα λόγια τους, ή μουντζούρα σβήνεται, χάνεται από τα μάτια μας και τα άτακτα γράμματα της ακανόνιστης γραμμής γίνονται με μιας ένα φωτεινό τόξο που ενώνει και ζώνει την ψυχή μας με τη δική σας ψυχή.

Τότε καταλαβαίνουμε ότι το έδέξιο κι' άσυνηθιστο χεράκι που τήγραψε δέν ξεκινά άπό τον ώμο του παιδιού, αλλά από την καρδιά του, κι' άπ' αυτήν παίρνει τα λογάκια αυτά, που έχουν μέσα τους λιγώτερη σκέψη και καθόλου τέχνη, αλλά έχουν παλμό και άίσθημα. Και τότε λέμε: Δέν ξέρουμε αν το παιδί αυτό θα γίνει λογοτέχνης ή έπιστήμην, ξέρουμε όμως ότι θα γίνει, ή μάλλον είναι κιόλας! από τώρα ένας Άνθρωπος, ένας Έλλην, άληθινός Άνθρωπος και Έλλην, όπως τον θέλησε πάντοτε ή Φυλή μας και ο Πολιτισμός μας, όπως ζητά και τώρα να τον άναζητούρη ή Άρχηγός μας κι' ή Όργάνωσίς μας.

Δέν μπορεί δυστυχώς στη μικρή αυτή στήλη ν' άναφέρω, όπως ήθελα, διάφορα χαρακτηριστικά άποσπάσματα από τα γράμματά σας. Είναι τόσο πολλά τα χαρακτηριστικά άποσπάσματα και τόσο άτέλειωτος ο σωρός των γραμμάτων σας! Θα το δοκιμάσω αυτό μιάν άλλη φορά, σε άλλη στήλη. Θα πάρω όμως σήμερα από τη σοβία ένα μονάχα γράμμα και θα σημειώσω μιά μονάχα φράση:

«Γλυκειά Νεολαία» — μάς γράφει ή Μαρία Γ. Πονηροπού —, λάβε κι' από μένα, μιά μικρή Σκαπάνισσα, λίγα λογάκια, βγαλμένα από την καρδιά μου. Είναι άληθεια πως το μπλέ φαλαγγίτικο κοστούμι με άλλαξε τόσο στη μορφή, όσο και στην ψυχή. Η δύναμι του μεγάλου Άρχηγού κι' ή αγάπη του έφτασε κι' έδω σ' έμάς και μάς έκαμε να νοιώσουμε τον πιο βαθύ σεδασμό κι' άφοσίωσι στο σωτήρα της Ελλάδας μας και ν' αγαπήσουμε πιο πολύ την Πατρίδα μας».

Η μικρή Σκαπάνισσα δέν έχει στο γράμμα της τόπο προελεύσεως. Σύμπτωσις άληθινά συμβολική. Γιατί το γράμμα αυτό δέν προέρχεται από ένα μέρος της Ελλάδος, αλλά από όλόκληρη την Ελλάδα, και δέν έκφράζει τα αισθήματα μιάς μόνο συναγωνιστριάς, αλλά όλων σας. Είναι ή αυθόρμητη κι' άγνη φωνή της Ελλάδος, που μάς φέρνει το μήνυμα και μάς δίνει την υπόσχεση και την έγ-γύησι ότι το Έθνος μας ξαναγεννιέται πνευματικά και ψυχικά, ότι δέν θ' άργήσει να δημιουργηθή πραγματικά ο Γ' Έλληνικός Πολιτισμός.

Με δλη μου την αγάπη
Μελής Νικολαΐδης

όπηρετηση άποτελεσματικά το Έθνος, εκεί που την θέλει ο Ί. Μεταξάς. Και ακόμη σας λέγω και τούτο, ότι και εκεί όταν φθάσωμεν, τότε θα προσπαθήσωμεν πάλιν να οθάσωμεν έκόμη πιο ψηλά.

Τώρα: έρχομαι εις ένα άλλο θέμα, περισσότερο τεχνικόν. Ξεύρω περίπου όπως καλά ξεύρετε και έσεις, και όχι μόνον έγώ αλλά και όλοι οι άρμόδιοι συνεργάται μου, τις δυσκολίες με τις όποιες έχετε να παλαίψετε, έπιδιόμενοι στον άθλητισμό. Θα προσπαθήσουμε τις δυσκολίες αυτές να τις άντιμετωπίσουμε όσο μπορούμε καλλίτερα. Είναι δυσκολίες που προκύπτουν πρώτ' απ' όλα από έλλειψιν χώρων, δυσκολίες που προκύπτουν από έλλειψιν όργάνων και από έλλειψιν προπονητών.

Όσον άφορρά τα όργανα, ή διοικήσις θα είναι εις θέσιν όλίγον κατ' όλίγον, χωρίς να διδη ύποσχέσεις αλλά άπλως να κάνη διαπιστώσεις, θα είναι εις θέσιν να σας έφοδιάση βαθμηδόν τουλάχιστον με τα στοιχειώδεις άναγκαία. Όσον άφορρά τους προπονητάς, ο Άρχηγός έπηρεστήθη και εις αυτό να δώση άκούη μίαν ένίσχυσι, άποφασίσας να καταστήση δυνατόν από έφέτος να διατεθούν πολύ περισσότερα όργανα της Κεντρικής Διοικήσεως που θα περιέλθουν τας περιφερείας και βαθμηδόν πιθανόν και να έγκατασταθούν και μόνιμως εις τας περιφερείας με τον κύριον σκοπόν την καθοδήγησιν όλων των μελών μας εις τον άθλητισμόν. Σας τονίζω αυτό το ΟΛΩΝ των μελών μας και σας το ύπογραμμίζω διότι όπως ξεύρετε ο άθλητισμός ο ίδιός μας μακρυά από κάθε έννοια πρωταθλητισμού βγαίνει μέσα από τα πλατεία στρώματα της Έλληνικής νεολαίας και έχει για σκοπό του το σύνολο αυτό και όχι έκλεκτικές μειονότητες. Δι' αυτό ζητούμε να μπορέσουμε να τον έπεκτείνουμε και να τ' οθάσουμε εις το πιο άπομειμακρυσμένο χωριό, διότι εις την Όργάνωσίς μας, σύμφωνα με τις άρχές της 4ης Λόγούστου,

δέν ύπάρχει περισσότερο Έλλάς έδω, όλιγώτερον εκεί, και περισσότερο πάρα πέρα. Όπου ύπάρχει έλληνικός ίδωτας, όπου ύπάρχει έλληνικόν αίμα και όπου ύπάρχει έλληνική ψυχή, παντού είναι έξ' Ισου Έλλάς. Και γι' αυτόν τον λόγον, έπαναλαμβάνω, συνεπείς προς την άρχην αυτήν, έπιδικώμε με κάθε τρόπο να μεταδώσουμε τον άθλητισμόν εις το πιο άπομειμακρυσμένο χωριό, παντού, εις κάθε γωνιά της Έλληνικής γής, της όποιας κάθε χούφτα χώμα είναι δι' ήμάς έξ' Ισου ιερό, έξ' Ισου τιμημένο και έξ' Ισου λατρευτό, όπως είναι όλόκληρος ή Έλλάς. Έπί πλέον με την έκδοσι ειδικών βιβλίων θα μπορέσουμε να ύποδομηθούμε κατά πολύ την συστηματικήν άνάπτυξιν της άγωνιστικήςς κινήσεως. Τέλος με την όργάνωσιν των κατά περιφερείας περιοδικών άγώνων, ή πρωτοβουλία των όποιων άνήκει έξ' όλόκληρου εις την Άνωτάτην Έπιτροπήν Άθλητισμού, θα κατορθώσουμε να δημιουργήσουμε μίαν συνεχή άθλητικήν κίνησιν εις διάφορα έναλλάσόμενα σημεία της χώρας. Με την εύκαιρίαν αυτήν σας άνακοινώνω ότι δια τούς προσεχείς περιοδικούς άγώνας άυλοθετούμεν από τώρα ένα κύπελλον έπαμειβόμενον δια την νικήτριαν Περιφερειακήν Διοίκησιν Όπλέων κάθε περιφερειακών άγώνων, και έτερον τοιούτον δια την νικήτριαν Διοίκησιν Άρρένων. Οι πρώτοι τέτοιοι άγώνες θα γίνουν στα τέλη του μηνός Ιουνίου, οι δε άλλοι κατά το φθινόπωρον όπως και πέρουσιν. Τον θεσμόν αυτόν θα διατηρήσωμεν και θα ένισχύσωμεν όπωσδήποτε και σας λέγω από τώρα ότι άποδίδουμε έξαιρετική σημασία και περιμένουμε να βγούν απ' εκεί πάρα πολλοί καρποί. Συνεπώς ότι είναι δυνατόν να γίνει πρέπει να πιστεύετε ότι θα γίνει. Σας έπαναλαμβάνω ότι ή Διοίκσις δέν δίδει ύποσχέσεις, κάνει διαπιστώσεις και πάντοτε έντός του μέτρου του δυνατόν, ώστε ποτέ να μη πραγματοποιή λιγώτερα απ' αυτές αλλά συνήθως περισσότερα. (Η συνέχεια στο προσεχές)

Πραγματικά επιτυχής ή σκέψης τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου τῆς Ε.Ο.Ν., ἡ διατυπώσις εἰς σχετικὴν ἐγκύκλιον διαταγὴν τοῦ, ὅπως τμήματα τῆς Ὁργανώσεως ἀναλάβουν τὴν διαφώτισιν τῶν μελῶν τῆς ἐπὶ τῶν μεγάλων ἐργῶν τῆς Κυβερνήσεως τῆς 4ης Αὐγουστοῦ. Τὸ ἔργον τοῦτο εἶναι ὀγκώδες, θεμελιώδης σημασίας διὰ τὴν χώραν, διὰ τὸ παρὸν καὶ διὰ τὸ μέλλον τῆς. Ἡ νεότης δὲ διὰ νὰ τὸ ἐμπνέεται, διὰ νὰ παιδαγωγῆται καὶ διὰ νὰ σπινθηρίσῃ ἀκόμη διὰ τὸ ἔργον αὐτό, χρειάζεται νὰ τὸ κατέχῃ τοῦτο τοῦτο εἰς τὴν οὐσίαν καὶ εἰς τοὺς σκοποὺς τοῦ. Ἡδὲ ὁ ἀποκτήσῃ σαφὴ ἰδέαν τῶν πραγματοποιησέων τῶν ἐθνικῶν καὶ θὰ ἀισθανθῇ ἱκανοποίησιν, ὅπως ἐκφάνηται καὶ αἰσιοδοξίαν διότι ἐκλήθη νὰ συντελέσῃ καὶ αὐτὴ εἰς τὴν ἐθνικὴν ἀναγέννησιν.

Η ΜΕΡΙΜΝΑ ΔΙΑ ΤΗΝ ΝΕΟΤΗΤΑ

Ἡ Κεντρικὴ Διοίκησις τῆς Ε.Ο.Ν., συστηματικῶς καλῶς τὴν παρ' αὐτῇ λειτουργοῦσαν Διεύθυνσιν Παιδείας, ἐλαβὼν ὅλα τὰ ἀναγκαῖα μέτρα διὰ τὴν ἱατρικὴν καὶ νοσοκομειακὴν περίθαλψιν τῶν ἀπόρων μελῶν τῆς καὶ διὰ τὴν ἡθικὴν ἐνίσχυσιν τῶν ἱκανῶν καὶ ἀξίων ὑποστηρίξεως μελῶν τῆς εἰς τὸν βιοποριστικὸν τῶν ἀγῶνα. Ἡ μέριμνα αὕτη, ἡ ὁποία ἐκδηλῶνται διὰ μιαν ἀκόμη φοράν τὸ θερμὸν, βαθὺ καὶ ἐμπρακτὸν ἐνδιαφέρον τοῦ Ἀρχηγοῦ καὶ τῆς Ὁργανώσεως ὑπὲρ τῆς Ἑλληνικῆς Νεότητος, ἔχει ἀσφαλῶς μεγάλην σημασίαν, ὅχι μόνον ὡς δόσεις μιᾶς εὐρυτάτης κοινωνικῆς ἀλληλεγγύης, ἀλλὰ καὶ ὡς ἀνταρτίαν καὶ κυρίως ὡς μέτρον προστασίας τῆς ὑγείας τῶν νέων, ἡ ὁποία εἶναι συνδεδεμένη μετὰ τὴν ὀγείαν τῆς φυλῆς μας. Ὡς καὶ ὁποδοιῶσις αὐτῶν εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς. Σχετικῶς μετὰ τὸ τελευταῖον τοῦτο, πρέπει νὰ τοινοθῇ ἰδιαίτερως ὅτι ἡ ἡθικὴ αὕτη ἐνίσχυσις δὲν θὰ παρέχεται ἀδιακρίτως εἰς πάντα ἔχοντα τὴν ἰδιότητα τοῦ μέλους τῆς Ὁργανώσεως, ἀλλ' εἰς ὅσους ἐξ αὐτῶν θὰ ἔχουν κατορθώσῃ, διὰ τὴν διαγωγὴν τῶν, τῆς ἐπιμελείας καὶ τῆς ἱκανότητος τῶν, νὰ γίνουν ἀξιοὶ τῆς ἡθικῆς ταύτης ἀμοιβῆς.

Η ΕΚΘΕΣΙΣ ΛΑΪΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τοῦ Β' Συνεδρίου τῶν Περιφερειακῶν Διοικήσεων τῆς Ε.Ο.Ν., τὸ ὁποῖον θὰ λάβῃ χώραν ἀπὸ τῆς 19ης μέχρι τῆς 26ης Μαΐου, θὰ γίνῃ, ὡς γνωστὸν, καὶ Ἡ ἐκθεσις Λαϊκῆς Τέχνης, τῆς ὁποίας ἡ ἐπιτυχία προβλέπεται ἱκανοποιητικῶς. Αἱ Περιφερειακαὶ Διοικήσεις καὶ ἰδίᾳ τῶν ὁφειλόμενων ἔχουν ἐργασθῇ μετὰ ζήλον καὶ μεθοδικότητα, καὶ πιστεύεται ὅτι ἡ Ἐκθεσις ὁ ἀνταποκρίσῃ εἰς τὸν ὡραῖον σκοπὸν τῆς, ὁ ὁποῖος δὲν εἶναι βέβαια ἀπλῶς τὸ παρουσιάσασθαι τῆς λαϊκῆς τέχνης, ἀλλὰ καὶ ἡ μελέτῃ τῆς, ἡ ἀνάπτυξις τῆς καὶ ἡ ἐπικρατήσις τῆς. Ἀποδίδοντες τὴν πρέπουσαν σημασίαν εἰς τὴν Ἐκθεσιν, θὰ τὴν παρακολουθήσωμεν μετὰ τὸ ἐνδιαφέρον πού τῇ ἀξίζει καὶ ὁ ἀσχοληθῶμεν ἐκτενῶς μετὰ αὐτὴν ἐν καιρῷ.

Ο ΠΟΛΕΜΟΣ

Δὲν εἶναι καθόλου εὐκολόν ν' ἀποφανθῇ κανεὶς διὰ τὴν ὀρθότητα τῆς γνώμης ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ὑποστηρίζουν ὅτι μετὰ τὰ δραματικὰ γεγονότα τὰ ὁποῖα ἐξεκλήθησαν εἰς τὴν Ὀλλανδίαν καὶ τὸ Βέλγιον τὴν περασμένην ἑβδομάδα, ὁ ἀπὸ ὀκταμήνου διεξαγόμενος εἰς τὴν Εὐρώπῃ πόλεμος ἐπὶ τὴν εἰρήνην τοῦ φάσιν. Ἀδιαφιλονίκητον δὲ εἶναι ὅτι μετὰ τὰ γεγονότα αὐτὰ ἐπὶ τὴν Εὐρώπῃ εἰς μιαν νέαν φάσιν ἱστορίας, ἡ ὁποία — πῶς νὰ τὸ ἀποκρύψωμεν; — κάθε ἄλλο προσιωγίζεται, παρὰ πρόδοτον τῆς ἐξημερώσεως τῶν ἡθῶν καὶ ἐξευγενισμὸν τῶν διεθνῶν σχέσεων. Κατὰ τοὺς τελευταίους αἰῶνας εἶχον καθιερωθῇ διεθνῶς ὠρισμένοι κανόνες καὶ τύποι διέποντες τὰ τῆς διαρρήξεως τῶν ἐθνικῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν κρατῶν καὶ τὰ τῆς κηρύξεως τῶν πολέμων. Οἱ τύποι καὶ οἱ κανόνες αὗτοι ἐτηρήθησαν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον πιστῶς καὶ κατὰ τὸν πρῶτον μέγαν εὐρωπαϊκὸν πόλεμον, εἰς τὸν ὁποῖον ἔλαθε μέρος, ἐξαιρέσει ὀλίγων κρατῶν, ὁλόκληρος ἡ Εὐρώπη καὶ ἡ Ἀσία καὶ μέγα μέρος τῶν ἄλλων ἡπείρων. Ὁ παράγων τοῦ αἰφνιδισμοῦ, ἀποκτήσας ἀποφασιστικὴν ἀξίαν διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις τοῦ συγχρόνου ἐκμηχανισμένου πολέμου, ἐθεωρήθη ὡς ἐπιβάλλων τὴν ἀθέτησιν καὶ παραβίαν τῶν κανόνων τούτων. Τὰ πράγματα δὲν ἐσταμάτησαν ἐκεῖ. Ἡ ἐξασφάλισις τοῦ πλεονεκτήματος τοῦ αἰφνιδισμοῦ καὶ ἡ ἀποτελεσματικὴ ἐκμετάλλευσις διὰ τὴν πραγμαποίησιν ταχέως ἀποτελεσμάτων τοῦ νέου ὅπλου, τοῦ ἀεροπλάνου, ἐσήγαγεν εἰς τὴν πρακτικὴν τοῦ πολέμου νέαν, ἐντελῶς, καθόλου ἱπποτικὴν, παρὰ τὸ παράλογον καὶ τὸ ρισκοκινδυνὸν τῆς, τακτικῆς. Τὰς ἀποδιδάσεις εἰς τὰ μετόπισθεν τῶν κυρίων πολεμικῶν γραμμῶν ἱπταμένων ἐλαφρῶν στρατιωτικῶν μονάδων, μετὰ σκοπὸν τὴν κατάληψιν ζωτικῶν συγκοινωνιακῶν καὶ ἄλλων κέντρων, διὰ τὴν διαταραχὴν καὶ παράλυσιν τοῦ συστήματος αἰώνων τῶν προσβαλλομένων καὶ, τὸ πρωτοφανέστερον, τὴν ὑποχρέωσιν νὰ συμμετέγουν εἰς τοὺς σκοποὺς αὐτοὺς πολῖται τοῦ ἐπιτιθεμένου κράτους ἐκ τῶν ἐν εἰρήνῃ ἐγκατεστημένων καὶ ἀπολαμβανόντων τῆς φιλοξενίας τῶν ὑφισταμένων τὴν ἐπίθεσιν χωρῶν. Διὰ πάντα ἀνθρώπων διατηροῦνται τὴν ἐπίγνωσιν ὅτι ὁ πόλεμος εἶναι παροδικὴ κατάστασις καὶ ὅτι πάγιον καθεστὸς διὰ τοὺς λαοὺς εἶναι ἡ εἰρήνη, καθίσταται πρόδηλον ὅτι εἰσάγονται εἰς τοὺς διεθνεῖς ἀγῶνας ἡθικὰ μέθοδοι, αἱ ὁποῖαι καταστρέφουν καὶ τὰ τελευταῖα στοιχεῖα διεθνῶς ἐμπιστοσύνης καὶ θὰ ἔχουν ὡς ἀποτέλεσμα νὰ καταστήσουν δυσχερεστάτην, ἂν ὅχι ἀδύνατον, τὴν ἐπικοινωνίαν τῶν λαῶν, τὴν ἐγκατάστασιν καὶ συμβίωσιν ἀλλογενῶν ἀτόμων ἐντὸς τῶν ὁρίων τῶν ἐθνικῶν κρατῶν.

Ἐχομεν ἐκ τούτου νέαν θλίβεράν ἐπιβεβαίωσιν τῆς ἀδιαψεύστου — ἀλλοίμονον — πεποιθήσεως, ὅτι ὁ πόλεμος ἐκτρέφει ἀδιαλλαξίαν καὶ ἐπιδίδει καὶ περιπλέκει χειρότερον τὰ προβλήματα, τὰ ὁποῖα διακυβεύονται τοὺς λαοὺς, ἀφοῦ ἐπισωρεύει νῆα μίσου καὶ νέας δυσπιστίας.

Ἐφόσον εἶναι μαθηματικῶς ἀσφαλὴς ἡ διάγνωσις ὅτι δὲν ὑπάρχει εἰς τὸν κόσμον κανεὶς λαὸς τόσο ἰσχυρὸς εἰς πλῆθος, εἰς μέσος καὶ εἰς πληρότητα ἀρετῶν τοιαύτην, ὥστε νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν μίαν ποιήντων καὶ νὰ ἐπιβάλῃ τὸν ἑνα ποιήματα, ὁ πόλεμος εἶναι καταδικασμένον ἐγγεῖρημα, εἰς τὸ τέρμα τοῦ ὁποίου τὰ προβλήματα τοῦ κόσμου θ' ἀνακύπτουν ἴδια καὶ ἀπαράλλακτα ὡς ἐτίθεντο καὶ πρὸ τῆς ἐκρήξεως τοῦ.

Αἱ νέαι μέθοδοι τοῦ ἀποκληθέντος ὀλοκληρωτικοῦ πολέμου, πού τὰ μέσα διεξαγωγῆς τοῦ, τὰ ἀγρία καὶ ἐξαγριώνοντα, εἶναι κατὰ τοῦτο μᾶλλον ἐπικίνδυνα, καθόσον ἐκτρέφουν ἀδιαλλαξίαν καὶ εὐρύουν τὰ χωρίζοντα τοὺς λαοὺς χάσματα, καταστρέφουν ὅλας τὰς δυνατότητας ἀνασυνδέσεως τῶν διεθνῶν σχέσεων καὶ ἐπισωρεύουν ἐμπόδια εἰς τὴν ἐπικράτησιν κατὰ τὸ τέρμα τοῦ πολέμου νηφαλίων ἀντιλήψεων εἰς τὴν σύνταξιν καὶ ἐπιβολὴν τῶν ὅρων τῆς εἰρήνης. Ἐπειδὴ δὲ εἶναι ἱστορικῶς βεβαιωμένον ὅτι ἡ ἱστορία δὲν ἐγνώρισε δικαιοσύνην νικητῆς καὶ ἐπειδὴ ἡ Εὐρώπη ἔχει περισσότερον παρὰ εἰς καμμίαν ἄλλην περίοδον τῆς ἱστορίας τῆς ἀνάγκην δικαιοσύνης διὰ νὰ εἰρηνεύσῃ ὀριστικῶς, εἶναι φανερόν ὅτι ἡ ἀποθηρνώσις πρὸς τὴν ὁποίαν φέρεται, μετὰ τὰ εἰσαχθέντα νῆα μέσα εἰς τὴν διεξαγωγὴν τοῦ, ὁ πόλεμος φονεύει ἀπὸ τώρα καὶ καταστρέφει καὶ ἐκμηδενίζει τὰς δυνατότητας ἐπικρατήσεως πνεύματος συγγνώμης καὶ ἀνοχῆς μεταξὺ τῶν λαῶν, ἀπαρατήρητον διὰ μίαν δικαίαν ρύθμισιν τῶν προβλημάτων τὰ ὁποῖα δὲν θὰ ἐκκαθαρίσῃ, ἀλλὰ θὰ περιπλέξῃ μᾶλλον ἢ κατακλυσμιαία θεομηνία, ἡ ὁποία ἐνέσκηπεν ἐπὶ τῆς συγχρόνου ἀνθρωπότητος.

Ἡ συμμετοχὴ τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Ἐκθεσὶν τῆς Φιλίππουπόλεως καὶ ἡ ἐπ' εὐκαιρίᾳ ταύτης μεταφάσις εἰς Βουλγαρίαν ἐκπροσώπων τῆς ἑλληνικῆς βιομηχανίας καὶ τοῦ ἐμπορίου ἐγένετο ἀφορμὴ φιλικωτάτων ἐκδηλώσεων, αἱ ὁποῖαι βαδίζοντα συνεκίνησαν τὴν κοινὴν γνώμην τῆς Πατρίδος μας. Μέσος εἰς τὴν ἐκφύση ἀντιμέσφαιραν τῶν μαχῶν, πού δεκατίζουν τὴν νεότητά τῆς Βορείου καὶ τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης, ἡ Βαλκανικὴ καὶ ἡ Νοτιοανατολικὴ μέσος Εὐρώπης παρουσιάζει τὴν εἰκόνα ἐνὸς κόσμου, ὁ ὁποῖος ἐκ βαθέων, εὐλακρινῶς καὶ ἐν πλήρει ἐπίγνωσιν ἀπεύχεται καὶ ἀποκρούει κάθε ἰδέαν ἐπεκτάσεως τῆς πολεμικῆς πυρκαϊγῆς εἰς τὰ ὅρια τοῦ καὶ προσφέρεται, ἀπεινίας, νὰ θυσιασθῇ εἰς τὸν ὑπέρτατον τοῦτον σκοπὸν κάθε ἄλλην ἰδέαν καὶ κάθε ἄλλην βλέψιν. Καὶ πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι δὲν εἶναι τὸ ἀνηθικὸν διὸς τοῦ πολέμου ὁ μοναδικὸς λόγος τῆς ψυχολογίας πού διευρυνθῇ καὶ ἐπεκταθῇ εἰς τὴν ἰδικὴν μας περιοχὴν ἀπὸ τῆς ἐκρήξεως τοῦ πολέμου. Εἶναι κατὰ ἀκόμη βαθύτερον, εἶναι πρὸ παντὸς ἡ θετικὴ καὶ ὁρίμος πείρα τῶν λαῶν τῆς Νοτιοανατολικῆς Εὐρώπης, ἡ καὶ τοῦ ὁποῖου ἰδιαίτερως καὶ ὅλοι οἱ οἱ εἶχον παρασχεθῇ πολλὰς κατὰ τὸ παρελθὸν καὶ συγκρούσῃ μεταξὺ τῶν ὁπακούοντες εἰς ἑξίαν ἀντιπαλούς ἐπιτροπὰς, διαψευθέντες καὶ ἐγκαταλειφθέντες εἰς τὸ τέλος ἀπὸ ἐκείνου πού τοὺς παρέσχεον. Εἶναι λοιπὸν ἡ σοφία μιᾶς πείρας, ἡ ὁποία ἐξηγοῦσθαι μετὰ θύσεως, μετὰ αἵματα καὶ μετὰ συμφορὰς, ἡ γενομένης αὐτῆς τῆς νηφαλίου ψυχολογίας. Καὶ εἶναι ἰδιαίτερος παρήγορος ὅτι ἡ πλουτισθεῖσα καὶ ἐμπειρωθεῖσα αὕτη πείρα εἶναι νὰ μεταβληθῇ σήμερον εἰς θάρρα στερεόν, ἀνιστάμενον νικηφόρος εἰς τοὺς ὑποδομιμαίους ψιθύρους καὶ εἰς τοὺς ἐπιστρατευομένους πειρασμούς. Σήμερον ἡμικοὶ κανεὶς νὰ διακινδυνεύσῃ τὴν γνώμην ὅτι δὲν ὑπάρχει κίνδυνος ἀναφλέξεως πολεμικῆς εἰς τὴν Νοτιοανατολικὴν Εὐρώπην ἐκ πρωτοβουλίας ἡ ὁπατικότητος τῶν λαῶν τῆς καὶ αὐτὸ ἥδη εἶναι σημαντικόν. Ἐάν ἡ ψυχολογία αὕτη διατηρηθῇ μέχρι τέλους, ὅχι μόνον αἱ ἀπειλαὶ μεταφάσεως τῆς συρράξεως μὴ ἔχοντες ἡμῶν διὰ δολοφονικῶν ἢ δι' ἐπιβρομῆς ἐξωβαλκανικῆς θὰ περιορισθῶν εἰς τὸ ἐλάχιστον, ἀλλὰ καὶ θὰ διασφαλισθῇ διὰ τὸ μέλλον ἡ εἰρηνικὴ ἐν στενῇ συνεργασίᾳ ἀλληλεγγύῃ τῶν λαῶν μας, ὡς προϋπόθεσις μιᾶς κοινῆς δυνάμεις ἐκπολιτιστικῆς ἀναγεννήσεως.

Η ΠΑΙΔΙΚΗ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΟΤΗΣ

Ἡ Εἰσαγγελεὺς Πρωτοδικῶν Ἀθηνῶν κ. Μικρούλας, εἰδικὸς εἰς τὰ ἐν Ἑλλάδι ζητήματα τῆς παιδικῆς ἐγκληματικότητος, ἐξέδωκεν ἐσχάτως μελέτην ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου, εἰς τὴν ὁποία ἀφιερωτοὶ ἴδιον κεφάλαιον, δπου ἐξαιρεται ἡ σημασία καὶ ὁ ρόλος τῶν ὁποίων παίζει ἡ Ἑθνικὴ Ὁργάνωσις Νεολαίας εἰς τὴν διαπαιδαγώγησιν τῶν παιδίων τοῦ λαοῦ, καθισταμένη οὕτω μίαν τῶν κυριωτέρων συνστατικῶν τῆς προλήψεως τοῦ ἐγκλήματος τῆς παιδικῆς ἡλικίας.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΗ ΥΠΕΡΗΦΑΝΕΙΑ

Τις τελευταίες ημέρες έδημιουργήθη ένα ζήτημα στις εφημερίδες που ίσως να μη τὸ πρόσεξαν πολλοί. Μία εφημερίς έθεώρησε καθήκόν της νά καυτηριάσῃ κάποιον έπιχειρηματία που άπεφάσισε ν' άνοίξῃ ένα νέον κέντρον καί που τὸ πρῶτο του βήμα ἦταν νά δώσῃ ξένο δνομα στην έπιχείρησί του. Ἡ άρθρογραφία τῆς εφημερίδος εἶχε ὡς συνέπεια τὴν επέμβασι, ὅπως φαίνεται, τῆς τουριστικῆς άστυνομίας καί ὁ έπιχειρηματίας υποχρεώθηκε νά δείξῃ μεγαλύτερο σεβασμὸ στὸν τόπο καί στὸν τόπο πού πρόκειται νά συντηρήσῃ τὴν έπιχείρησί του. Τί ἔκανε ὁμως καί πάλι; Διατήρησε μὲ πηχναία γράμματα τὸν ξένο τίτλο καί πρόσθεσε μὲ μικροσκοπικά γράμματα μιὰ ελληνική μετάφρασι. Κί' ἔτσι ὅλοι βρέθηκαν ἱκανοποιημένοι.

Μπορεῖ ὁμως νά υπάρξῃ ἱκανοποίησις; Δέν πρέπει σ' αὐτὸ τὸ ἐπεισόδιο νά ἰδοῦμε τὴν τυπική ἔκφρασι μιᾶς νοοτροπίας πού πρέπει νά καταπολεμηθῇ λυσσώδως ἀπὸ τὰ ἑλληνόπουλα; Γιατί φταίει ὁ έπιχειρηματίας τάχα καί δέν φταίει τὸ κοινὸ πού ξενοφέρνει καί ἀηδῶς φραγκίζει; Ἄν τὸ κοινὸ δέν τ' ἀνεχόταν ὅλα αὐτά, κανεὶς δέν θά τολμοῦσε νά προσδῶλῃ τὸ δημόσιον αἶσθημα. Φθάσαμε ὁμως στὸ σημείον νά μὴ καταλαβαίνουμε μὲ τὰ ξένα ὀνόματα τοὺς καταλόγους τῶν ἐστιανορίων, νά μιμοῦμεθα τὴν ὀλέθρια αὐτὴ καὶ ἀπάτριδα φάρα τῶν λεβαντίνων, νά διαβάζουμε ξένους τίτλους σ' ὅλα τὰ μαγαζιά, νά λένε τὰ εἰσπρακτοράκια καί τὰ γκαρσόνια παρντὸν καί μερσί, καμιά Ἑλληνίς καλλιτέχνης

τοῦ ἑλαφροῦ θεάτρου νά μὴν ἔχῃ ἑλληνικὸ ὄνομα, νά θαυμάζουμε κάθε ξένον τενεκέ, νά βλέπουμε μιὰ ξένη μιῦγα στὸν κινηματογράφου καί νά μένουμε ἄφωνοι ἀπὸ θαυμασμό, νά λιγυνώμαστε μπροστὰ σὲ κάθε ξενικὴ μικρότητα, καί τὸ μόνο πού νά μὴ κάνουμε νᾶναι ἡ ἔκφρασις καί τῆς παραιμικῆς ὑπερηφανείας γιατί ἀνήκουμε στὴν ἐνδοξότερη φυλὴ τῆς γῆς.

Ἀπὸ τῆς πλευρᾶς αὐτῆς δὲ μπορῶ παρὰ νά θαυμάσω καί τοὺς Τούρκους καί τοὺς Βουλγάρους καί τοὺς Νοτιοσλαβούς. Ὅχι μόνον σέβονται οἱ ἴδιοι τὴ ράτσα τους, ἀλλ' ἐπέβαλαν καί στοὺς ἄλλους τὸν ἀπόλυτο σεβασμὸ.

Ἄν καί εἴμαστε ἓνα κράτος μὲ ὀχτὼ ἑκατομμύρια κατοίκους, παντοῦ μιλάνε γιὰ μᾶς περισσότερο ἀπὸ ὅποιον δῆποτε ἄλλο λαὸ καί παντοῦ θάχουμε φανατικούς φίλους ἢ φανατικούς ἐχθρούς, ἴσως γιατί ἐμεῖς οἱ ἴδιοι ἐπιτρέπουμε τοὺς σχετλισμούς καί τίς ἀδικίες κρίσεις. Παντοῦ λοιπὸν ἔπου κι' ἂν βρέθῃκα, σὲ διάφορα ταξίδια μου, καί ἀντέκρουσα μὲ βοηθὸ τὴν ἐπιστήμη καί τὴν ἱστορία τίς ἀδικίες κατηγορίες, παντοῦ μιὰ αἰτησις συγγνώμης, ἓνας πρόδηλος σεβασμὸς ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴ ὑπερηφάνειά μου. Ἐνας Δανὸς καθηγητῆς σὲ μιὰ συντροφιά πού συζητοῦσε γιὰ τὰ πράγματα τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος ἐγύρισε καί μοῦπε ἀνειδοίασως:

— Ἄν ἡ σελίδα αὐτὴ εἶχε γραφῇ στὴν ἱστορία τῆς πατρίδος μου, θάταν γιὰ μᾶς τιμὴ καί δόξα. Οἱ Ἕλληνες ὁμως φίλοι μου, ἄλλοι τὴν κατηγοροῦν, ἄλλοι δὲν τὴν ξέρουν καθόλου

καί ἄλλοι τὴν τοποθετοῦν στὸν δυδοοὐρανὸ.

Περίεργο ἄλλ' ἀληθινὸ. Εἴμαστε μιὰ περίεργη φυλὴ. Εἶτε θ' ἀνεθάζουμε στὰ οὐράνια ὅ,τι δῆποτε δικό μας, εἶτε θά τὸ κατεθάζουμε στὰ τάρταρα. Κατὰ γενικὸν ὁμως σχεδὸν κανὼνα δὲν βρίσκώμαστε μπροστὰ σὲ ξένους δὲν διαστάζουμε νά κατηγοροῦμε αὐτοὶ ἑαυτούς, μὲ τὴ μεγαλύτερη ἀδιαφορία γιὰ τίς συνέπειες πού ἔχει τὸ γεγονὸς. Βέβαια, ἓνας ἐρευνητῆς θά μπορούσε καί σ' αὐτὸ ἀκόμη νά βρῇ μιὰ ἰδιάζουσα ἀρετὴ τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς: Ἀπὸ τὰ κατὰβασα τῶν αἰώνων φθάνει μὲ τίς κληρονομικὰς ἐπιδράσεις ἡ ἐλευθεροστομία, ἡ διάθεσις αὐτῆς τῆς ἐπικρίσεως, ἡ ἐλικρίνεια τῆς σκέψεως, ἡ ἐκζητήσις τοῦ καλυτέρου ἀπὸ ἑαυτὸν λαὸ πού ἀνέδειξε ὅ,τι καλλίτερο ὑπάρχει σ' ὅλα τὰ πεδία τῆς ἀνθρωπίνης ἐκδηλώσεως. Κανένα ἔθνος δὲν ἔχει τὴν ἑμφύτη αὐτὴ διάθεσι τοῦ ψόγου καί τῆς μεμψιμοιρίας σὲ τέτοιο βαθμὸ ἀνεπτυγμένη. Εἶναι ὁμως ὁ ἴδιος λόγος πάντα: ἡ φυλὴ πού ἐδημιούργησε τὸν Παρθενῶνα εἶναι φυσικὸ νά βρῖσκη τὰ πάντα μικρά καί εὐτελή. Τὸ ζήτημα ὁμως εἶναι ὅτι ὁ ἄνθρωπος πρέπει νά ἐμπλαισιώνεται στὴν ἐποχὴ πού ζῇ. Μπορεῖ μεταξύ μας καί ἂν δέν τὴν ἐξηγοῦμε νά διαισθανώμεθα τὴ διάθεσι αὐτῆς τῆς ἐπικρίσεως καί τοῦ σκεπτικισμοῦ. Ἐνας ξένος δὲν τὴν καταλαβαίνει καί βλέποντας παρόμοιες ἐκδηλώσεις τίς κρίνει ὅπως θέλει. Γι' αὐτὸ καί χρειάζεται περισσότερη ὑπερηφάνεια.

Χρ. Ἐμμ. Ἀγγελομάτης

Εἰγράψαμε γιὰ τὴν ἱστορία τοῦ γραμματοσῆμου καί γιὰ τίς συλλογές. Σήμερα θά σὰς πούμε γιὰ τὰ καλά μιᾶς συλλογῆς.

Πολλὰ πράγματα μπορεῖ νά ὠφεληθῇ τὸ παιδί ἀπὸ μιὰ συλλογὴ καί γι' αὐτὸ δέν κάνουν καλὰ οἱ γονεῖς νά ἀποτρέπουν τὰ παιδιά τους ἀπὸ τὴν περίφημὴ αὐτὴ ἀπασχόλησι. Ἐδῶ θά πούμε τίς ὠφελείας τῆς φιλοτελείας.

Πρῶτα ἀπ' ὅλα ὀξύνει τὴν παρατηρητικότητά τοῦ συλλέκτου.

Διὰ νὰ ἐξακριβώσῃ κανεὶς ποίου Κράτους εἶναι, ποίας ἀξίας, τί εἰδους ὀδατόσημον ἔχει καί πόσος δαντέλλης, εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ ἐξετάσῃ προσεκτικὰ τὸ γραμματόσημον καί νὰ εὕρῃ τὴν προσήκουσαν θέσιν εἰς τὴν συλλογὴν του καί τοιουτοτρόπως χωρὶς καν νὰ τὸ ἐννοήσῃ, πλουτίζει μὲ τὸ αἶσθημα τῆς παρατηρητικότητος πού εἶναι πολὺτιμον ἐφόδιον εἰς τὴν ζωὴν του.

Ταυτοχρόνως δὲ γίνεται τακτικὸς καί μεθοδικός.

Τοῦ ἀναπτύσσει τὸ καλλιτεχνικὸν αἶσθημα.

Ἀκόμα καί εὐχαρίστως τὸν διδάσκει καί μαθαίνει γεωγραφίαν, νομισματολογίαν καί τὰ πολιτεύματα ὅλου τοῦ κόσμου.

Ἡ ΦΙΛΟΤΕΛΙΚΗ ΜΑΣ ΣΤΗΛΗ

Ἐκμαιθάνει ἀκόμη εὐχερῶς ξένας γλώσσας καί ἀλλογραφίας, διότι ὁ πλουτισμὸς πάσης συλλογῆς γίνεται συνήθως διὰ τῆς ἀλλογραφίας τῶν ἀνταλλαγῶν καί οὕτω καθίσταται μὲ τὰς σχέσεις τοῦ αὐτὰς κοινωνικώτερος.

Συνηθίζει εἰς τὴν ἀποταμίευσιν μὲ τὸ νὰ δίδῃ ἀξίαν εἰς τὰ πλέον κοινὰ γραμματόσημα, τὰ ὁποῖα συγκεντρώνει διὰ τὰς ἀνταλλαγὰς του, καί ἔχουσι τὴν μικροτέραν ἐμπορικὴν ἀξίαν.

Καί τὸ σπουδαιότερον ἀπορτίζει χωρὶς νὰ τὸ ἐννοῇ περισσὴν ἀτομικὴν καί ἢ ὁποία εἶναι τοσοῦτω μᾶλλον οὐδαμῶς, διὰ τὸ ἀδῶς καί ἀρχαίως συλλέκτης ἐξετίσεται εἰς προχωρημένον συλλέκτην, ὅποτε ἡ συλλογὴ του ἀποτελεῖ ἀνεκτίμητον περιουσίαν καί τοῦτο διότι διαρκῶς, τακτικῶς καί σταθερῶς αὐξάνει ἡ ἀξία τοῦ γραμ-

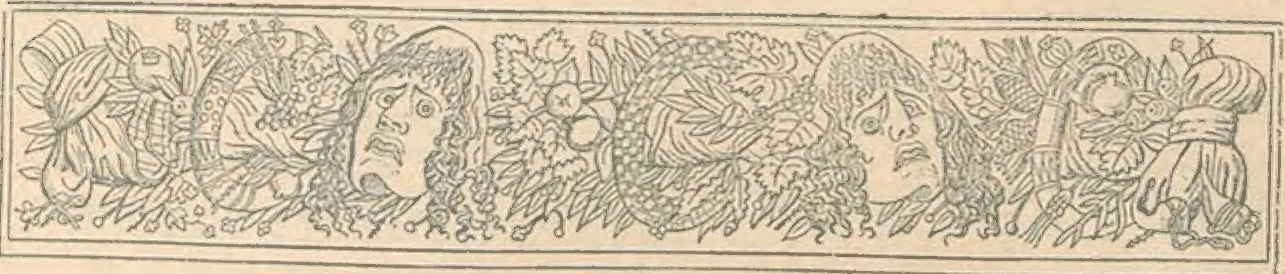
ματοσῆμου λόγω τῆς αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν συλλεκτῶν εἰς ὅλον τὸν κόσμον.

Ἐνδεικτικῶς τονίζομεν ὅτι μιὰ κόλλα τῶν πρώτων μας γραμματοσῆμων τοῦ 1 λεπτοῦ ἐκδόσεως 1861 ἐστοίχιζε μιαν δραχμὴν δὲ ἂν τυχὸν ὑπῆρχε τοιαύτη — διότι δὲν ὑπάρχει — θά ἐπωλεῖτο εὐκολώτατα καί μὲ παρακλήσεις μάλιστα ξένων Ταχυδρομικῶν Μουσείων τὸ ὀλίγωτερον 750.000 δραχμαί!

Μὲ τὰ ὠραία ἑλληνικά γραμματόσημα διδασκόμεθα τὴν ἱστορίαν τοῦ τόπου μας μὲ εἰκόνας, ἀπὸ τοῦ περιωτοῦ ἀγγελιοφόρου τοῦ Διὸς, πού ἦτο ὁ Ἑρμῆς, μέχρι τοῦ Στρατηλάτου Κωνσταντίνου καί τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως μας Γεωργίου. Ἀποτίομεν ἀκόμη φόρον ἐγνώμοουσιν πρὸς τοὺς φιλελλήνας, ὅπως τὸν Βυ-

ρωνα, τὸν Φαίδρον καί τοὺς τρεῖς ναύαρχους τοῦ Ναυαρίνου, καί ἐπὶ πλέον ἐνδοκίμεθα τὰς ὠραίας ἡμέρας τῶν συγκινήσεων καί τῆς χαρᾶς, διὰ τὴν ἐξώρμησιν τοῦ Κράτους μας διὰ τὴν ἐθνικὴν του ἀποκατάστασιν κατὰ τὴν πολεμικὴν περίοδον τοῦ 1912 — 1913.

Τὰ ἐπισημασμένα γραμματόσημα μὲ τὴν φράσιν «Ἑλλήν. Διοικήσις» διὰ τὴν Κρήτην, Μακεδονίαν, Ἠπειρὸν καί νήσους, τὰ προσωρινὰ τῆς Σαμῆς, αἱ προσωρινὰ ἐκδόσεις τῆς Κρήτης μὲ τὸ «Ἑλλάς» εἰς διαφόρους προσωρινούς τύπους, πού ζωγραφίζουν τὴν ἀγωνίαν τῆς ἀναμνήσεως τῆς κορῆς ἐν ἐνώσῃ μὲ τὴν μητέρα Ἑλλάδα, αἱ ἐκδόσεις τῆς Β. Ἠπείρου, τὰ προσωρινὰ τῆς Χειμάρρας, τῆς Κορυτσᾶς, τὰ ἐκδοθέντα ἀπὸ τοῦ Στέλλου γραμματόσημα τοῦ ἀδισαγῆς καί τῆς Καβάλλας ἐπὶ τῶν βουλγαρικῶν, τὰ τῆς Ἰκαρίας, τοῦ Καστελλορίζου, τῆς Θράκης, ἡ προσωρινὴ ἐκδοσις τῆς Σμύρνης, ὅλα αὐτὰ πᾶσα δὲν ἐνδυναμίζουν διὰ τὴν ἐξορμὴν αὐτῆς τῆς φυλῆς μας διὰ τὰ ἀποκατασταθῆ ὀριστικῶς εἰς τὰ παλαιὰ τῆς ὅρια!

ΑΙΣΧΥΛΟΝ: ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ

5.

(Συνέχεια)

Παράξενο αλήθεια, μά ο 'Αγαμέμνων σ' ἄλη αὐτὴ τὴν ὑπερβολικὴ τάχα χαρὰ τῆς γυναικας του, καὶ στὰ πολλὰ παινίδια καὶ τὶς τιμὲς ποὺ τοῦ κάνει, ἀπαντᾷ μὲ ψυχρότητα. Εἶναι ἐπιφυλακτικός. Ὑποπτεύεται κάτι; Πρόφτασαν κιόλας νὰ τοῦ κάνουν κάπου ἀόριστο ἔστω ὑπαινιγμὸ ποὺ τὸν ἔβαλε σ' ἔννοια; Θυμᾶται τὰ ὅσα εἶπε ὁ χορὸς κι' ἔχει γίνεϊ προσεκτικός; Τὰ λόγια του κρύβουν κάποια εἰρωνεία. Λέει:

Τῆς λήδας γένη, κυδερνήτρα τοῦ σπιτιοῦ μου
κατὰ τὸ μέτρος τοῦ καιροῦ ποὺ ἔδωθε λίπυσ
μάκρυνες καὶ τὰ λόγια σου...

Στενοχωριέται ποὺ θέλουν νὰ στρώσουν πολύτιμα χαλιά οἱ σκλάβες γιὰ νὰ περάσῃ πάνωθε καὶ νὰ μῆνι στὸ σπιτί του. Ὅλα τοῦτα τὰ θεωρεῖ ἀπρεπὰ γιὰ ἄνθρωπο ποὺ δὲν πρέπει ποτέ, ὅση δόξα κι' ἂν ἔχη ἀποκτήσῃ, νὰ χάνῃ τὸ μέτρο καὶ νὰ καυκίεται καὶ νὰ φέρεται σὰ νᾶναι θεός. Ἡ μοῖρα εἶναι ἀσάτα καὶ ἡ ἐπαρση χτυπιέται πάντα κατακέφαλα ἀπὸ τὸ Δία ποὺ κρατᾷ σὲ ἄρμονία τὸν κόσμο ἔτσι ποὺ ἐπιθυμίες καὶ πράξεις νὰ μὴ βγαίνουν ἀπὸ τὸ σωστὸ δρόμο.

Ὅντας θυτὲς σ' ἔτια πολὺκλῶδα στολίδια
νὰ περπατᾷ ἐγὼ τοῦλάχιστο δειλιάζω.
Σὰν ἄνθρωπο ὄχι σὰ θεὸ νὰ μὲ τιμᾶτε.

Ἡ Κλυταιμῆστρα ὅμως ἐπιμένει, τὸν παρακαλεῖ ποῖος ξέρεϊ, μπορεῖ νύχῃ κάμει καὶ κάποιο τάμα στοὺς θεοὺς καὶ ὁ 'Αγαμέμνωνας δέχεται.

Ὡς τόσο στὸ ἔρμα του μέσα εἶναι καὶ μιὰ γυναίκα. Νέα, πολὺ νέα κι ὁμορφῇ. Μὰ ἡ ὁμορφιά της ἔχει κατ' ἀπόκοσμο. Μελαχροινὴ, μαῦρα μαλλιά πλούσια ποὺ πέφτουν σὲ πλοκάμους ὀλόγυρα στὸ πρόσωπό της καὶ κατ' ἄκρη μάτια μεγάλα μὲ μιὰ ἔκφραση ὀλο θλίψη καὶ φόβο... Σὰ νᾶναι κανένα ζαρκάδι ποὺ τὸ κουβάλησαν ἀπὸ τὴ γαλίνῃ καὶ τὴ σιωπὴ τοῦ δάσου μέσα στὸ ἀνθρωπομάζεμα τοῦτο καὶ τὴ χλαοῇ.

Εἶναι ἡ Κασσάντρα, ἡ ὁμορφότερη ἀπὸ τὶς κόρες τοῦ Πριάμου. Ἐχει τὸ ξεχωριστὸ χάρισμα νὰ προφητεύῃ. Μήπως δὲν εἶπε καὶ στὸν πατέρα της, τότε ποὺ ὁ Πάρης ἄρπαξε τὴν Ἑλένη, πὼς ἡ πράξη τούτη θὰ τοῦ βγῇ σὲ κακὸ καὶ πὼς πρέπει τὸ γρηγορώτερο νὰ δώσουν πίσω τὴν ξένῃ γυναίκα; Ὅμως δὲν τὴν πιστέψαν. Κανεῖς δὲν τὴν πιστεῖ ποτέ... Οὔτε ὁ 'Αγαμέμνωνας τώρα γιὰ εἶναι βέβαιος πὼς θὰ προφήτεψῃ καὶ σ' αὐτὸν ποῖα μοῖρα τὸν περιμένει μέσα στὸ σπιτί του... Εἶχε, βλέπεις, τέτοια κατάρρα

ἀπὸ τὸ θεὸ ἡ Κασσάντρα καὶ ὁ λόγος εἶναι ὁ ἑξής:

Ὁ 'Απόλλωνας, λέει, κάποτε τὴν εἶχε ἀγαπήσῃ καὶ τῆς ὑποσχέθηκε ἂν συγκλίνῃ στὸν ἔρωτά του νὰ τῆς μάθῃ τὴ μαντικὴ τέχνη. Ἡ Κασσάντρα τοῦ ἔδωκε αὐτὴ τὴν ὑπόσχεση, μὰ σὰν ἔμαθε ἀπὸ τὸ θεὸ νὰ προφητεύῃ ἀρνήθηκε ὕστερα νὰ τὴν ἐκτελέσῃ. Θύμωσε λοιπὸν καὶ ὁ 'Απόλλων τότε καὶ τῆς εἶπε:

— Ἄ ἔτσι εἶσαι; Πολὺ καλὰ. Θὰ κάμω κι' ἐγὼ τὸ χάρισμά σου νὰ πάῃ τοῦ κάκου. Θὰ προφητεύῃς μὰ κανένας δὲ θὰ πιστεύῃ τὶς προφητείες σου.

Τώρα δέστε τὴ τὴν ὁμορφὴ καὶ δυστυχισμένη κόρη ποὺ βρίσκεται σκλάβη στὰ χέρια τῶν 'Αχαιῶν.

Ὁ 'Αγαμέμνωνας μπαίνοντας στὸ παλάτι του τὴ συσταίνει στὴ γυναίκα του μὲ τέτοια λόγια:

... Τὴν ξένη ὡς τόσο εὐγενεῖα
δεῖξον στὸ σπιτί μας, γιὰτὶ ὁ θεὸς μὲ ἀγάπῃ
ἀπὸ ψηλὰ τὸν ἀγαθὸ κοιτάζει ἀφέντῃ
— Ποιὸς τὴ σκλαβιά τὴ δέχεται μὲ θέλημά
(τοῦ); —
Κι' εἶναι ἀπὸ τόσα πλοῦτῃ μέσα διαλεγμένη,
λουλοῦδι ἀτίμητο καὶ δῶρο τοῦ στρατοῦ μου.

ΣΤ'

Ἐξω στὴν αὐλὴ μένουν τώρα οἱ γέροι καὶ ἡ Κασσάντρα ποὺ δὲν ἀποφασίζει νὰ κατεβῇ ἀπὸ τὸ ἄρμα κάτου. Κανεῖς δὲ μιλάει... Ὑστερα ἀπὸ τὴ χλαοῇ, τὰ λόγια καὶ τὶς ζητωκραυγὰς ἡ σιωπὴ τούτῃ σοῦ σφίγγει παράξενα τὴν καρδιά. Τί θὰ γίνῃ ἐκεῖ μέσα; Θαρρεῖς πὼς ἡ σιωπὴ τούτῃ εἶναι ὁμοία μὲ κείνη ποὺ βασιλεύει στὴ φύση πρὶν ξεσπάσῃ ἡ μπόρα... Μπορεῖς ν' ἀκούσῃς ἀκόμα

Ἡ Κασσάντρα προφητεύει στὸν Πρίαμο τὴν καταστροφὴ τῆς Τροίας. (Ἀπὸ τοιχογραφία τῆς Πομπηίας).

καὶ τὸ θρόισμα ποὺ κάνουν τὰ φύλλα τῶν δέντρων καθὼς κινούνται ἔλατρά ἀπὸ τὸν ἀλαφρὸν ἀνεμο.

Ξαφνικὰ ὁ χορὸς ἀρχίζει νὰ μιλά... Σιγὰ σιγὰ, μόλις ἀκούεται. Ἡ ὁμιλία τούτῃ εἶναι νὰ ποῦμε ἐσωτερικὴ. Ὁ νοὺς ἀπορεῖ καὶ ρωτᾷ τὴν καρδιά καὶ κείνη περίτρομη ἀπὸ τὰ μαῦρα προαισθηματὰ ποὺ τὴν γεμίζουν δὲν ἀπαντᾷ, δὲν ξέρεϊ ν' ἀπαντήσῃ, νὰ πῇ κάτι χεροπισιστό, φοβάται ἰσχνάχα.

ΧΟΡΟΣ

Γιατὶ μπροστά μου
κι' ἔτσι μὲ πείσμα νὰ πετᾷ
κάτι ποὺ σκιάζει
τὴν καρδιά μου;
Ἀκάλεστο κι' ἀπλήρωτο γιατί
λόγια μου λείπει προφητικά;

Τὸ θάρρος μέσα μου πιά δὲν φωλιάζει
κι' ὡς τὰχα σὺντροφο πιστό;
τὰ σκοτινὰ μου ὄνειράτα
νὰ ξεδιαλῶν δὲν μπορῶ.
Κι' ὅπως πάλι ἀπὸ τότε πέρασε πολλὸς καιρὸς
ποὺ λύοντας τὰ πηλαγῶν
ἀπ' τ' ἀσσογιῶν μάρκουνε ὁ στρατὸς
μὲ τῶν Ἀργείων τὰ παλληκάρια.
Τὸ νοῦσισμ' τους πιά τὸν εἶδα
τὴν μαρτυροῦν τὰ μάτια τὰ δικά μου.
Ἐτοί παρόταρα κι' ἀπαρηγόρητα,
γιατὶ μοιρολονίζομαι ἐξού, καρδιά μου,
καὶ δὲ σοῦ μένει ἐλπίδα;

Τὰ σπλάχνα μου τοῦ κάκου δὲ σπαρνοῦν
κι' ὁ νοῦς μου ἔχει γυρίσει
σ' αὐτοὺς ποὺ πρέπει πιά νὰ ἰδοῦν
τὴ δίκαιη κρίση.
Ἄμποτε οἱ φέροι μου νὰ μὴ δηλήσουν
μὰ πλάνοι, ψεύτικοι, τ' ἀνέμου νὰ σκορπί-
[σουν].

Ζ'

Στὸ φοβερὸ τοῦτο διάλειμμα δίνει τέλος ἡ Κλυταιμῆστρα ποὺ ξαναπαρουσιάζεται στὴν ἐσωτερικὴ πόρτα τοῦ παλατιοῦ. Κοιτάζει τὴν Κασσάντρα. Τὰ λόγια της εἶναι πονετικά μὰ τὰ μάτια της πετοῦν σπιθὲς κι' εὐκολα μπορεῖ κανεῖς νὰ καταλάβῃ ποῖα εἶναι τὰ πραγματικά της αἰσθήματα.

ΚΛΥΤΑΙΜΗΣΤΡΑ

Ἔρμα καὶ σὺ στὸ σπιτί, δὲν ἀκούς, Κασ-
[σάντρα],
ἀπὸ ὁ θεὸς σὲ φύλκῃ σ' ἔστρεψε τὴν
δική μας νὰ γειθὲς κι' ἀνάμεσα στὶς δοῦλες
νὰ προσοτικῇ στὸ βωμὸ τοῦ Κτήσιου Δία.
Κατέβα ἀπὸ τ' ἀμάξι αὐτὸ δίχως προσφάνεια
γιατὶ κι' ὁ γυῖς ἀκούει λέγε τῆς Ἀλκυόνῃς
ποὺλθηκε καὶ βάστηξε νὰ νίπῃ σκλάβος.
Κι' ἂν σ' ὀδηγᾷ ἡ μοῖρα σου σὲ τέτοια
[σπράττα]
χαρὰ σου ἂν ἀρχοντέσσιτο παλὺ πτόγχε;
γιατὶ σοῖ ἐξάρῃς πλοῦτισαν χωρὶς νὰ ἐλ-
[πίσουν]
εἶναι σκληρότεροι στὸ δοῦλο ἀπ' ὅ,τι πρέπει.

Ἡ κόρη τοῦ Πριάμου ποὺ ξέρεϊ καλά ποῖα μοῖρα τὴν προσμένει δὲν ἀπαντᾷ. Σκύβει τὰ μάτια κάτω καὶ δὲν ἀπαντᾷ.

Ὁ χορὸς θαρρεῖ πὼς εἶναι σωστὸ

νά ἐπέμβη καὶ νά παρακινήσῃ κι αὐ-
τὸς μὲ τὴ σειρά του τὴν ξένη νά συγ-
κλίνῃ στὴ μοῖρα καὶ νά κατεβῇ ἀπὸ
τ' ἀμάξι.

ΧΟΡΟΣ

Σοθ μίλησε μὲ λόγια καθαρά, Κασσάντρα,
κι' ἀφοῦ στῆς μοῖρας βρισκόμασταν τὰ βράχια
κατὰ τὴν προσαγῆ τῆς κάμης ἢ μὴ δὲ θέλεις;

Ἡ Κασσάντρα χωρὶς ν' ἀλλάξῃ
στάση, τὸ ἴδιο ἀκίνητη στέκει καὶ δὲν
ἀπαντᾷ.

ΚΑΥΤΑΙΜΗΣΤΡΑ

Μ' ἂν ἴσως καὶ δὲν ἔχῃ βάρβαρη λαλιά
ξένη κι' ἀνέγνωρ σάμψες τὸ χεῖλίδον
τὰ φρόνιμα γροικώντας λόγια μου θά νοιώσῃ.

ΧΟΡΟΣ

Πήγαινε τὸ καλύτερο σὲ συμβουλευεῖ,
μὴν πεισματῶνεις καὶ κατέβα ἀπὸ τ' ἀμάξι.

Καὶ πάλι ἡ Κασσάντρα δὲν ἀπαντᾷ.

Ὁ χορὸς ἀνησυχεῖ γιατί ἡ διαγω-
γὴ τῆς τούτῃ ἡ περήφανη μπορεῖ νά
τῆς φέρῃ πολλές συμφορές. Ἡ Κλυ-
ταιμήστρα δὲν εἶναι ἀπὸ τοὺς ἀνθρώ-
πους ποὺ θ' ἀνεχθοῦν ἀπὸ μιὰ τους
σκλάβαν ἀντιρρήσεις καὶ πείσματα.
Πιάνεται λοιπὸν ἀπὸ τὴν ὑπόνοιαν ποὺ
ρίχνει στὴ μέση ἡ βασίλισσα πὺς
τάχα μπορεῖ καὶ νά μὴν καταλαβαί-
νῃ ἡ σκλάβαν τῇ γλῶσσᾳ καὶ προσπα-
θεῖ νά συμβιβασθῇ τὰ πράματα.

ΧΟΡΟΣ

Χρειάζεται ἀνθρώπος τῇ γλῶσσᾳ τῆς νά ξέρῃ.
Δὲς τὴν ποὺ φαίνεται σὰ νιοπισμένον ἀγρίμι.

Μὰ ἡ Κλυταιμήστρα πιά ἔχει γίνει
ἔξω φρενῶν. Λέει μὲ ὀργή:

Εἶναι τρελλὴ καὶ τὸ τρελλὸ ἀγροικὸ μυσλὸ
[τῆς.

ποδρχεται σκλάβαν ἀπὸ παρμένη πολιτεία
κι' ὅμως δὲ στέργει χαλινάρι νά κρατήσῃ
πρὶν ματωμένο ἀφρὸ τὸ στόμα ἐξεκλιθῇ.
Ἄλλα δὲν ἔχω λόγια νά τῆς πῶ τοῦ κάκου.

Δὲν μπορεῖ νά περιμένῃ περισσό-
τερο γιατί καταμεσίς μπρὸς σὸ βω-
μὸ εἶναι συμμαζεμένα τ' ἄρνα γιὰ
σφάξιμο. Ἡ χαρὰ, βλέπει, ἦρθε ἀ-
ναπάντεχη καὶ οἱ φροντίδες γιὰ τὸ
συμπόσιο ποὺ θ' ἀκολουθήσῃ εἶναι
πολλές. Μπαίνει λοιπὸν σὸ παλάτι
καὶ κλείνει τὴ βαρεῖα πόρτα.

Ἐξω στὴν αὐλὴ μένουσιν ἡ Κασσάν-
τρα ἀκίνητη πάνω σὸ ἄρμα, καὶ ὁ
χορὸς.

Ὁ Πρωτόγερος τώρα ποὺ ἡ βασι-
λισσα μῆκε μέσα, πλησιάζει τὴν πε-
ρήφανη τούτῃ σκλάβαν καὶ μὲ λόγια
μαλακά τῆς λέει:

Ἔλα πιά δύστυχη, κατέβα ἀπὸ τ' ἀμάξι
καὶ δέξου ὁποιοδήποτε τὴ νέα σου τύχη.

Ἀκολουθεῖ πάλι σιωπῇ. Μὰ ξαφνι-
κὰ ἡ ξένη γυρίζει τὸ πρόσωπό τῆς
κατὰ τὸ βωμὸ καὶ τὸ ἀγαλμα τοῦ
Ἀπόλλωνος κι' ἀφίνει ψιλὴ κραυγὴ ἡ-
γυρία σὰ ζῶο ποὺ κλαίει μέσα στὴ
νυχτερινὴ ἡσυχία.

ΚΑΣΣΑΝΤΡΑ

Ἀλλοῖμονο καὶ τρισυλλοῖμόν μου Ἀπόλ-
λωνε!

Οἱ γέροι ἀλληλοκοιτάζονται. Ποιὸ
λόγο εἶνε ἀπὸ γὰρ ὁ θρῆνος αὐτὸς
γιὰ τὸ Λοξία;

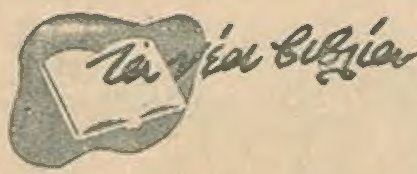
ΧΟΡΟΣ

Θαρρὸ πὺς προσητεύει γιὰ τὴ συμφορὰ τῆς
γιατί ἀπομένει ἡ μονιχὴ σὸ δούλο τέχνη.

ΚΑΣΣΑΝΤΡΑ

Ἀπόλλωνε ποὺ σαι δὴν γὰς καλὰ σπῆς μου
τώρα εἶναι δεύτερη φορὰ ποὺ μὲ θρηνίζεις.

Λένε πὺς μερικὰ ζῶα ὅταν τὰ πη-

«ΤΙ ΘΑ ΚΑΜΟΥΜΕ.»

Μὲ τὸν ἀνωτέρω τίτλο ἐκπολεοφόρησε κομ-
ψίτατο τεῦχος στὴ σειρά τῶν ἐκδόσεων τῆς
Κεντρικῆς Διοικήσεως τῆς Ε.Ο.Ν. ὑπὸ τοῦ
γνωστοῦ φιλολόγου καὶ λαογράφου Κυριά-
κου Καραμάνου, διευθυντοῦ τῆς Πολιτικῆς
Διαφωτιστικῆς καὶ Διαπαιδαγωγικῆς τῆς
Κεντρικῆς Διοικήσεως.

Τὸ τεῦχος αὐτό, ἀνάμεσα στὴ φελεγμένη
ἀτμόσφαιρα τῶν πολιτικῶν καιρῶν, ἀνάμεσα
σὸ θορυβὸ καὶ τὴν ἀνησυχία καὶ τὴν ἀστα-
θεια ποὺ προκαλεῖ ἡ ἐπιρροὴ τῆς παγκόσμιας
καταγίγης, ἐρχεται τόσο εἰκαίρα, σὰν μιὰ
πραγματικὴ δροσοπηγὴ, νά τονώσῃ καὶ νά
ἀνακουφίσῃ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ψυχὴ τοῦ σύγ-
χρονου νέου, ποὺ τοῦλάχιστον ἀγωνιστῆς στὴ νέα
φριγελὴ περίοδον τοῦ ἀναγεννημένου Ἑλλη-
νισμοῦ.

Ὁ συγγραφεὺς τοῦ ἔργου αὐτοῦ μὲ τὴ
συνηθισμένη ζωτικότητα καὶ χάρι τῆς φράσεώς
του, ποὺ ρεῖ ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ὡς τὸ τέλος,
καθάρια καὶ μὲ ἕνα δυνατό λυρισμὸ ποὺ ἀ-
ποπνέει παντοῦ τὴν βροσίαν καὶ τὴν εὐωδέστε-
ρη συγκίνησι, δίνει τὴν ἀπάντησιν στήρι καὶ
ἀκαταμάχητῃ στὸ ἐρώτημα ποὺ προσβάλλει
στὰ μάτια καὶ στὴ σκέψιν κάθε συναγωνιστοῦ.
Τί θά κάμουμε; Πῶς πρέπει νά δουλέψουμε;
Ποιὸ δρόμο καὶ ποιά τακτικὴ θά ἀκολουθή-
σουμε;

Μελετήτης τῆς ἱστορίας, τοποθετεῖ τὸν ἀ-
γώνιστὸν τὸν σύγχρονον νέον στὸ ἰδεολογικὸ
κίνητρο τῶν ἐθνικῶν ἐπιδιώξεων, τῆς αἰω-
νίας ἐλληνικῆς φυλῆς, ποὺ στάθηκε ἡ ἀφε-
τηρία δυνάμειν τῶν ἱστορικῶν περιό-
δων τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, ποὺ τὸ ἀνύ-
ψωσαν στὴ ζῆλευτὴ θέσιν τοῦ μοναδικοῦ, τοῦ
πανανθρώπινου.

Ὅτι διακρίνει καὶ χαρακτηρίζει τὴν αξιό-
λογη ἀπὸ τὴν ἐργασία, εἶναι κυρίως ἡ δύναμις,
μὲ τὴν ὁποία κατορθώνει καὶ πνέει στὸ
βάθος τῶν πραγμάτων καὶ στὴς χαρακτηριστι-
κὲς λεπτομέρειας τῶν κυριωτέρων γεγονότων
ἀπὸ τῆς πρὸ μακρινῆς ἱστορικῆς περιόδου μέ-
χρι τῆς σημερινῆς, καὶ ἡ ἐμπειρία ποὺ τοὺς
δίνει, μέσα ἀπὸ ἕνα πρῶσιμα καθαρὸ καὶ φω-
τεινὸ ποὺ ξελαμπικάρει τὸν θολωμένο ὁρί-
ζοντα τοῦ παρελθόντος.

Τὸ «Τί θά κάμουμε;» πρέπει νά γίνῃ ὁ πο-
λύτιμος καὶ ἀπαραίτητος σύντροφος κάθε
ἀγνοῦ καὶ συνεδιστοῦ ἀγωνιστικοῦ νέου, ποὺ
ἀκούσας τὸ κάλεσμα τῆς φωνῆς τῆς μεγάλης
μας Ἑλλάδος καὶ τάχτηκε ἀπὸ τοὺς ἀγωνιστῆς
κάτω ἀπὸ τὴ Σημαία τῆς Ἑθνικῆς ἀναθη-
μουργίας.

Γιατί ἀπὸ τὸ μικρὸ Σκαπανίκου καὶ τὸν
Φαλαγγίτη, ὡς τὸν ἄριστον διαφωτιστὴ τῶν
ὀνίων ἀρχῶν τοῦ Νέου Κράτους, ποὺ θά τὸ
διαβῇ, τὸ ἀποτέλεσμα θά εἶναι τὸ ἴδιον:
θὰ φωτισθοῦν ὅλοι, θὰ κατευθυνθοῦν ὁρθεῖ,
ἐὰν ἀποκτήσουν στοιχεῖα συγκρίσεως καὶ θά
γίνονται τὰ νέα βλαστάρια μὲ τὰ γερὰ πνεύ-
ματα, ποὺ θά ἐξορμήσουν γιὰ τὸ ἀδίσταστο
θεμελίωμα τοῦ Νέου μας Ἑλληνικοῦ Πολιτι-
σμοῦ.

Ὁ ἀναγνώστης ποὺ θά ἀνοίξῃ τὸ βιβλίο
αὐτό δὲν θά σταματήσῃ ποῦθεν. Στὶς σε-
λίδες του, ποὺ εἶναι γεμάτες ποιητικῶν
τόνων, θά ζητήσῃ νά ρομφῇ καὶ τὴν
τελευταία γραμμὴν του, γιατί εἶναι δια-
βυσμίνης ἀπὸ γοητευτικὲς εἰκόνας, γεμάτες
φῶς, βροσίαν καὶ χρώματα, ζωτανεμένους ἀπὸ
συναίσθημα καὶ στοιχασμούς καθαρά ἑλλη-

γαίνουν νά τὰ σφάξουν δομίζοντας
ἀπὸ μακρυὰ τὸ αἷμα καὶ νοιώθουν
τὴ μαύρη μοῖρα τους. Ἔτσι σπῆλ-
νουν τὰ μπροστινὰ πόδια σὸ χῶμα
καὶ προσπαθοῦν νά φέρουν ἀντίστα-
σιν· μὰ σὰν δοῦν πὺς ὅλα τοῦτα τὰ
καμώματα εἶναι μάταια ἀκολουθοῦν
πιά μηχανικά καὶ μονάχα ἀπὸ καιρὸ
σὲ καιρὸ ἀφίνουν ἕνα μουκανητὸ
τόσο θλιβερό, ποὺ ραγίζεται ἡ καρ-
διά τοῦ ἀνθρώπου νά τ' ἀκούῃ.

(Ἀκολουθεῖ)

Μ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

νικούς, ποὺ σὲ παρσάβουν σὲ κάποιους ἐλ-
λους κόσμους ἀνθρώπων, σὲ ἀδελφάνους καὶ
σοὺ μεταγγίζουν τὸ αἷμα καὶ ἀλάστο ἑλλη-
νικὸ πνεῦμα, σοὺ στολίζουν στὴν ψυχὴ τὴν
ἀλύγιστη πίστι καὶ γίνεσαι μονομιάς μαχητῆς
ἀκατάβλητος καὶ ἀγωνιστῆς ψυχωμένος μὲ τὸ
πῶς ζωντανὸ ἑλληνικὸ περιεχόμενο, γίνεσαι
πρὸ παντός Ἑλλήν ὁπληθύνων, γιὰ τὸ πα-
ρελθόν σου, γιὰ τὸ παρὸν καὶ γιὰ τὸ μέλλον
σου.

Κ. Β.

«ΟΜΙΛΙΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ»

Ὁ κ. Γ. Μουλωνᾶς εἶναι γνωστὸς στοὺς ἀ-
ναγνώστες τοῦ περιοδικοῦ ἀπὸ τὴν τακτικὴ
ἀρθρογραφία του. Ἀνωτέρως ἐπιτελικὸς βα-
θμοῦχος τῆς Ὀργάνωσως, διακρίνεται γιὰ
τὸν ἐνθεον ζῆλον καὶ τὴν ἀφοσίωσιν του εἰς
τὸ πνεῦμα τῆς 4ης Ἀδελφότητος καὶ τῆς Ε.Ο.Ν.
Ὡς ἀρθρογράφος ἡ ὁμιλητὴς ὁ κ. Μουλωνᾶς
διαπραγματεύεται πάντοτε μὲ ἐνδράση καὶ
σασφηνεῖν τὰ θέματα του. Οἱ «Ὀμιλίαι πρὸς
τοὺς νέους» ποὺ ἐξέδωκε τελευταίως εἰς κομ-
ψίτατον τόμον εἶναι ἐπιλεγμέναι ἐκ τῆς μα-
κρᾶς σιτιρᾶς τῶν διαλέξεων του ἀπὸ τῶν πα-
ρισφωνικῶν σταθμῶν Ἀθηνῶν καὶ Ε.Ο.Ν. Οἱ
ὁμιλίαι αὗται, δίχως λυρικὲς ἐξάρσεις καὶ ρη-
τορισμὸ, διανθισμέναι ἀπὸ ρητὰ τοῦ Ἀρχηγοῦ,
ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἀντλεῖ ἡ ἐξέλιξις τὸ κύριον θέμα
του, δίδουν μὲ συγκρατημένον ἐνθουσιασμὸν τὸν
ἀνώτερον παλμὸ τῆς πίστεως πρὸς τὸ Νέον
Κράτος καὶ τὴν Ἰδέαν τῆς Ε.Ο.Ν.

Ἀπὸ τῆς ὁμιλίας αὗτης σταματοῦμε ἰδιαί-
τερα σ' ἐκείνη ποὺ ἐπιγράφεται «Ἡ ἰδέαν
τοῦ ἀγωνιστοῦ». Τὸ παράδειγμα τοῦ Θεανθρώ-
που προσβάλλεται ὡρασίαν ἀπὸ τὸν συγ-
γραφεῖα ὡς μίμησις πρὸς τοὺς Νέους καὶ ἡ
ἐννοία τοῦ Ἀγωνιστοῦ ποὺ ἐννοεῖται γιὰ τὴν
ἐπικράτησιν τῆς Ἰδέας ποὺ ἀγωνίζεται διδε-
ται ὡς σύνθημα πρὸς ὅλους γιὰ τὴν ἐπιτυχίαν.
«Ἐμεῖς οἱ Νέοι, γράφει, νὰ τὴν πραγμα-
τοποιήσῃ τοῦ Νέου Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ,
γιὰ τὴν ἐλευθέρωσιν τῶν ἰστανκῶν μας, πρέπει
νὰ ἀγωνιστοῦμε μὲ ἀπόλυτὴν ἠθικὴ συνέπειαν,
μὲ πείσμα καὶ μὲ ὁμονοίαν, θυσιάζοντας στὴν
ἀνάγκη καὶ τὴν ἰδίαν μας τὴ ζωὴ...».

Γ. Κ.

«Η ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ»

Ὁμολογῶ πὺς ποτὲ μου δὲν κατάρθωσα νά
καταλάβω γιατί οἱ νέοι Ἑλληνες γράφοντες
ἀρχίζουν κατὰ γενικὸν σχεδὸν κοινὰ μὲ στί-
χους. Ὁμολογῶ ἀκόμη πὺς ποτὲ δὲν μπό-
ρεσα νά καταλάβω γιατί οἱ Ἑλληνες κατέ-
χονται ἀπὸ αὐτὴ τὴν συχνομένη. Νάναι ἀπὸ
ἀληθινὴ ποιητικὴ διάθεσι, νάναι ἀπὸ μιὰ ἐμ-
φοτὴ στοιχειογενετικὴ ἐκκόλιξι; Νάναι τέλος ἀπὸ
ισορροπία διαδέσῃ; Δὲν ξέρω. Τὸ γεγονός εἶναι
ὅτι στὴν Ἑλλάδα γράφονται τόσοι στίχοι,
ὅσοι ἴσως σὲ καμμιά ἄλλη χώρα. Τὴ στιγμὴ
αὕτη ἔχω μπροστά μου δεκαπέντε συλλογὲς
νέων ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ποιητῶν. Καὶ ἐστὶ ἐρχο-
νται αὐθόρμητο τὸ ἐρώτημα: Ὅλοι οἱ στίχοι-
πλοκοὶ εἶναι πράγματι ποιηταί; Πρέπει νὰ
ὁμολογήσῃ ὅτι πολλοὶ ἀπὸ τῆς συλλογῆς ὁ-
ταν καλύτερα νά μὴ εἶχαν κυκλοφορήσῃ. Με-
ρικὲς ὁμοῦς ἡ προσογγέλλουν ἕναν ποιητὴ ἢ
εἶναι ἀληθινὰ ποιητικὲς συλλογὲς. Ἀπὸ αὗ-
τες — καὶ τῆς πρώτης καὶ τῆς δευτέρας — θά
κριθοῦν μερικὲς ἐδῶ.

Καὶ ὡς ἀρχίζουμε ἀπὸ τὴν συλλογὴν τοῦ κ.
Σπύρου Σανδῆκα «Ἡ παρουσία τοῦ δευτέ-
ρου».

Δὲν ἔχω τὴν τιμὴ νά γνωρίζω τὸν ἀνδρῶ-
πο καὶ συνεπὲς δὲν μπορῶ νά ξέρω ἂν εἶναι
νέος κατὰ τὴν τυπικὴν τῆς λέξεως σημασίαν
ἢ προχωρημένος στὴν ηλικίαν. Τὰ τραγούδια
του ὅσοι καὶ τὰ τραγούδια στὴν συλλογὴ
ποὺ ἐξέδωκε πέρουν — τὴν «Ἀποκαθήλωση»
— μὲ ἀφίνουν νά πιστεύω ὅτι εἶναι στὰ πρῶ-
τα βήματα τῆς ἀνδρικῆς ζωῆς. Ἐχει τὴν πε-
ρίεργον ἐκείνη ψυχουμένην τὸν νέον Ἑλλη-
νων, ἴδια τὴν σχολουμένην μὲ τὴν ποίησιν.
Νά τὰ βλέπουν ὅλα μαῦρα, νά εἶναι βυθισμέ-
νοι σὲ μιὰ μελαγχολία ἀποκηρυκτικὴ καὶ σὲ
ἀπαισιοδοξία ἐκνευρωτικὴ. Κακό, γιατί ὁ κ.
Σανδῆκας δείχνει ὅτι ἔχει πραγματικὴ ἐμ-
πειρία καὶ πηγαία ποιητικὴ φλέβα. Ὁ δευτέ-
ρος ποὺ ἀναφέρεται στὸν τίτλο τῆς συλλογῆς
του καὶ σὲ μερικὰ τοῦ τραγουδίου εἶναι προ-
φανῶς ὁ ἄλλος τοῦ ἑαυτοῦ, ὁ κρυμμένος αὐ-
τοῦ σύντροφος σὲ κάθε ἀνδρῶπο, ποὺ ἄλλος
ἐὰν τὸν ὀνομάσῃ συνείδησις, ἄλλος ψυχὴ. Μὲ
τὴν συνοδείαν τοῦ ἑαυτοῦ τοῦ ἑαυτοῦ βλέπει ἐ-
κόντες ἐφαπτικὲς καὶ χαράσσει γιὰ τὸν ἀνα-
γνώστη του εἰκόνας ποὺ φέρουν τὴ φρίκη
πολλῆς φορῆς. Καὶ τὸ τοῖς, εἶναι κρίμα
γιατί στὸν κ. Σανδῆκα βλέπει κατὰ ἕναν
ποιητὴ. Θά μὴ ἀπαντήσῃ ἴσως: Μ' αὐτὸ ποὺ
κάνω δὲν εἶναι ποίησις; Ναι, εἶναι, μὲ τὴ
διαφορά μόνον πὺς γενικὰ ἡ ἑλληνικὴ λογο-
τεχνία πρέπει νά προσφέρῃ στὸν φῶτι μεμψι-
μορπο καὶ μὲ μελαγχολικὴ διάθεσι — ψυχικὸ
ὁπλοισμὸ τῆς σιλασίας — περισσότερη αἰ-
σιοδοξίαν.

Χρ. Ἀγγ.

ΣΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΩ ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

15.

(Συνέχεια)

— "Όλη, είπε με υπόκωφη φωνή ο 'Αλέξανδρος.

— Φτάνει ή Μικρά 'Ασία να έλευτε-
τερώσουμε τούς "Ελληνες. Τίποτ'
άλλο.

— Δέ φτάνει! Δέ φτάνει! μουρμούρι-
σε ο 'Αλέξανδρος.

Δέν είπαν πιά λέξι. Γύρισαν πίσω
στη βασιλική σκηνή, κάθισαν στο τρα-
πέδι. Οι δυο γέροι στρατηγοί έτρωγαν
μαζί τους και μερικοί αξιωματικοί
από τὸ τάγμα τῶν "Εταίρων. Οι "Ε-
ταίροι ήταν οι πιο άντρείοι και πιστοί
αξιωματικοί τοῦ Φιλίππου. "Όλοι Μα-
κεδόνες, από εύγενείς και πλούσιες
οικογένειες.

Ο Φίλιππος έτρωγε με μεγάλη δ-
ρεξι κι' ακατάπαυτα ο κεραστής γέ-
μιζε και ξαναγέμιζε τὸ ποτήρι του
κρασί. "Ελεγε άστεία, γελοῦσε δυνα-
τά, τὸ μάτι του έλαμπε. "Ήταν εύχα-
ριστημένος άπόψε.

Ο 'Αλέξανδρος έτρωγε λίγο, έπινε
λίγο κι' έμενε άμυλτος' είχε τὸ νοῦ
του πέρα, μακριά, στήν 'Ασία.

Κ ε φ. 23.

Τὴν άλλη μέρα τὸ πρωί ο Φίλιππος
κάλεσε τούς αξιωματικούς του.

— Τὸ χρέος μας, έδω, είπε, τελειώ-
σε. Είχαμε ένα σκοπό, τὸν έκτελέσα-
με. Καίρὸς πιά νά γυρίσουμε στήν
πρωτεύουσα. "Εχω δυσάρεστες πλη-
ροφορίες από τὴν 'Ελλάδα' άρχισαν
πάλι εκεί κάτω οι έμφύλιοι πόλεμοι.
Θά καταστραφῇ ή Πατρίδα. Είναι ά-
νάγκη νά γυρίσω γρήγορα και νά βά-
λω τάξι.

Ο Στέφανος άκουσε με χαρά τὰ
λόγια τούτα τοῦ βασιλέα. Θά γύρι-
ζαν πίσω, θάδελεπε πάλι τούς αγαπη-
μένους γονεῖς του, θά πήγαινε πάλι
νά χτυπήσῃ τὴν άντικρινή πόρτα και
θά πρόβαλλε ή "Αλκα και θά τὸν έ-
θελπε πάλι δρθιο στο κατώφλι.

— Έμπός! είπε ο Φίλιππος. Πίσω
σὴν Πατρίδα!

Κίνησε ο στρατός χαρούμενος. Χιό-
νιζε ακόμα, έκανε τρομερό κρύο. Μά
οι στρατιῶτες κάναν ύπομονή.

— "Όσο κατεβαίνουμε, έλεγαν, πρὸς
τὴν Πατρίδα, τόσο ο καιρός κλυκαί-
νει. "Υπομονή!

Πέρασαν πάλι χιονισμένες πεδιάδες
και βουνά, έφτασαν πιά κοντά σὴν
νέα 'Αλεξανδρούπολι. Μπροστά πή-
γαινε ο στρατός τοῦ Φιλίππου' πίσω
ο 'Αλέξανδρος με τούς δικούς του.

Μιά νύχτα κάποιος βάρβαρος Μαί-
δος μπήκε κρυφά στο στρατόπε-
δο, τράβηξε πρὸς τὴ σκηνή τοῦ 'Α-
λέξανδρου. Οι φωτιές ήταν άναμμένες,
οι φρουρές άγρυπνοῦσαν, όμως κανέ-
νας δέν είχε προσέξει τὸν βάρβαρο.

Νόμιζαν πὸς ήταν δικός τους, φαλαγ-
γίτης.

Ο Στέφανος δέν είχε ακόμα κοι-
μηθῇ. Καθόταν απέξω από τὴ σκηνή
τοῦ 'Αλέξανδρου, δίπλα σὴ φωτιά
και ζεσταίνονταν. "Αξαφνα βλέπει
κάποιον ήσκιο νά ζυγώνη. Τινάχτηκε
άπάνω.

— Δέν είναι Μακεδόνας, ψιθύρισε.
Δέν είναι.

Ο ήσκιος προχωροῦσε γραμμῇ
πρὸς τὴ σκηνή τοῦ 'Αλέξανδρου.

— Ποιὸς είσαι; φώναξε ο Στέφανος
κι' άρπαξε τὸ βάρβαρο από τὴ μακριά
καπότα ποῦ φοροῦσε. Ποιὸς είσαι; Τί
θέλεις;

— Τὸν 'Αλέξανδρο! ἀποκρίθηκε ο
άγνωστος με βάρβαρη προφορά. Τὸν
'Αλέξανδρο.

— Τί τὸν θέλεις;

— Τὸν θέλω. "Ανάγκη. Είμαι φίλος.

— Στάσου είπε ο Στέφανος, θά
πάω νά τοῦ πῶ πὸς τὸν ζητάς. Μὴν
κουνήσῃς άποδῶ!

— Καλά' πήγαινε.

Σέ λίγο ο Στέφανος πρόβαίνει πάλι.

— Έμπα μέσα, είπε στο βάρβαρο,
και μπήκε κι' αὐτός μαζί του σὴ
σκηνή, οά νά ήθελε νά υπερασπίσῃ
τὸν 'Αλέξανδρο.

Μά τὸ βασιλόπουλο τοῦ έγνεψε.

— Πήγαινε, είπε, Στέφανε, νά κοι-
μηθῇς. "Ασέ μέσα μόνους.

Κι' έπειδὴ έδλεπε τὸ Στέφανο νά δι-
στάζῃ:

— Μὴ φοβάσαι, τοῦ είπε, είναι φι-
λος. Τὸν ξέρω.

Βγήκε έξω ο Στέφανος, μά ποῦ νά
κοιμηθῇ. Στάθηκε άπόξω από τὴ σκη-
νὴ και περίμενε με άγωνία.

Πέρασαν πέντε λεπτά, δέκα... Ο
Στέφανος άκουγε νά μιλοῦν σιγὰ μέ-
σα, μά δέν ξεχώριζε τί έλεγαν.

Σέ λίγο ο βάρβαρος βγήκε έξω,
τυλίχτηκε σὴ βαρειά καπότα του και
χάθηκε μέσα στο σκοτάδι.

Ποιὸς είσαι; φώναξε ο Στέφανος.

Τὴν άλλη μέρα τὸ πρωί ο 'Αλέξαν-
δρος φώναζε τούς φίλους του.

— Προχωράτε σεις με τὸ στρατό
μου, είπε' εγὼ θά πάω νά κάνω συν-
τροφιά τοῦ πατέρα μου.

— Γιατί; ρώτησαν οι φίλοι του στε-
νοχωρημένοι. Μας αφήνεις;

— Σήμερα μονάχι! ἀποκρίθηκε ο
'Αλέξανδρος, σπηρούνισε τὸ άλογο
κι' έτρεξε νά προφτάσῃ τὸν πατέρα
του ποῦ πήγαινε μπροστά καθάλλα.

Ο Φίλιππος στράφηκε και τὸν είδε.

— Μαζί μου; τὸν ρώτησε. Τί τρέχει;

— Πατέρα, είπε ο 'Αλέξανδρος, βλέ-
πεις τὸ δάσος εκείνο ποῦ μαυρολογάει
ανάμεσα στα δυο βουνά;

— Τὸ βλέπω.

— Εκεί είναι κρυμμένοι οι βάρβα-
ροι και θά μάς έπιτεθοῦν.

— Πὸς τὸ ξέρεις;

— "Εχω τούς κατασκόπους μου, ά-
ποκρίθηκε ο 'Αλέξανδρος.

Ο Φίλιππος κέντησε τὸ άλογό του,
έπιθεώρησε τίς μπροστοφυλακές του,
έδωσε διαταγές στοῦς αξιωματικούς
του, γύρισε πίσω.

— Είμαστε έτοιμοι, είπε στο γιού
του.

Είχε πιά φτάσει τὸ μεσημέρι όταν
ζύνωσαν στο δάσος. Μπήκαν στα πρῶ-
τα δένδρα' ο στρατός προχωροῦσε σι-
γά, με προσοχή. Ο 'Αλέξανδρος δέν
άφηνε από κοντά τὸν πατέρα του.

"Αξαφνα μερικά σκυλιά, ποῦ άκο-
λουθοῦσαν τὸ στρατό, άρχισαν νά
γανγίζουν. Χυμοῦσαν μέσα στα δέν-
δρα, με σηκωμένη τὴν οὐρά, άγριε-
μένα.

— Προσοχή! φώναξε ο Φίλιππος. "Ε-
τοιμοι!

Προχώρησαν ακόμη λίγο. Κι' άξα-
φνα, με τρομερές φωνές, αλαλάζοντας
τινάχτηκαν πίσω από τὰ δένδρα μα-
νιασμένοι βάρβαροι με σηκωμένα τὰ
τοσεκούρια.

Πιάστηκαν σῶμα με σῶμα. "Ετρεξε
κι' ο πίσω στρατός, κύκλωσε τούς
βάρβαρους. Κι' αὐτοί, σὴν άπελπισία
τους, έγιναν θεριά. Σήκωναν τὰ τοσε-
κούρια, χτυποῦσαν δεξιά, άριστερά,
σκοτώναν. "Ενας γίγας ποῦ φαίνου-
ταν πὸς ήταν άρχηγός, άναγνώρισε
τὸ βασιλέα Φίλιππο και γύθηκε άπά-
νω του. Σήκωσε τὸ τοσεκούρι, χτύπησε,
ο βασιλιάς γκρεμίστηκε κάτω με μιά
βαθειά πληγὴ στο πόδι.

Ο βάρβαρος ὤρμησε άπάνω του'
σήκωνε πιά τὸ τοσεκούρι στο βασιλικό
κεφάλι. Μά σάν άστραπή έπεσε άπά-
νω του ο 'Αλέξανδρος, τὸν βάρεσε
κατακέφαλα με τὸ σπαθί του και τὸν
έριξε κάτω. Κι' έπειτα, σηκώνοντας
τὴν άσπίδα μπροστά στον πληγωμένο
πατέρα του, δέν άφηνε κανέναν έχθρό
νά ζυγώσῃ.

Βράδυαζε πιά. Οι βάρβαροι σάν εί-
δαν τὸν άρχηγό τους σκοτωμένο, κα-

1033

ΠΕΡΙΠΑΤΟΙ ΣΤΙΣ ΕΡΗΜΙΕΣ

Κάποιο Έκτακτο περιστατικό έχει συμβεί σήμερα στο βουνό. Έχω ανηφορίσει από αχάραγα ψηλά στην πλαγιά ν' άκουω τις περίδικες στο πρωινό τους λάλημα, και τώρα πιά πού είναι προχωρημένη μέρα, κάθουμαι πάνω σ' ένα θεωράτο γκρεμόδραχο και κοιτάζω τὸ ένα και τὸ άλλο. Κάτω, χαμηλά, ἀπλώνεται ὁ μικρὸς καμπάνος καὶ πὶο πέρα ἡ ἀμμουδιά κι' ἡ ἀτέραντη ἀπλωσιά τῆς θαλάσσης. Σιγαλιά και γαλήνη παντοῦ. Καμμιὰ ζωὴ δὲ φαίνεται τώρα πουθενά, — ὅλοι οἱ κάτοικοι τοῦ δάσους ὅσοι ζοῦνε τὴ νύχτα ἔχουνε λουφαξίε στις κρυφόντες τους, κι' ὅσοι πάλι εἶναι ἡμερινοὶ νοιάζονται γιὰ τὸ φαί τους, ἀποτραβηγμένοι ἐδῶ ἢ ἐκεῖ, χωρὶς οὐρατα - φέρτα και χωρὶς φωνὲς και κραζήματα.

Ὅμως νὰ σου μιὰ στιγμή κι' ἀνηφορίσει βιαστικός πάνω ἀπ' τὴ ρεματιά μὲ δυνατὰ φτεροκοπήτὰ ὁ γείτονας μας, ὁ γέροντ κοράκας, μὲ δυὸ ἀλλους ἀκόμη ἀπὸ κοντά, πίσω του. Τὸν γνωρίζω κι' ἀπὸ μακριά, γιὰτὶ ἐξὸν πού εἶναι πολὺ μεγάλος κι' ἔχουνε μὲ ἰδωθὴ ἀπὸ κοντὰ πολλὲς φορές, τοῦ λείπει και μὴ μεγάλη πένια ἀπ' τὴ διείξια φτερούγα του, κι' ἡ θέσι τῆς φέγγει ἀδεία στὸ κενό, ὅπως μπουροτινὸ δόντι πού λείπει. Τὸ ἔξυτνο μάτι του, πού δὲν τοῦ ξεφεύγει τίποτα ἀπ' ὅτι γίνεται στὰ τρίγυρά μας, μὲ παίρνει ἀμέσως χαμπάρι ἀπάνω στὸ γκρεμόδραχο πού κάθουμαι ξαπλωμένος, και μὸ ἀμολαί ἔτσι μιὰ - δυὸ κραζιές, — καθώς προσπερνάει. Χωρὶς ἄλλο μὲ γνωρίζει κι' ἐκείνος. Μάλιστα ἄλλες φορές, ὅμα συναπαντηζοῦμε πουθενά, δὲν προσπερνάει ἔτσι, — γυρίζει φτερό και κόβει καμμιὰ δυὸ βολτες ἀπὸ δίπλα μου νὰ ἰδῇ τί κάνω, και μὴ τυχὸν ἔχω διάθεισι γιὰ κουδεντολόγημα και γιὰ κανένα φίλημα, σάν καλοὶ γειτόνοι πού εἶμαστε. Γιὰτὶ κάτω στὸ δασοφυλακεῖο εἶναι συνήθεια πιά νὰ τοῦ πετῶ ἴσα-πέρα κανένα λαρύγγι ἢ κανένα παλιοκῆριδο κρέας και νὰ τὸ τρατέρνηται στὴν καθημερινή του σχεδὸν ἐπίσκεψι. Φτάνει νὰ μὴν εἶναι φασαρία ἐκεῖ στὴν αὐλὴ μὲ τίποτα ἄλλους ἀντιτιθύμτους και νὰ μὴν εἶμαι κι' ἐγὼ πάρα πολὺ κοντά, γιὰτὶ μιὰ ἱκανοποιητικὴ ἀπόστασι εἶναι ἀπαραίτητη πάντα στίς καλὲς μας γειτονικὲς σχέσεις. Ἀλλῶς τε κι' ὅ,τι ἀποφάγι νάναι εἶναι καλὸ και περίκαλο, — τὸ βιαιτολόγιο τῶν κοράκων δὲν παραλλάζει και τόσο ἀπὸ τὸ ἀνθρώπινο.

Πολλὲς φορές νὰ τύχη νάμαι μέσα στὸ δασοφυλακεῖο νὰ διαβάζω τίποτα, ἀκούω μιὰ στιγμή ἑνα διπλὸ κρὰ - κρὰ γεμάτο ἀπορία, σὰ διπλὸ ἐρωτηματικό. Κοιτάζω κρυφά ἀπ' τὸ παντζούρι και τὸν βλέπω νὰ κάθεται στὴν κάτω ἀκρὴ τῆς μάντρας και νάχη στυλωμένο τὸ ἔξυτνο μάτι του κατὰ τὴ σκάλα μας και κατὰ τὴν πόρτα.

— Τί ὀργή! Τί γειτόνιο εἶμαι.

στε και δὲν ἔχει σήμερα τραταμένο;

Ἐχουν ἔρθει ἔτσι τὰ πράματα στίς σχέσεις μας, πού ἡ θέα μου εἶναι φαίνεται συνδυασμένη μὲ φαί στὸ μυαλό του, και συχνά γίνεται, κι' ἐγὼ στὸ δάσος ἀκόμη νὰ τύχη ν' ἀνταμώσουμε, νάμαι ὑποχρεωμένος σώνει και καλά νὰ τοῦ πετῶ πέρα κατὰ ἀπὸ τὴν τσάντα μου. Ἀμα χτυπήσω κανένα λαγὸ δὲν τὸν ξεκοιλιάζω ἀμέσως, ἐπιτηδες. Τὸν κουβαλῶ ἔτσι στὸ δασοφυλακεῖο, κοιτάζοντας στὸ δρόμο μὴν ἰδωθοῦμε πουθενά μὲ τὸν γείτονα. Τότε τὸν ξεκοιλιάζω ἐκεῖ ἐπὶ τὸ πού και σερβέρνω σὲ καμμιὰ φανερὴ καθαράδα ὅλα ἐκεῖνα τὰ πλοῦσια σωθικά, κοιλιὰς κι' ἀντερα. Τὸ μάτι του ἐκτιμᾷ ἀμέσως τὸ ἀρχοντικό δῶρο και μὸ ἀναγνωρίζει ἀπὸ καρδιάς τὸ λεπτό μου εἶσομο. Καθὼς ἐγὼ ἀποτραβίμαι στὴν ἐπιβαλλόμενη ἀπόστασι, πηδᾷ ἀπ' τὴν κορφή τοῦ δέντρου του κάτω και δὲν ἔχινάει ποτὲ νὰ μὸ ἀμολήσῃ ἴνα κρὰ, — ἑνα μοναχὸ αὐτὴ τὴ φορά, — ἄλλου τόνου κι' ἄλλης ὕψης, πού ἔξω πολὺ καλά πῶς σημαίνει: Μπαθὸ, ἐν τάξει, εἶμαι εὐχαριστημένος μαζί σου.

Λαγοὶ βέβαια δὲν ὑπάρχουνε τὴν κάθε μέρα, — κάθε ἄλλο. Ὅμως και γιὰ καμμιὰ ὑψότητα ἡ τέτοιο ἔχω τὸ νοῦ μου τότε - τότε νὰ τοῦ οἰκονομῶ και, στὴν ἀνάγκη, κάποιο ἀποκόμματο ψίχα ὑπάρχει πάντα στὴν τσάντα. Δὲ θυμῶναι ὅμα πηδῆξη ἀπ' τὸ

δέντρο του και ἰδῇ πῶς δὲν εἶναι παρὰ μόνο ψωμί ψίχα, τὴν κοιτάζει μιὰ καλὰ - καλὰ, σκυφτὸς καθὼς στέκει μ' ἀνοιχτὲς πέρα τις ποδιάρες του, κι' ἔπειτα σηκώνει τὸ κεφάλι του και κοιτάζει και κατὰ μένα: — "Α, δὲν πετύχαμε τίποτ' ἄλλο σήμερα ἔ; λέει τὸ μάτι του.

Τις προάλλες μάλιστα εἶχαμε κι' ἑνα μικρὸ ἐπισόδιο. Ἦμουν καθισμένος χάμα και κοιτάζα μιὰ μερμηγκοφωλιά, πού παρακολουθοῦσα κάτι. Αὐτὸ θὰ βσταζε κάμποσην ὥρα και θὰ ἦμουν και πολὺ ἀπορορημένος, γιὰτὶ μιὰ στιγμὴ πού σηκώθηκα νὰ φύγω, εἶδα τὸ γείτονα νὰ κάθεται πὶο πέρα, στὴν κορφή σ' ἑνα δέντρο, και νὰ μὲ κοιτάζῃ κι' αὐτὸς μὲ προσοχή. Πότε εἶχε ρθῇ και πόσην ὥρα μὲ περιμένει, δὲν εἶχα ἀντιληφθῇ καθόλου. Ἐτυχὲ νὰ μὴ βαστῶ τσάντα, και λοιπὸν ἀνοίξα ἔτσι τὰ χέρια μου και τις παλάμες και τοῦ φώναξα ὅτι δὲν εἶχα μαζί μου τίποτα, — ἄλλω ὥρα, τοῦ εἶπα.

Αὐτὸς ὅμως πού νὰ μὲ πιστέψῃ. Καθὼς ἀπομακρύνθηκα νὰ φύγω, πέταξε ἀπὸ τὸ δέντρο του κάτω, σίμωσε μὲ τις ἀγαρμπές του πηδηξίες ἐκεῖ στὸ μέρος τῆς μερμηγκοφωλιάς κι' ἀρχισε νὰ νυχῇ ἀπὸ δῶ κι' ἀπὸ καὶ τὸν τόπο νὰ βρῇ πού τοῦχα βάλεи τὸν ταχυτικὸ μεζέ. Ἀδύνατο νὰ τὸ χωρίσῃ ὁ νοῦς του πῶς δὲν τοῦχα ἀφαιρῇ τίποτα. Τί διάβολο λοιπὸν ἔκανα τόσην ὥρα καὶ χάμου, πού ὅσο κι' ἂν κοιτάζῃ κα-

νὲς δὲν εἴδισκε τίποτα τὸ ἐνδιαφέρον;

...

Ἀνασηκώθηκα στὸ γκρεμόδραχο πού ἦμουν ξαπλωμένος και τοῦγνεψα ἔτσι μὲ τὰ χέρια και μὲ τὴν τσάντα, πῶς ἦμουν ἑτοιμὸς σήμερα νὰ ἐκπηλώσω πάλι τις ἀπορηξίσεις μου. Αὐτὸς ὅμως οὔτε εἶπε νὰ κοινοσταθῇ καθόλου. Μὲ τις ἰδιες στίδαρες φτεροκοπιὰς ἐξακολούθησε νὰ πετῇ κατὰ πάνω, πάνω ἀπὸ τὴ ρεματιά, μὲ τούς δυὸ ἄλλους ἀκολουθοῦς λίγα μέτρα παραπίσω του. Ἦτανε φανερό πῶς εἶχε μεγάλη και βιαστικὴ βουλή και πῶς δὲν ἤθελε μὲ κανένα τρόπο ν' ἀπογορηθῇ. Σὲ λίγο τὸν ἔχασα ἀπὸ τὰ μάτια μου, κι' αὐτὸν και τούς συντρόφους του, πάνω ψηλά, στὸ γύρισμα τοῦ βουνού. Κατέβηκα ἀπὸ τὸ γκρεμόδραχο και τράσηξα τὸν ἀνηφοροκατὰ καὶ νὰ ἰδῶ τί τρέχει. Ἦ πλαγιά ἦτανε πολὺ δασωμένη κι' ἴσαμε πού νὰ φτάσω πάνω στὸ ἔδραντο δὲν μποροῦσα νὰ βλέπω τίποτα. Ἀπὸ καὶ ἀνοιγόταν μιὰ μεγάλη λαγκαδιά και μὴ ἄλλη πλευρὰ τοῦ δάσους και τοῦ βουνού. Ἀλλὰ κι' ἀπὸ καὶ σὸν ἔφτασα δὲν εἶδα τίποτα, σιγαλιά και ἔρημια τὰ πάντα και κανένα σημάδι ἐξαιρετικό πουθενά. Ἐνα τεράστιο ὄρνο μονάχα, ἑνας κόκκινος γύπαξ, ἔκλωθε ψηλά στὸ γαλάζιο τοῦ οὐρανοῦ, γράφοντας μεγάλους κύκλους μὲ μιὰν δντσι και μὲ μιὰ μεγαλοπρίεπια πού μόνο οἱ γύπαξ και οἱ ἀπτοὶ μποροῦν νὰ ἔχουν, διχῶς κανένα παίξιμο τῶν φτερῶν, δίχως καμμιὰ φανερὴ προσπάθεια, γλιστροῦσε στὸ γαλάζιο χάος σάν νὰ λικνίζονταν σὲ ἀνταπορὸ λίκνο του. Ἐνα δεύτερο φάνηκε σὲ λίγο νὰ φτάνῃ ἀπὸ τὰ βαθῆ τοῦ ὀρίζοντα. Στὴν ἀρχὴ τὸ εἶδα σὰ μιὰ μικρὴ μαύρη κουκίδα στὸ φόντο τοῦ οὐρανοῦ πού ὅλο μεγάλωνε και σίμωνε, μεγάλωνε και σίμωνε, και σὲ λίγο ἔγραφε κύκλους κι' αὐτὸ μαζί μὲ τὸ ἄλλο, πάνω ἀπ' τὸ ἴδιο σημεῖο τοῦ δασωμένου βουνού, ὅλο και χαμηλώνοντας. Ὑψωμένα στήκα ἀμέσως τί τρέχει. Κατάλαβα ὅτι ἡ ἴδια αἰτία πού καλοῦσε τὸ γείτονα μας και τούς συντρόφους του κείθε ψηλά, ἡ ἱδια ἔφερνε και τούς γύπαξ, και βιάστηκα ν' ἀνηφορίσω πρὸς τὰ καί. Ἦτανε φανερό πιά πῶς κάποιο ζῷο, γίδα ἢ πρόβατο, ποῖος ἔβρι, εἶχε φοβηθεῖ ἢ εἶχε γκρεμισθῇ, κι' οἱ αἰθέρεις στέλνανε τώρα τὸ προσκλητήριο μὴνυμάτων στὰ πέρατα. Μὲ χίλιες προφιλᾶξιες, ἔχοντας τὸ νοῦ μου νὰ μὲ κρῦδουν καλὰ τὰ δέντρα, κατάρερα κι' ἀνακάμψα κι' ἐγὼ τὸ ἐνδιαφέρον σημεῖο και σίμωνα σιγά - σιγά ἀπὸ μιὰ πυκνὴ τουφα, ἀπ' τὴν ἀντίθετη τοῦ ἀέρα μεριά. Καὶ καθὼς παραμύρισα μὲ τὸ χέρι λίγα κλαδιά και κοίταξα, εἶδα μπροστά μου ἑνα θάμα, πού δὲν εἶναι δυνατό νὰ τὴ ἰδῇς και νὰ μὴ σοῦ μείνῃ ἀέλευστο.

Β ΔΑΣ ΚΑΛΑΚΗΣ

Η ΜΙΚΡΗ ΝΟΣΟΚΟΜΑ

ΤΟΥ Κ. ΠΑΝΤΕΛΗ ΧΟΡΝ

«Ο άρχιάτρος συγκινήθηκε και της είπε...»

— Μπορεί νά μὴν ξέρω, μὰ θά πάω νοσοκόμα.

— Άσε νά μεγαλώσῃς πρῶτα κομάτι.

— Είμαι αρκετά μεγάλη καὶ θά πάω.

«Όταν ἔλεγε αὐτὰ ἡ Λουλουκά, κάτι εἶχε στὸ νοῦ της, δὲν τᾶλεγε στὰ κουτουροῦ. Μόλις ὁ πατέρας της ἔφυγε καὶ πῆγε στὸν πόλεμο, ἡ μαννοῦλά της, γιὰ νὰ ἔχῃ νὰ δῖνῃ στὴ Λουλουκά της μπόλικο καὶ καλὸ φαγητό, ἀναγκάστηκε νὰ ξενοπλένῃ. Πῆγαινε λοιπὸν καμμιά φορὰ ἡ μικροῦλα τὰ ρούχα ποὺ ἔπλενε ἡ μάννα της στὸ σπῖτι ἑνὸς ἀρχιάτρου, ποὺ ὑπηρετοῦσε στὸ ὀπουργεῖο. Ἡ γυναίκα τοῦ ἀρχιάτρου τὴ συμπαθῆσε, τὴ χαίδεψε, τὴν περιποιώτανε, τὴν κερνοῦσε γλυκὸ καὶ τὴν ἀφῆνε νὰ παίξῃ μὲ τὰ παιδιὰ της. Ξαναπῆγε λοιπὸν μιὰ μέρα, ὕστερα ἀπ' τὸ σκοτωμὸ τοῦ πατέρα της, μαυροντυμένη καὶ λυπημένη στὸ σπῖτι τοῦ ἀρχιάτρου. Μόλις τὴν εἶδε ἡ κυρία, δὲν ἤξερε τί νὰ τῆς κάνῃ. Τὴν πῆρε στὰ γόνατά της καὶ τὴ φιλοῦσε κλαίγοντας.

— Πρέπει νὰ εἰσαι περήφανη, Λουλουκά μου, γιὰτὶ εἰσαι κόρη ἑνὸς ἥρωα.

— Θὰ ἐκδικηθῶ ὁμως, κυρία μου, ἐγὼ τὸ θάνατο τοῦ ἀγαπημένου μου μπαμπάκα.

— Εἰσαι μικροῦλα καὶ δὲν ξέρεις.

— Ναί, χρυσό μου, θὰ ἐκδικηθῇς τῆς ἔλεγε ἡ κυρία τοῦ ἀρχιάτρου, ἔτσι γιὰ νὰ τῆς πῇ κάτι, χωρὶς νὰ δῖνῃ σημασία στὰ λόγια τῆς μικρῆς.

— Καὶ σ' αὐτὸ θὰ μὲ βοηθήσετε σεῖς, ἔτσι νὰ φυλάῃ ὁ Θεὸς τὸν ἀντρα σας καὶ τὰ παιδάκια σας.

— Νὰ σὲ βοηθήσω σὲ δ,τι θέλεις, παιδάκι μου, σὲ δ,τι μπορῶ.

— Θὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ πῆτε στὸν κύριο νὰ μοῦ δώσῃ ἕνα συστατικὸ γράμμα γιὰ κάποιον νοσοκομεῖο, νὰ πάω ἐκεῖ νὰ περιποιοῦμαι τοὺς πληγωμένους.

— Ἐσὺ, τὸ μωρό!

— Δὲν εἰμαι μωρό, εἰμαι μεγάλη πιά. Ἡ δασκάλα μᾶς εἶπε στὸ σχολεῖο, πὼς οἱ βασανισμένοι μεγαλώνουν πιὸ γρήγορα ἀπὸ τοὺς εὐτυχισμένους. Ἐλάτε, κυρία μου, μὴ μοῦ ἀρνηθῇτε αὐτὴ τὴ χάρι κι' ἐγὼ νὰ γίνω δοῦλά σας, δ,τι θέλετε νὰ σᾶς κάνω, γιὰ νὰ σᾶς ξεπληρώσω αὐτὴ τὴ χάρι.

— Μὰ, παιδάκι μου, εἰσαι στὰ καλά σου;

— Ναί, ναί, δὲ θὰ μοῦ χαλάσετε τὸ χατήρι.

Ἡ Λουλουκά ἐπέμενε μὲ τὰ δάκρυα στὰ μάτια. Σάν ἦρθε τὸ μεσημέρι στὸ σπῖτι καὶ ὁ ἀρχιάτρος, ἔπεσε στὰ πόδια τοῦ μὲ λυγμούς καὶ τὸν ἰκέτευε. Ἡ μάννα της, ποὺ τὴν περίμενε στὸ σπῖτι, σάν εἶδε πὼς ἀργοῦσε, ἀνησυχῆσε, ἔρριξε στὸ κεφάλι της ἕνα μαῦρο μαντήλι καὶ πετάχτηκε στὸ σπῖτι τοῦ γιαιτροῦ, νὰ δῇ τί γίνεται ἡ κοροῦλά της, ἡ μόνη της τώρα συντροφιά καὶ παρηγοριά σ' αὐτὴ τὴ ζωή. Ἡδρε τὴν κόρη της κλαμένη νὰ σέρνεται στὰ πόδια τοῦ γιαιτροῦ καὶ τῆς γυναίκας του, σὲ μιὰ νευρικὴ κρίσι ἀνεκδιήγητη.

Ἡ κόρη τοῦ γιαιτροῦ, ἀρκετὰ πιὸ μεγάλη ἀπ' τὴ Λουλουκά, ἔλεγε στὸν πατέρα της καὶ τὴ μητέρα της:

— Ἐπὶ τέλους μὴ τῆς χαλάτε τὸ χατήρι, δὲν τὴ βλέπετε πὼς κάνει; Θὰ πάθῃ τὸ κορίτσι καὶ εἶναι ἀμαρ-

τία καὶ γι' αὐτὴ τὴν ὄρφανὴ καὶ γιὰ τὴ μάννα της, ποὺ δὲν ἔχει ἄλλον ἀπὸ δαύτη σ' αὐτὸν τὸν κόσμο!

Καμμιά φορὰ τὰ λόγια τῶν παιδιῶν ἔχουν περισσότερη ἐπίδρασι στοὺς μεγάλους καὶ ἀπὸ τὰ λόγια τῶν σοφῶν. Ὁ ἀρχιάτρος, ἀνθρωπὸς ἀγαθός, ποὺ λάτρευε τὸ κοριτοάκι του, συγκινήθηκε, σχεδὸν δάκρυσε, καὶ εἶπε:

— Ἐπὶ τέλους δὲ χάθηκε ὁ κόσμος, ἄς δοκιμάσουμε. Καὶ γυρίζοντας πρὸς τὴν μητέρα τῆς Λουλουκάς, τὴν κυρὰ Σεβαστή, πρόσθεσε: Στὸ πρῶτο Νοσοκομεῖο τῆς Θεσσαλονίκης ὑπηρετεῖ ὡς ἀρχινοσοκόμα μιὰ οἰκογενειακὴ μας φίλη. Τὴ στέλλουμε μ' ἕνα συστατικὸ γράμμα σ' αὐτὴ καὶ ἄς τὴν κάνῃ δ,τι θέλει. Ἄς εἶναι καὶ μικροῦλα, σὲ κάτι θὰ μπορέσῃ νὰ βοηθήσῃ.

— Σὲ δ,τι μὲ προστάξῃ, εἶπε μὲ θέρμη ἡ μικροῦλα.

— Μεθαύριο φεύγει γιὰ ἐκεῖ ἕνας ἀνθυπίατρος, ἕνα καλὸ παιδί, τοῦ τὴν ἐμπιστευόμαστε καὶ τὴν πάει στὴν κυρία.

Καὶ ἔπειτα, γυρίζοντας στὴν Κυρὰ Σεβαστή, πρόσθεσε:

— Ἐσὺ μὴν ἀνησυχῇς καθόλου, θὰ μείνῃς ὅσον καιρὸ θὰ λείπῃ ἡ κόρη σου, μαζί μας. Ἐτσι κι' ἔτσι ἔχουμε ἀνάγκη ἀπὸ μιὰ γυναίκα νὰ μᾶς βοηθήσῃ στὸ σπῖτι καὶ νὰ κρατᾷ συντροφιά τῆς γυναίκας μου.

...

Ἐτσι κι' ἔγινε. Σὲ δύο μέρες ἔφυγε ἡ Λουλουκά γιὰ τὸ Θεσσαλονίκῃ μαζί μὲ τὸν ἀνθυπίατρο. Ἦταν γεμάτη χαρά, εἶχε λησμονήσει σχεδὸν ὅλως διόλου τὴν πίκρα γιὰ τὸν πατέρα της, ἀν καὶ σ' ὅλο τὸ ταξίδι ψιθύριζε μέσα στὰ χεῖλάκια της: «Ἐπὶ τέλους ἦρθε ἡ ὥρα νὰ ἐκδικηθῶ!»

Όταν ἔφτασαν στὴ Θεσσαλονίκη, ὁ ἀνθυπίατρος παρουσιάστηκε στὸ Νοσοκομεῖο καὶ παρέδωσε τὴ μικροῦλα μὲ τὸ συστατικὸ γράμμα τοῦ ἀρχιάτρου,

στην ἀρχινοσοκόμα, τὴν Κυρία. Ἡ κυρία, πρὶν διαβάσῃ τὸ γράμμα, κύτταξε σχεδὸν μὲ περιφρόνησι τὴ μικρή, σάν νά ἔλεγε μέσα της: «Καὶ τί θὰ τὸ κάνω ἐγὼ αὐτὸ τὸ «σαμιαμί»;

Ἄμα διάβασε ὅμως τὸ γράμμα, ποῦ ὁ γιατρός τῆς ἔγραφε ὅλες τὶς λεπτομέρειες, σάν νά συγκινήθηκε καὶ τῆς λέει:

— Μείνε λοιπὸν ἐδῶ, θὰ σ' ἔχω, μικροῦλά μου, δεξί μου χέρι καὶ θὰ σὲ στέλνω ἐκεῖ ὅπου θὰ μπορέσης σὺ κάτι νὰ προσφέρῃς.

— Ὅ,τι θέλετε, κυρία μου. Μὴν κυττάζετε πῶς εἰμαι μικρή, μὰ ἔχω τὴν ὀρεξὶ νὰ δουλέψω σάν μεγάλη. Φτάνει νὰ μοῦ δείξετε καὶ νὰ μάθω πῶς περιποιούνται τοὺς τραυματίας. Θὰ εἰμαι σὲ ὅλα πρόθυμη καὶ περιποιητικὴ στοὺς δυστυχισμένους αὐτοὺς. Θὰ δῆτε...

Ἡ Κυρία ἀνέθετε στὴ Λουλοῦκα διάφορες βοηθητικές ὑπηρεσίες, νὰ σκουπίζει, νὰ καθαρίζει τὰ δωμάτια, νὰ πλύνῃ διάφορα ρούχα τῶν τραυματιῶν καὶ αὐτὴ, σ' ὅλα πρόθυμη καὶ γρήγορη, τελείωνε τὴ δουλειὰ καλλίτερα ἀπὸ μιά μεγάλη. Καὶ δουλεῖα ταχτικὴ καὶ παστροκὴ. Ἡ Κυρία ἦταν ἐνθουσιασμένη μαζί της. Μιά μέρα εἶπε στὸν ἀρχίατρο, τὸ διευθυντὴ τοῦ Νοσοκομείου:

— Καλλίτερα νὰ εἶχα ἄλλες δυὸ σάν κι' αὐτὴ τὴ μικρή, παρὰ τὶς ἄλλες τὶς μεγάλες, τὶς τεμπέλες, ποὺ ὅλο χαζεύουν καὶ χασκο-λογᾶνε μὲ τοὺς νοσοκόμους καὶ τοὺς γιατροὺς.

Μὰ ἡ Λουλοῦκα δὲν περιωριζότανε μόνο στὶς βοηθητικὰς αὐτὰς δουλειὰς. Ἄμα γινότανε καμμιὰ δύσκολη ἐγγύερσις ἢ ἀπλῶς ἀλλαγὴ ἐπιδέσμων, δόστου καὶ τρύπωνε, καθὼς ἦταν καὶ μικροῦλα, μαζί μὲ τὶς ἄλλες νοσοκόμες ποὺ παραστέκονταν στοὺς γιατροὺς, παρατηροῦσε μὲ προσοχὴ γιὰ νὰ μαθαίνη καὶ αὐτὴ καὶ βοηθοῦσε σὲ ὅ,τι

μποροῦσε. Ἐμαθε νὰ βρά-ζει τὶς σύριγγες ἅμα οἱ ἄλλες νοσοκόμες κάναν καμμιὰ ἔνεσι σὲ κάποιον πληγωμένο γιὰ νὰ τοῦ ἀνακουφίσουν τοὺς πόνους καὶ μιά μέρα ἐνῶ οἱ ἄλλες νοσοκόμες ἦσαν ἀπασχολημένες, κάποιος πληγωμένος πονοῦσε καὶ φώναζε δυνατά, χωρὶς νὰ τῆς πῇ κανεὶς τίποτα, τοῦ ἔκανε τὴ χρειάζουμένη ἔνεσι καὶ ἐκείνος ἐνθουσιασμένος, ὅταν ἔπα-σαν οἱ πόνοι του, τῆς εἶπε:

— Γεῖά σου, μικροῦλά μου, ἔχεις χερᾶκι ἐλαφροῦ-τοικο, οὔτε ἐνοίωσα καθόλου ὅταν μὲ τρύπησες. Τώρα δὲν ὑποφέρω καθόλου.

— Ἐκανα τὸ χρέος στὸν πατέρα μου. Ἄν ζοῦσε τὴν ἴδια ἡλικία θὰ εἶχε μὲ σὰς.

Ἡ Λουλοῦκα ἔκανε συντροφιά στοὺς πληγωμένους.

Καὶ ἔφερε, τοῦ μοιάζετε κιόλας!

Ἐξυπνὴ καὶ πρόθυμη, σὲ λίγο τὰ ἔμαθε ὅλα. Ἦταν πιά καὶ αὐτὴ σάν τὶς ἄλλες, τὶς μεγάλες νοσοκόμες. Ἡ ἀρχινοσοκόμα, ἡ κυρία, τὴ λάτρευε. Μάλιστα μιά μέρα ποὺ φέραν ἕναν πληγωμένο ἀξιωματικό καὶ τὸν βάλανε σὲ ἰδιαιτέρο δωμάτιο, τῆς εἶπε ἡ κυρία:

— Αὐτὸν θὰ ἀναλάβῃς νὰ τὸν περιποιῇσαι ἐσύ. Θὰ τὰ καταφέρῃς καλλίτερα ἀπὸ τὶς μεγάλες.

Σὲ λίγους μῆνες ἔγινε ἡ Λουλοῦκα τὸ χαϊδεμένο παιδί τοῦ Νοσοκομείου. Ὅλοι τὴν ἀγαποῦσαν καὶ τὴν κάνανε γοῦστο, μὰ καὶ τὴ θαυμάζανε γιὰ τὴν ἀντιληψί της, τὴ δραστηριότη-

τά της καὶ τὴν ἀξιοσύνη της. Ὅλοι οἱ πληγωμένοι τὴ φώναζαν κοντὰ τους γιὰ νὰ παρηγοριοῦνται καὶ τὴ βάζανε νὰ τοὺς λὴ ἱστορίες καὶ παραμῦθια.

Μιά μέρα τῆς εἶπε ἡ κυρία:

— Μὰς ἔφεραν ἕνα ἐχθρὸ αἰχμάλωτο καὶ πληγωμένο. Αὐτὸν θέλω νὰ μοῦ τὸν περιποιηθῇς ἐσὺ ἰδιαίτερος.

— Αὐτὸν, τὸν ἐχθρὸ μας; ἀπάντησε μὲ ἀπορία ἡ Λουλοῦκα.

— Μὴν τὸ λὲς ἐσὺ αὐτό, μικροῦλά μου, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς εἶπε πῶς πρέπει ὅλους τοὺς ἀνθρώπους νὰ τοὺς περιποιούμαστε τὸ ἴδιο, γιατί ὅλοι εἶναι παιδιά τοῦ Θεοῦ.

καὶ ἔτσι νὰ γίνῃ καλὸς ἄνθρωπος καὶ νὰ πάψῃ νὰ σκοτῶνῃ πιά.

Ὅταν ἡ Λουλοῦκα πῆγε κοντὰ στὸν... ἐχθρὸ της γιὰ νὰ τὸν περιποιηθῇ, αὐτὸς ἔκαιγε ἀπὸ τὸν πυρετὸ καὶ ἦταν σχεδὸν ἀναίσθητος. Μὰ ὅστερα ἀπὸ λίγες μέρες ἄρχισε νὰ συνέρχεται. Ἡ Λουλοῦκα τὸν περιποιώ-τανε ὅσο μποροῦσε.

Ὁ ἀγαθὸς ἐκεῖνος ἄνθρωπος, ποὺ μιλοῦσε καὶ ἀρκετὰ καλὰ Ἑλληνικά, συμπάθησε τὸ κοριτσάκι, ποὺ καθόταν πάντα κοντὰ του καὶ τώρα μάλιστα ποὺ ἦταν σὲ ἀνάρρωσι τοῦ ἔλεγε ἱστορίες γιὰ νὰ περνᾷ ἡ ὥρα του. Μιά μέρα τὴ χαϊδεψε, τὴ φίλησε καὶ τῆς εἶπε μὲ πόνο:

— Ξέρεις πῶς ἔχω ἕνα κοριτσάκι ἴδιο σάν καὶ σένα; Τὶς μέρες ποὺ πάλευα μὲ τὸ θάνατο, μέσα στοὺς πόνους καὶ τὸν πυρετό, θαρροῦσα πῶς ἤρθε τὸ ἴδιο τὸ παιδί μου καὶ μὲ περιποιώτανε.

— Τὸ ξέρω... μέσα σὸ παραμιλητό σας μοῦ πίναντε τὸ χέρι μου, μὲ χαϊδεύατε καὶ μοῦ ψιθυρίζατε: «Ἐσμέ, Ἐσμέ...» Ἐσμέ θὰ τὴ λένε τὴν κοροῦλά σας;

— Ναι, Ἐσμέ...

— Ἐσεῖς θὰ πᾶτε σὲ λίγο σπιτάκι σας καὶ θὰ ἀγκαλιάσετε τὴν ἴδια τὴν Ἐσμέ. Ἐφύγατε γιὰ τὸν πόλεμο καὶ θὰ ξαναγυρίστε πίσω ζωντανός. Νὰ τῆς πῆτε, μὴν τὸ ξεχάσετε ὅμως, νὰ τῆς τὸ πῆτε, πῶς γνωρίσατε ἕνα ἄλλο κοριτσάκι σάν κι' αὐτὴ, τὴ Λουλοῦκα, ποὺ σὰς περιποιήθηκε καὶ ἔκανε κι' αὐτὴ ὅ,τι μπόρεσε, ὅ,τι περνοῦσε ἀπὸ τὸ χέρι της, γιὰ νὰ ξαναγυρίστε μιά μέρα στὴν κοροῦλά σας καὶ νὰ τὴν ἀγκαλιά-στε, γιατί ἤξερε πόσο εἶναι σκληρὸ τὸ ἐνάντιο. Ὁ πατερούλης μου ἔφυγε κι' αὐτὸς γιὰ τὸν πόλεμο, μὰ δὲν ξαναγύρῃ πιά.

Ἐπὶ αὐτὰ καὶ ἔπειτα στὴν ἀγκαλιά τοῦ... ἐχθροῦ της. Ἐσπώντας σὲ λυγμούς.

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΦΙΛΟΙ

ΥΠΟ Μ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

10. (Συνέχεια)

Και πραγματικά, τό πλήθος σκόρπισε τραδώντας προς τις εκκλησιές και τὰ μοναστήρια. Χιλιάδες καμπάνες και σημαντρά ηχησαν ύστερα από λίγο απ' όλες τις συνοικίες της απέραντης πολιτείας και κάτω από τούς θόλους οί καλλιφωνοί χοροί ευχαριστούσαν με κατανύξη την Ὑπεραγία Θεοτόκο γιά τὸ νέο της θαῦμα.

Μυρουδιά από θυμιάματα γέμισε τὸν ἀνοιξιῶτικο ἀγέρα.

Ὁ Δημήτρης ἀκολούθησε τὸ δρόμο τῶν Ἀργυροπρατειῶν τὴν ἡμέρα ἐδῶ μποροῦσες νὰ συναντήσης ὅλο τὸν ἀρχοντικό κόσμο τῆς βασιλεύουσας και πρό πάντων τις κυράδες πού θεωροῦσαν ἀπαραίτητο νὰ περάσουν και νὰ ρίξουν μιὰ ματιά στις προθήκες τῶν χρυσακῶν. Μὰ τώρα τὰ ἐργαστήρια ἦσαν κλειστά, λιγοστοί διαβάτες βιαστικοί περνοῦσαν κι' ἀπό μακριὰ ἀκουγες τὰ βήματά τους ν' ἀντηχοῦνε σὲ πλάκωτο. Τὸ ἴδιο σὲ μεγάλο φόρο ἰ τοῦ Κωνσταντίνου πού ἦταν τὸ πιὸ πολυπόχναστο μέρος τῆς πολιτείας.

Καθὼς περνοῦσε ἀπὸ τὸ Μακρόν ἔμβολο τοῦ Μαυριανοῦ², ἕνας καθάλαρξ πού ἔτρεχε σὰ δαιμονισμένος παρὰ λίγο νὰ τὸν ρίξει κάτω. Πέρασε τόσο γρήγορα πὸ σὲ λιγοστὸ φῶς δὲν κατάφερε νὰ ξεχωρίση τὴ φυσιογνωμία του.... Ἡ κατατομή του ὁμῶς τοῦ φάνηκε γνωστή.

«Ὁ Γρηγόρης! Αὐτός, ναί, αὐτός ἦταν δίχως ἄλλο...».

Στράφηκε και φώναξε ὅσο μποροῦσε δυνατὰ:

— Γρηγόρη! Γρηγόρη!

Μὰ ὁ κρότος πού ἔκαναν τὰ πέταλα τοῦ ἀλόγου σκέπαζε τὴ φωνή του. «Δίχως ἄλλο πηγαίνει σὲ παλάτι νὰ μάθῃ τί τρέχει σκέπτηκε. Ἡ συνάντησή αὐτὴ τὸν εὐχαρίστησε γιατί εἶχε κάμποσες μέρες νὰ δῇ τὸ φίλο του και δὲν ἤξερε ἀν βρισκόταν στὴ βασιλεύουσα.

Βλέπεις οἱ περιστάσεις γάρωσαν τοὺς τρεῖς φίλους... Ὁ Μιχαὴλ ἦταν ὑπάσπιστὴς τοῦ Λέοντα Φωκά, ὁ Δημήτρης, καθὼς ξέρουμε, ὑπηρετοῦσε σὲ φόμα τῶν Ἱκανάτων τῆς βασιλικῆς φρουρᾶς και ὁ Γρηγόρης ἀπὸ τὴν ἡμέρα πού ἦρθε στὴ βασιλεύουσα, τώρα και τρία χρόνια, εἶναι ὁ ἐμπιστος ἀκόλουθος τοῦ Δομέστικου τῆς Ἀνατολῆς Νικηφόρου Φωκά και εἶχε ἀ-

ποκτήσει κιόλας πρωτότερα ἀπὸ τοὺς ἄλλους τὸ βαθμὸ τοῦ κεντάρχου.

Διαλεκτές βέβαια ἦταν και τῶν τριῶν οἱ θέσεις κι' ὅμως συχνὰ σὰν ἔσμιγαν οἱ τρεῖς φίλοι ἀναθυμῶντουσαν τὰ περασμένα χρόνια τους στὴ Θεσσαλονίκη, ὅπου δὲ χωρίζαν ποτέ... Τis λιόλουστες μέρες σὲ περιδῶλι τοῦ Πρωτοσπαθάρη και τὰ διάφορα περιστατικά πὸ ἔζησαν ἐκεῖ κάτω ἀνάμεσα στοὺς δικούς τους. Ἄν τοὺς ρωτοῦσε κανεὶς τί περισσότερο ἀπὸ κάθε τι ποθοῦσαν, χωρὶς ἄλλο δὲ θὰ δυσκολεύονταν καθόλου ν' ἀπαντήσουν: «Νὰ βρισκόμασταν μαζί στὴν ἴδια ὑπηρεσία».

Ὡς τόσο αὐτὸ ἐλπίζανε πάντα πὼς θὰ τὸ καταφέρουν. Πὼς και τότε, αὐτὸ δὲν ἦταν φυσικά δυνατό νὰ τὸ ξέρουν... Ἀόριστα μόνο στηρίζανε τὴν ἐλπίδα τους τούτη στὴ μεγάλη ἐκστρατεία τῆς Κρήτης πὸ ἔτοιμαζόταν, καθὼς ξέρουμε, ἀπὸ καιρὸ.

«Μπορεῖ ὁμως και νωρίτερα» σκέφτόταν τώρα ὁ Δημήτρης κι' ἔλεγε και ξασάλεγε μέσα του τὰ λόγια τοῦ Βρίγγα: Κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ προσφέρει σήμερα μεγαλύτερη ὑπηρεσία στὴν Πατρίδα και τὸ Βασίλειό!

Ἄν λοιπὸν μὲ τὴ βοήθεια τῶν φίλων τοῦ πετύχῃ:

Ἡ καρδιά του λαχταροῦσε ἀπὸ χαρμὴ... τοῦ ἐρχόταν νὰ σταθῇ ἐκεῖ στὴ μέση τοῦ ἔρημου δρόμου κάτω ἀπὸ τ' ἀστέρια πὸ τὸν κοιτάζαν θαρρεῖς, σὰ μυριάδες φιλικὰ μάτια, και νὰ φωνάξῃ, ὅσο μποροῦσε δυνατῶτερα. Μιὰ κραυγὴ πὸ νὰ κυριαρχήσῃ μέσα στὴ νύχτα και νὰ ἀντιλαλήσῃ στοὺς ἑοτὰ λόφους τῆς βασιλεύουσας. Νὰ εἶσαι νέος, νὰ νιώθῃς, πὼς ἡ δύναμη πὸ σὲ πλημμυρίζει εἶναι συντονισμένη σὲ μιὰ μονάχη ἰσχύα... Ἄλλοι δὲν τὸ δρῶν πῶς φέρει τὴν ἐλπίδα τοῦ γρηγόρη. Ὑπάρχει ἀρὰ γε μεγαλύτερη εὐτυχία:

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Τὸ ἀρχοντικό τοῦ Νικηφόρου Φωκά ἦταν στοὺς πρόποδες τοῦ Γ' Λόφου, κοντὰ σὸν ξενῶνα τοῦ Θεοφίλου. Ἐνας ἀψηλὸς τοῖχος γύρω, ἔκλεινε ὁλοῦθε τὴ θέα εἰς πὸ ἐκεῖ μέσα βρισκόσουν σ' ἄλλον κόσμο ξεμοιχασμένο. Ἡ θολωτὴ πόρτα ἦταν σιδεροδεμένη κι' ἀν πῆγαινε καιεὶς νὰ σῇ μέρα ἡ νύχτα, θάπρεπε πρῶτα νὰ δώσῃ τ' ὄνομά του, νὰ πῇ γιά ποῖο σκοπὸ ἐρχεται σὸν πορτιέρη πὸ ἐπρό-

βαλλε μόλις τὸ κεφάλι του ἀπὸ ἕνα μικρὸ πανωπόρι, και νὰ κάθεται ἐκεῖ νὰ περιμένῃ κάμποση ὥρα γιά νὰ πάρῃ τὴν ἀπάντησιν πὼς ὁ Δομέστικος τὸν δέχεται ἢ ὀχι.

Μέσα ἀπὸ τὸν περίβολο τοῦτο ἦταν ἕνας κήπος παραμελημένος ἀπὸ καιρὸ. Κυπαρίσσια γέρικα μὲ χοντροὺς κορμούς ὑψῶναν τὸ ἀνάστημά τους βαρὺ κι' ἐπιβλητικό, κι' ἀν δὲν ὑπῆρχαν ἀκόμα μερικὲς λευκὲς ἀνάμεσα σὲ τούτα, γελαστὲς και ναζιάρες και φλύαρες καθὼς ἡ αὔρα τοῦ Βοσπόρου κουνοῦσε τὰ ἀσημοτρέμουλα φύλλα τους, θὰ νόμιζες πὼς βρισκόσουν σὲ κανένα παλὸ κομητήριο. Τ' ἀγριόχορτα εἶχαν θεριέψῃ κάτω σὲ χῶμα και πλέκονταν γύρω στοὺς κορμούς τῶν δένδρων και φράζανε τὰ στενὰ μονοπάτια.

Τὸ χτίριο ἦταν παλὸ, οἱ τοῖχοι χορταριασμένοι ἀπὸ τὴν ὕγρασία κι' ἀπὸ τὰ στενὰ τοξωτὰ παράθυρα ἔμπαυε τόσο λιγοστὸ φῶς μέσα στις κάμαρες πὸ μόλις βράδυαζε ἦταν ἀνάγκη ν' ἀνάψουν τοὺς μπροῦντζινους λύχνους. Λιγοστὰ βαρεῖα ἐπιπλα, χοντρά τραπέζια ὅμοια μὲ κείνα πὸ ἔχουν στὰ κοινόβια και καρέκλες τὸ ἴδιο, σὰ στασιδία. Ὑστερα εἰκόνες παντοῦ σὲ κάθε γωνιά και εἰκονοστάσι.

Στὴν αὐλὴ περιτριγυρίζαν στρατιῶτες, στοὺς σταύλους βρισκόνταν πάντα ἄλογα, μὰ στις κάμαρες βασιλευε τέτοια σιωπὴ πὸ και ὁ παραμικρότερος θόρυβος ἀντιλαλοῦσε ἐκεῖ σάμπως σ' ἐκκλησίᾳ.

Ὁ Νικηφόρος Φωκάς ζοῦσε ἐκεῖ μέσα σὰν ἀσκητής. Ὁρες ὀλόκληρες ἔμενε γονατιστὸς μπροστὰ στις ἁγίες εἰκόνες, κοιμόταν ἀπάνω σὲ μιὰ προθιά και σὲ κορμὶ του κατὰσάρκα φοροῦσε πάντα τὸ ράσο χειμῶνα καλοκαίρι. Ὡς τόσο πάνω ἀπὸ τοῦτο περνοῦσε μὲ τόση ἀνεση τὴ βαρεῖα πανοπλία και ἔπαιρνε τέτοια ἐκφραση περηφάνειας και παλληκαριᾶς τὸ πρόσωπό του μόλις παρουσιάζονταν μπροστὰ στοὺς ἀξιωματικούς και τοὺς στρατιῶτες πὸ σοῦ ἦταν ἀδύνατο νὰ φανταστῇς πὼς λίγο πρὶν τοῦτος ὁ πολεμιστὴς μὲ τὰ πλεῖστα στήθη και τὸ χοντρὸ κεφάλι, ἔγερνε συντημμένος και προσευχότανε σὰν ἁμαρτωλὸς κάτω ἀπὸ τὸ βάρος τῆς ἁμαρτίας του.

Ὁ Γρηγόρης Κομιτᾶς πὸ βρισκόταν δυὸ χρόνια τώρα κοντὰ του δὲν μποροῦσε νὰ καταλάβῃ ἀκόμα πὼς ἦταν δυνατό νὰ συνταιριάζονται σὲ ἴδιο πρόσωπο τόσο διαφορετικὲς ἐνέργειες.

Ἐνα ἀπὸ τὰ δυὸ συμβαίνει: ἡ ἡ

— Γρηγόρη! Γρηγόρη!...

¹ φόρος = ἀγορά.

² κεντρικὸς δρόμος τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

ΤΙΤΑΝΟΜΑΧΙΑ

περήφανη ψυχή του στρατιώτη τούτου που δεν ξέρει πως να βάζει σύνορα στις φιλοδοξίες της συνέρχεται και ζητά συχώρηση για τα παράδοξα σχέδια και τούς άνομους κρυφούς πόθους της... ή από την προσευχή και την νηστεία και την κακοπέραση αντλεί σάν από μυστική πηγή όλη τη δύναμη που χρειάζεται για να κάνει με ασυτηρότητα και πίστη το δύσκολο χρέος της.

Ανάμεσα στις δυο τούτες γνώμες ζυγιάζονταν ο Γρηγόρης Κομιτάς και τότε πίστευε την πρώτη ανάλογα με τις περιστάσεις και τα όσα παρατηρούσε, τότε τη δεύτερη.

Είναι αλήθεια πως στην αρχή δοκίμασε κάποια άπογοήτευση... Στην παιδική του άκουα φαντασία ο Δομέστικος της Ανατολής ήταν ένα υποκείμενο δλότελα ξεχωριστό, που έλαμπε από δύναμη και μεγαλοπρέπεια... "Όταν ξαφνικά βρέθηκε σ' έναν άνθρωπο μπροστά μέτριο και χοντρό, άσκημο μπορούσε να πής με κάτι πόδια λεπτά και κοντά σχετικά με τον τεράστιο κορμό που βαστάζανε, δεν μπορούσε να πιστέψει τα μάτια του.

Αυτός ήταν λοιπόν ο Νικηφόρος Φωκάς, ο περιφημότερος στρατιώτης της αυτοκρατορίας, το στήριγμα του θρόνου και η έλπιδα των Χριστιανών; Αυτός σάν "Αη Γιώργης θα καθάλλισκε τ' άλογο του για να σκοτώσει το δράκο που δεν άφινε το νερό να κατεβή στη χώρα;

— Νά ο νέος που σου έλεγα, είπε ο Λέων σπρώχνοντας μπροστά το Γρηγόρη.

Ο Νικηφόρος τούρριξε μια γρήγορη εξέταστική ματιά.

— Καλά, είπε ύστερα από λίγο, θα τον δοκιμάσω. Τίποτ' άλλο. Άπο τότε ο Γρηγόρης έγκαταστάθηκε στο άρχοντικό του Νικηφόρου Φωκά και πολύ γρήγορα άλλαξε γνώμη και κατάλαβε πως εμφάνιση και αξία δεν έχουν καμιά σχέση και πως μεγάλες ήρωϊκές ψυχές συχνά κρύβονται σε κορμιά ασκημόθωρα ή καχεκτικά.

Οι στρατιώτες που τριγυρίζουν στην αύλη του Δομέστικου, οι σκληροί τούτοι και άπότομοι πολεμιστές της Ανατολής, είχαν για το στρατηγό τους μια τέτοια άγάπη που έφτανε πιά στη λατρεία.

Ο Νικηφόρος γι' αυτούς ήταν κάτι υπεράνθρωπο. Έτιμωρούσε χωρίς λύπη όποιον παραμελούσε το χρέος του, μά πρώτος αυτός έδινε το παράδειγμα και μιά και σόν κίνδυνο κανείς δεν έβγαине μπροστά του στην όρμη και στην τόλμη. Το δικαίωμα να είναι ασυτηρός κριτής για τους άλλους το άπόκτησε με το να είναι ασυτηρότερος κριτής για τον έαυτό του... Όμως, όπως ο καλός στρατιώτης τ' αγαπά τ' όπλο του και το φροντίζει γιατί ξέρει πως δεν έχει καλλίτερο απ' αυτό και πολυτιμότερο σύντροφο, το ίδιο τούτος τούς αγαπούσε τούς ανθρώπους του και σε κάθε ευκαιρία που παρουσιαζότανε έδειχνε την άγάπη του τούτη με έργα.

Ο στρατιώτης κατά το Νικηφόρο ήταν κάτι άνώτερο από τον πολίτη, γιατί μέσα στις δύσκολες εκείνες στιγμές αυτός ήταν άναγκαιότερος για τη διατήρηση και το μεγαλείο της αυτοκρατορίας.

(Άκολουθεί)

"Όπως είδαμε σε προηγούμενα τεύχη, στον άγώνα των Θεών και των Τιτάνων, που κρατούσε δέκα δλόκληρα χρόνια, ο έρίγδουπος Ζεύς βλιπτοντας να τού χαμογέλε ή πολυπόθητη νίκη μπήκε άρματωμένος στη φοβερή αυτή πάλη και άκαρπτος τίναξε και σφεντόνιζε από τα Όλύμπια δώματα τις άστρατές του, που έλlochζαν τα στήθη και λύνιζαν τη δύναμη των Τιτάνων.

Τότε για πρώτη και στερή φορά οι σκληροτραχηλοί Τιτάνες υποχώρησαν και στην βουερή άντήχσει τού κεραυνού πνιγkαν οι πολεμικές κραυγές των. Και τέλος το κατορθώνει. Ο φωτεινός Όλυμπος, ή μεγαλόπρεπη αυτή έμφανισι της ούσιας των Θεών, νική τον ζοφερό Τάρταρο. Ο Δίας κεραυνώνει τούς Τιτάνες και βασιλεύει αιώνας στην Οίκουμένη. Έκτοτε στην φαντασία των αρχαίων Έλλήνων οι δύο αυτοί τόποι, ο Όλυμπος δηλαδή κι ο Τάρταρος, αποτελούν την έκφρασι της μεγαλυτέρας αντίθεσις. Τα Τάρταρα γίνονται οι άντιποδς τού Όλύμπου κι άπichουν τόσο από την κορυφή του όσο αυτή άπichει από τούς ούρανους.

...

Ο τόπος που βυθίστηκαν οι νικημένοι ήταν από τη μοίρα προωρισμένος να τους δεχτή και να τους σάδανωσι, γιατί, όπως είπαμε στα προηγούμενα, οι Τιτάνες συμβολίζουν τις άλόγιστες και στασιαστικές δυνάμεις της φύσις που έλευθερες κι' άδέσμιες στα πρώτα χρόνια της δημιουργίας, θα ύποταχθούν μια μέρα και θα σέβρουνε όταν στέι κόσμο βασιλέη ή Τάξι και ή Γαλήνη. Αύτην την Τάξι και την Ήρμια συμβολίζει ο Όλυμπος Οίος, καθιζόμενος σόν δλόχρυσο θρόνο του, άτενίζοντας τη γαληνεμένη έλάνι με το βαθύ στοχαστικό του βλέμμα. Κάτω από τον ύψηλό του θρόνο άπλωνεται ή σιτοφόρα γή έρηνική κι' δλόαιδη, τα ποτάμια άρδεύουν τις γόνιμες πεδιάδες και τα θνητά κι' έφήμερα όντα, που θα γεννηθούν σε λίγο από το χώμα, οι άπεινοι και πολύμοχοι άνθρωποι θα γίνουν με τούς άγώνες, τις φιλοδοξίες και τα πάθη των, οι τεράνες κι' ευχάριστες ενασχολήσεις της βαθείας ήρμίας των.

Είναι λοιπόν ο Ζεύς, ο ούράνος θεατής τού έγκοσμου θεάτρου που έποττειει σ' δλόκληρη την Οίκουμένη και κυβερνά. Ή τύχη του

πολέμου είχε πιά κριθή, ή άγρια διαμάχη έπαιρνε τέλος κι' ο θριαμέας έπροβaine δλόνα ζυγώνοντας τις κορυφές τού θεϊκού Όλύμπου. Άλλ' όβτε στις σπηλιές και στις κορφές της Όρβυρος εύρηkαν γλυτωμό οι Τιτάνες. Άγριεμένοι οι Κύκλωπες τούς καταδιώkουν και πρώτοι οι άνήλιοι εκατόγχειρες άρπάkουν τούς ήρωϊκούς φυγάδες. Τρακόοιους βράkουν ριχουν καταπάνω τους και τούς συντρίβουν με το άσκήτω φορτίο. Κι' ύστερα πάλι με τα χέρια τους τ' άταίριαστα, πύkνανε ρίζες έκατό και δύναμι περίσσια, τούς σήκωσαν ψηλά και τούς έτίναξαν στέ μουχλιασμένα βαθιά τού Τάρταρου.

Έτσι βαρσθωμένοι στοίς ύπόγειους θρόνους και με βαριά δεσμά στους ώμους και τα πόδια, έμειναν για πάντα βυθισμένοι οι Τιτάνες, χωρίς έλπιδα ν' άγναντέψουν την δλόφωτη και δοξασμένη κορυφή που τόσο έμochτησαν για να την κατακτήσουν...

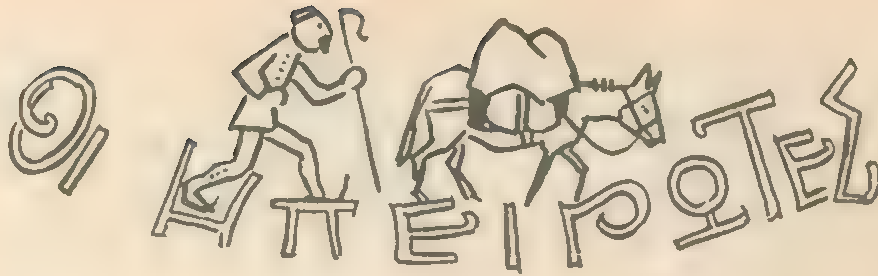
...

Με την έπική και μεγαλόπρεπη εικόνα της Τιτανομαχίας κλείνει μια μεγάλη περίοδος της Δημιουργίας. Οι δύο προηγούμενες Δυναστείες, ή Δυναστεία πρώτα τού Ούρανού κι' ύστερα ή Δυναστεία τού Κρόνου, κρατούσαν την Οίκουμένη σε μια διαρκή άρρυθμία, σε μιά άκατάπαυστη άσταραχή. Με την Τιτανομαχία άφυνίζεται ή λαϊθάουσα Τάξι τού Σύμπαντος και προσπαθεί να κυριαρχήσει. Ή Οίκουμένη, άσταίρουσα μέσα στις φλόγες των γεωλογικών άσπιδων και των υπερφυσικών συκαρούσιων, προσπαθεί να καθαριστή και ν' άσπασαγή από τα έχθρια κι' έπικίνδυνα για τον όργανισμό της στοιχεία καυτηριάζοντας τα με τ' άστροπελίκια τού Διός! Μι' ούντις άκ' άκρη σ' άκρη. Όμοίμοι και όμοτράπεζοι του στέκονται στέ πλάι του ο Ποσειδώνας με τον Πλούτωνα, τα δύο μεγάλα άδέρφια του, ή Ήρα, ή Δήμητρα και ή Έστία, οι τρεις σεσάομιες άδελφές του.

Μας, μ' αυτούς κι' άλλους άκρη θεούς παρσάτες ο νικητής και Τιτάνων δά μισή σση σαν λατρευ της Νίκης την μεγάλη Πλάσι, κι' άπεινες στις Όμπιες άρπες και στα πανώρια δώματα (ά άταίριαστα δώματα θεοί που θα γλυκύνουν τα χείλη τους με νέκταρ και άμέρσοια.

ΚΟΣΜΑΣ Ι. ΒΕΡΡΟΙΟΣ

Πριν από καμμιά πενηνταριά χρόνια έξεκινούσαν με άλογα οι Ήπειρώται από τα Γιάννενα και έφθαναν ως το Βουκουρέστι. Άλλοι έπροχωρούσαν διά ξηράς ως την Όδησσο της Ρωσίας.

Τώρα οι Ήπειρώται ταξιδεύουν εις το έσωτερικό της Ελλάδος. Θέτουν ως το Τάινρον. Εις τας Άθήνας και τόν Πειραιά όποιοιζείται ότι βρίσκονται περισσότεροι από τριάντα χιλιάδες Ήπειρώται. Από τα μεγάλα κτήρια και ιδρύματα τών Άθηνών τα περισσότερα έγιναν με χρήματα Ήπειρωτών ξεκινημένον.

Τό Άρσάκειον έγινε με χρήματα του Ήπειρώτου Άρσάκη. Ήτο τό πρώτο μεγάλο παρθενωγωγείον της Ελλάδος. Και εξακολουθεί να είναι.

Ή Ριζάρειος Σχολή με χρήματα του Ήπειρώτου Ριζάρη. Για να σπουδάζουν τα Έλληνόπουλα και να βγαίνουν μορφωμένοι ιερείς.

Και ή Σχολή τών Ευελτιδών έγινε με χρήματα του Ήπειρώτου Άτέρωφ. Να βγαίνουν από την σχολήν αυτήν άξιωματικοί.

Και τό Πολυτεχνείον με χρήματα τών Ήπειρωτών Στουρνάρα και Τσοτίσα. Να βγαίνουν αρχιτέκτονες και μηχανικοί και ζωγράφοι και γλύπται.

Και τό Ζάππειον τό έκαναν οι Ήπειρώται Ζάππαι. Να γίνονται μεγάλοι έκθέσεις πανελλήνιοι εις τό μέγαρον του Ζαπείου και να υπάρχει ένας δημόσιος τόπος περιπάτου.

Και τό Στάδιον έγινε από χρήματα πάλι του Ήπειρώτου Άτέρωφ. Έπάνω εις τό άρχαίον Στάδιον, που ήτο από την εποχή τών παλαιών Άθηνών, έγινε τό νέον Στάδιον. Έπρεπε να βαδίση ή ελληνική νεότης εις τα προγονικά βήματα του άθλητισμού.

Και τό μέγαρον του Ταχυδρομείου είναι με χρήματα του Ήπειρώτου Μελά. Με τα έννοικία του εκπληροϋνται διάφοροι εκπαιδευτικοί σκοποί.

Και ό Ήπειρώτης Μπάγκας, που ήτο ένας άπλοδς κτίστης, προσέφερεν εις τό Κράτος τα δύο μεγάλα κτήρια που είναι εις την Όμόνοιαν εις την άρχή της όδοϋ Άθηνάς. Τό κτήριον Μπάγκειον και τό κτήριον Μέγας Άλέξανδρος. Και άλλο κτήριον με χρήματα του Μπάγκα έγιναν εις την Νέαν Άγοράν.

Και ό βαρώνος Σίνας, που με τα χρήματά του έγιναν ή Άκαδημία, διά να στεγάσωνται οι Άκαδημαϊκοί, και τό Άστροσκοπεϊόν, ήτο Ήπειρώτης.

Και ό Δομπόλης, που διέθεσε πολλά εκατομμύρια για τό Πανεπιστήμιον, ήτο Ήπειρώτης.

Και οι Ζωσιμάδαί, που έδιναν τόν μέγαν πλοϋτόν των για να εκδίδωνται ελληνικά βιβλία πριν από την εποχή της Έπανάστασεως και να φωτίζεται ό Έλληνισμός, Ήπειρώται και αυτοί.

Δέν μετροϋνται οι Ήπειρώται μεγάλοι εφργέται του Έθνους. Ήσαν όλοι ταξιδευταί. Ότι με κόπο και μόχθο συνεκέντρωναν, τό διέθεταν όπέρ της Ελλάδος.

Πριν από τό 1821 διέθεταν τα χρήματά των για την Ήπειρο. Έκτιζαν σχολεία, γυμνάσια, έκκλησίες, γυμνασεία, πτωχοκομεία. ή διέθεταν τα χρήματά των για την μόρφωση τών Ήπειρωτοπαίδων. Όταν ήλυθερώθη ή Ελλάδα, άρχισαν να δίνουν τόν μέγαν πλοϋτόν των όπέρ τών Άθηνών. Ήθελαν να δώσουν μίαν μεγαλοπρέπειαν και μίαν όφελιμότητα εις την πρωτεύουσαν πανελληνίαν.

Από τό 1912—1913 που ήλυθερώθη ή

Ήπειρος άρχισαν να ξεδιϋουν τα χρήματά των οι ξεκινημένοι Ήπειρώται και για την Ήπειρο.

Έγινεν εις την Κόνισσαν μία μεγάλη γεωργική σχολή, ή Άναγνωστοπούλειος. Ό Άναγνωστοπούλος ήτο από τούς μεγαλοπνεύστους Ήπειρώτας. Έζησε πολύ εις την Άμερικήν, δημιουργών σύστημα εύφους διδασκαλίας τών τυφλών παιδιών. Τα χρήματα του τα διέθεσε διά την μόρφωση τών Έλληνοπαίδων.

Οι Ήπειρώται ταξιδευταί έφεραν τό όνομα της Ελλάδος παντού. Οι περισσότεροι διδασκαλοί και παπάδες εις πολλά μέρη της Θράκης και της Μ. Άσίας ήσαν από τα Ζαγόρια της Ήπειρου. Εις την Κωνσταντινούπολιν είχαν οι Ήπειρώται κυρίως ιδρύσει τόν Φιλολογικόν Σύλλογον Κωνσταντινουπόλεως, που ήτο κύριος σκοπός του ή έκάπλωσις τών ελληνικών γραμμάτων εις την Μακεδονίαν, την Θράκην και την Μ. Άσίαν.

Και σήμερα εις όλην την Μακεδονίαν και την Θράκην υπάρχουν σύλλογοι Ήπειρωτών. που δίνουν την μεγαλύτεραν έθνικην ώθησιν και πρωτοστατοϋν εις κάθε έθνικην ίδίαν. Και εις την Άμερικήν είναι πολλοί δεκάδες συλλόγων Ήπειρωτικών που κρατοϋν τόν εκεί Έλληνισμόν εις έθνικην περιωπήν. Φροντίζουν για σχολεία, έκκλησίας, διδασκάλους. Οργανώνουν έθνικάς έορτάς με ελληνικάς στολάς και με δημόδη ελληνικά τραγούδια και έργα πατριωτικά ελληνικά.

Οι Ήπειρώται που ξεκινηϋνται μοιάζουν με τα μέλλουσα. Μαζεύουν μέλι για να τό φέρουν εις την ελληνικήν μεγάλην κυψέλην.

Διακρίνονται δε εις όλα οι Ήπειρώται. Εις τας τέχνας, εις τα γράμματα, εις τας επιστήμας, εις τόν πατριωτισμόν.

Σπανίως θα εύρεθώ ελληνικό χωριό που να μη υπάρχουν και Ήπειρώται.

Άλλοι είναι μαστόροι, κτίται και ξυλουργοί. Άλλοι είναι άγιογράφοι και σκαλισταί. Άλλοι βαρλοποιοί. Άλλοι άσכולοϋνται με μεταλλευτικές εργασίας. Άλλοι είναι άριστοι μουσικοί τών δημοτικών μας τραγουδιών. Άλλοι έχουν παντοπωλεία, κρεοπωλεία, άρτοποιεία, ξενοδοχεία, χάνια. Πολλοί δε έξεκινούσαν ως διδασκαλοί και παπάδες. Κάθε χωριό επιδίδετο εις ένα κυρίως επάγγελμα. Αυτό τό επάγγελμα τό είχαν από πάππου προς πάππον και με αυτό τό επάγγελμα κατέκτων τόν κόσμο.

Και σήμερα ακόμη υπάρχουν μεγάλοι παροικίαι Ήπειρωτών εις την Ρουμανίαν, την Κωνσταντινούπολιν, την Αίγυπτον, την Άμερικήν. Άλλοτε ήσαν μεγάλοι Ήπειρωτικοί παροικίαι και εις την Ρωσίαν και εις την Ιταλίαν και εις την Έλβετίαν και εις την Άγγλίαν και εις άλλα μέρη της Εϋρώπης. Και όλη ή Τουρκία ήτο γεμάτη από Ήπειρώτας. Ένας Έλλην άν όήρχεν εις ένα τουρκικό χωριό αυτός ήτο Ήπειρώτης.

Πριν από χιλιάδες χρόνια είχαν ιδρυθώ εις την Δωδώνην, που είναι κοντά εις τα Ιωάννινα, τό αρχαιότερον ελληνικόν μαντεϊόν. Ήτο τό μαντεϊόν του Διός, ό όποιος έλέγετο Δωδωναίος. Ό Έλληνισμός πρωτομνηνίζεται θρησκευτικώς και πολιτικώς συγκεκροτημένος εις την Δωδώνην της Ήπειρου. Και από τότε — πριν από χιλιάδες χρόνια — ή Ήπειρος έξαστοτέλλει τό πνεύμα της τό ελληνικόν άνά τόν κόσμο.

Αύτην την σημασίαν έχει και αύτην την άποστολήν εκπληροί ό Ήπειρώτης που διαρκώς ξεκινηταί.

Κ. ΦΑΛΑΤΑΊΤΣ

Ο Άρχηγός έπισκεπτόμενος την Έκθεσιν κατά την Έβδομη

Από τούς άθλητι

Οι Άρχηγοί τών άθλητικών

Ον λουλουδιών εις την πλατείαν Συντάγματος
Ομάδα των 'Ανδρών

Ομάδα αγώνων της Ε.Ο.Ν.

Ομάδα αγώνων μετά την απονομή των εσθλών.

Το Κολυμβήμα

... της Ελλάδος, και πρό...
... αρχίζοι...
... το παιχνίδι της θάλασσας: το...
... θημα. Σ' άλλα σημεία των πα...
... αρχίσει πιά τὸ κολύμπι...
... γενικεύεται τὴν ἡμέρα τῆς 'Ανα...
... λήψεως καὶ σ' ἄλλα ἀρχίζει ἐπίσημα...
... τῆς ἡμέρας αὐ...

... τερμασαν οἱ μεγάλες τρι...
... κωμίες, τώρα που ἡ «ελευθεροπλοία»...
... θάλασσα ἡμερώνει καὶ γὰρ χαρού...
... μενη, παύει πιά νάβῃ ἐχθρὴ καὶ τυ...
... ραννική γιὰ τοὺς νησιώτες καὶ τοὺς...
... ἀνθρώπους τοῦ γιαιοῦ. Τώρα γίνεται...
... φίλη καὶ καλεῖ τὸν κόσμον, καὶ πρό...
... πάντων τῇ νῆα γενεά, κοντὰ τῆς, στὰ...
... κύματά τῆς.

... λοιπὸν ὁ κόσμος πρὸς τὸ...
... γὰρ κολυμπήση, γιὰ νὰ ἀνω...
... σθῇ στὰ θαλάσσινα ἀθλητικά παιχνί...
... δια, γιὰ νὰ γνωρίσῃ τὰ καλὰ καὶ τὰ...
... κακὰ τοῦ ὕδατος στο χεῖρόν.

Ἡ μεγάλη ἐξοδος τοῦ κόσμου τῶν...
... θαλάσσιων πόλεων καὶ τῶν νησιῶν...
... πρὸς τὸ κύμα γίνεται σ' ὅλη τὴν 'Ελ...
... λάδα τὴν ἡμέρα τῆς 'Αναλήψεως. 'Ε...
... κείνη τὴν ἡμέρα ἀρχίζουν μ' ἐπίσημο...
... τρόπο τὰ θαλάσσια μπάνια. 'Εκείνη ἡ...
... γιορτὴ εἶναι ἡ πρώτη μέρα τῶν λαϊ...
... κῶν κολυμβητικῶν ἀγώνων...

Περίεργο ἔθιμο πού ἐπικρατεῖ με...
... ταξὺ τῶν νησιωτῶν τῆς 'Ελλάδος, ἀπὸ...
... τὴν Κέρκυρα ὡς τὴν Κύπρο καὶ ἀπὸ...
... τὰ νησιά τῆς Θράκης ὡς τὰ Δωδεκά...
... νησα, εἶναι οἱ βουτιές πού δίδονται στὸ...
... βυθὸ τῆς θάλασσας τὴν ἡμέρα τῆς 'Α...
... ναλήψεως. Μὲ τίς βουτιές αὐτές κάθε...
... κολυμβητὴς ζητεῖ νὰ βρῇ στὸ βυθὸ καὶ...
... νὰ πιάσῃ μιά μαλλιάρη πέτρα, δηλαδὴ...
... μιά πέτρα, πού νάχη ἐπάνω τῆς φυ...
... τρωμένα θαλάσσια χόρτα. Τὸ ἔθιμο...
... αὐτὸ εἶναι πολὺ παλαιὸ καὶ συμβολί...
... ζει τὴν ἀρχὴ τῆς περιόδου τοῦ κολυμ...
... θήματος.

Ἔτσι ἀπὸ τὴν ἡμέρα τῆς 'Αναλή...
... ψεως ὅλος ὁ κόσμος στὴν 'Ελλάδα...
... κάνει ἀφοδὰ τὰ θαλάσσια μπάνια του...
... κολυμβᾷ στὰ βαθειά, παραβγαίνει...
... στὸ κολύμπι, κάνει βουτιές καὶ χαί...
... ρεται τῇ θάλασσᾳ. Καὶ ἡ συγκέντρωσι...
... τοῦ κόσμου στὴ θάλασσα διαρκεῖ ἕως...
... τὸ φθινόπωρο.

Μὰ καὶ στίς πρὸ μακρινές ἄκρες τοῦ...
... Ἑλληνισμοῦ τὰ ἔθιμα τοῦ κολυμβήμα...
...τος ἔχουν πάρει γενικὴ μορφή. 'Απὸ...
... τὴν Κέρκυρα ὡς τὴν Κύπρο, ἀπὸ τὴν...
... Κρήτη ὡς τὸν Πόντον, παντοῦ οἱ θα...
... λασσινοὶ Ἕλληνες κολυμβοῦν συχνά...
... κολυμβοῦν πολὺ, δὲν μποροῦν νὰ ζή...

σούν τὸ καλοκαίρι χωρὶς κολύμπι.

Στὰ Κοτύωρα τοῦ Πόντου...
... μερινῇ Ὀριτοῦ — τὸ κολύμπι...
... τοὺς Ἕλληνες κατοίκους κατὰ...
... νικὸ καὶ ἀπαραίτητο. 'Απὸ τίς 7 τοῦ...
... Μᾶη καὶ πολλὰς φορές ἰωρίτερα ἀρ...
... χίζει τὸ λούσιμο στὴ θάλασσα, πού ἐ...
... γενικεύεται τὴν ἡμέρα τῆς 'Αναλήψεως...
... ὅπως σ' ὅλα τὰ ἑλληνικά μέρη, καὶ...
... συνεχίζονται τὰ μπάνια στὴ θάλασσα...
... τοῦ Εὐξείνου Πόντου καὶ πέρα ἀπὸ...
... τὸν Σεπτέμβριον κάποτε...

'Απὸ δταν ἀρχίζειν ἡ ἐποχὴ τῶν θα...
... λασιῶν λουτρῶν, ἀλάλαζεν ἡ παρα...
... λία πέρα-πέρα ἀπὸ τὴν φασαρία τοῦ...
... γενικοῦ κολυμβήματος. Χαλοῦσεν ὁ...
... κόσμος ἀπὸ τίς φωνὲς ἐκείνων πού ἐ...
... λούζοντο ἢ ἐπαιζαν στὴ θάλασσα.

'Ἀξιοπαρατήρητο εἶναι ὅτι στὰ Κο...
... τύωρα οἱ Ἕλληνες συνήθιζαν ἀπὸ...
... πολλὰ χρόνια ἓνα ἰδιότυπο μανιό, ἑλ...
... ληνικῆς ἐφευρέσεως. Αὐτὸ τὸ φοροῦ...
... σαν οἱ ἄνδρες καὶ οἱ ἑφηβοί. Ἦταν...
... μιά μεγάλη ποδιά, πού ἐλέγετο ἐπι...
... σταμπαλίῳ ἢ «μοζάν» καὶ γιότανε...
... «τυλιγάδ», δηλαδὴ ἐτυλιγόταν στὸ...
... σῶμα ἀπάνω, σὲ τρόπο πού νὰ σχημα...
... τίζῃ μαγιό. Τὸ ἔδεναν στὴ μέση μὲ...
... περίεργον τρόπο, ὥστε σχηματίζονταν...
... σὴν κοντὸ παντελόνι. Μὰ, ὅπως τὸ ἔ...
... δεναν, χωροῦσε νὰ βάλῃ καεῖς μέσα...
... καὶ πέτρες καὶ μαχαίρι γιὰ νὰ βγάλῃ...
... πεταλίδες, καὶ ἀκόμα εἶχε καὶ γῶρο...
... γιὰ μύδια, ἀν' ὃ κολυμπητὴς εὗρσκε...
... τέτοια στὰ βράχια... Οἱ γυναῖκες καὶ...
... τὰ κορίτσια τῶν Κοτύωρων ἔδεναν τὴ...
... μεγάλη αὐτὴ ποδιά στὸ σῶμα τους...
... μὲ ἄλλο τρόπο καὶ κατάφεραν νὰ...
... σκεπάζουν ὅλη σχεδὸν τὴν γύμνια...
... τους μ' αὐτό.

Καὶ στὰ ἑλληνικά ἐκείνα μέρη τοῦ...
... Πόντου, ὅπως καὶ στὰ δικά μας παρά...
... λια, τὰ ἑλληνόπουλα ἐκολυμποῦσαν...
... μὲ διαφόρους τρόπους. Ὑπῆρχαν λοι...
... πὸν πολλὰ εἴδη κολυμβήματος, ὅπως...
... τὸ ἀγουρακόν (ἀνδρικόν), τὸ ἐξοπιστόν...
... (ἀνάσκελα), τὸ γιάν ἀπάν' (στὸ...
... πλάι), τάνεπαχτικόν (ἀναπαυτικόν)...
... καὶ ἀκόμα μὲ νεροκολοκύθες, μὲ φελ...
... λούς κλπ.

Καὶ τὸ κολυμβήμα ἀκόμα μπορεῖ...
... νὰ μᾶς ἀποδείξῃ τὴν αἰωνίαν ἐνότη...
... τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ὅλοι οἱ Ἕλληνες...
... πού κατοικοῦσαν καὶ κατοικοῦν ὅλη...
... τὴν Ἀνατολικὴ Μεσόγειον καὶ μέχρι...
... τῆς θάλασσας τῆς Συρίας ἢ τῆς ἄκρης...
... τοῦ Εὐξείνου Πόντου, εἶχαν καὶ ἔχουν...
... τόση σχέσι μετὰξὺ τους, πού υιοιάζον...
... σὲ ὅλα — ἀκόμα καὶ στὰ ἔθιμα τοῦ...
... κολυμβήματος!

ΤΟ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑ ΤΟΥ HECTOR MALOT

Χωρίς Οικογένεια

(Συνέχεια
εκ του προηγούμενου)

“Αλλ’ αντί να φθάσω
στην έλξη, μπαίνου-
με σε κάτι βρωμους άκο-
μη στενότερους κι’ άκο-
μη από μακριά σφουρι-
ζόντα αδιόρητους.”

Παρακάλεσε τότε το Μάττια να ρωτήσει τον οδηγό μας αν κοιτούσαμε να φθάσουμε. Η άπάντησή του Μάττια είναι απεισιτοκτική: Ισχυρίζεται ότι ο υπάλληλος των Γερήν και Γκάλεω του είπε, ότι δεν ξαναήλθε άλλη φορά στη συνοικία αυτή των κλεφτών. “Ω, χωρίς άλλο ο Μάττιας περπατάει, δίνοντας κατεύθυνση, αλλά τι του είπες. Κι’ όμως είπαμε ότι η λέξη δίδες (thebes), που μεταφράζεται ότι ο δόνητος μας, σημαίνει άγρια κότες, ληστές, λυποδότες. Γι’ αυτό ο Μάττιας είναι βέβαιος.”

Τα γέλια για μία στιγμή, έπαιτα όπως συλλογίζομαι ότι ο οδηγός μας φάστανε τους κλεφτές, άκουσε ότι τον προσέγγισαν να βγούμε στην έλξη, στην έλξη, κι’ ότι η λέξη Γερήν που βέβαια κοιτά στο Μάττια, είναι, έφηρξεν και σε δύσκολη και σε λειβάδια. Άνω από τη σκηνή μου στο Μάττια που την παρατηρούσα και γέλια πολύ με την κωμικότητα του γερήν. Τι άνητοι που είναι οι άνθρωποι που δεν βγαίνουν από τις πλάτες!

Όσοι, τίποτα δεν είναι παρά μία πόλη από πύργα και λάσπη, που δομάζεται λονδίνου. Η λάσπη αυτή μας βρέχει μέσα σε’ άμαξι. Πιέζεται απάνω μας κι’ από πολλήν ώρα αιθανόμαστε μία δυσωδία. Αυτά όλα σημαίνουν πως περνούμε από άσχημη συνοικία, την τελευταία βέβαια πριν να φθάσουμε στα λειβάδια του Μάττια-Γερήν. Μοφ φαίνεται πως γυρίζουμε πίσω και κάθε τόσο ο άμαξας μας κοιτούσε, οά να μην έβρη κατά που να τραβήξω. Άξαφνα όμως, άποτομα, σταματά κι’ φθάνει τη θυρίδα.

Άρχίζει τότε μία συνομιλία, η καλύτερα μία φιλονικία. Καθώς μου λέει ο Μάττιας, φαίνεται πως ο άμαξας δίνει έλξη να προωθήσει περισσότερο, γιατί, δέ, έρημ το δρόμο. Γερήν, οδηγός από τον υπάλληλο των Γερήν και Γκάλεω κι’ αυτή η άσπια πως δίν ήλθε ποτέ σ’ αυτή τη συνοικία των κλεφτών. Άκούω κι’ εγώ τη λέξη δίδες.

“Ορισμένους, δεν είναι δώ το Μάττια-Γερήν!”

Και τώρα τι θα γίνει; Η φιλονικία εξακολουθεί από τη θυρίδα της κουκούλας και με τον ίδιο θυμό ριχνουν τις άπαντήσεις τους σε’ αυτή την τρύπα κι’ ο άμαξας κι’ ο υπάλληλος.

Τέλος πάντων ο υπάλληλος πληρώνει τον άμαξά, κατεβαίνει από το άμαξι και μας κάνει πάλι ψέλι ψέλι. Είναι φανερό πως τρέπει να κατεβούμε και μεις.

Τώρα περπατούμε στις λάσπες του δρόμου, μέσ’ στην όμιλη. Ένα λόγιο είναι ζωηρά φωτισμένο με γκάκια και δό φως, που το άντανκλόν καθρέφτες, χρυσώματα και μπούλια, ξεγυρνάει στο δρόμο και διαπρήξ την όμιλη ως τον όχετο. Είναι ταβέρνα, η μάλλον ρακοπουλεία, από έκτανα που στην Άγγλια τά λένε γκίν-πάλας.

“Ψι! Ψι! μας κάνει ο οδηγός μας. Και μπαίνουμε μαζί του σ’ ό,τι το γκίν-πάλας. Μα βέβαια που είχαμε άδικο να νομίζουμε πως βρισκόμαστε σε φτωχή συνοικία, γιατί αυτή μας δέν τρία πολλαπλάσιο κατώστημα. Πάντα καθρέφτες και γυαλάτα. Και το περπατάει είναι άσχημο. Οι άνθρωποι όμως που στέκονται μπροστά του ή άκουμπούν τις πλάτες οι τσιγγάνοι και οι βέρια, είναι όλοι κωμικοί. Μερικοί είναι και ζυπόλυτοι, και τα γέλια τους πλά, το κωμικότητα στη λάσπη των όχητων, είναι τόσο μαύρα, λες και τρέμει άσχημα με γέλια που δέν ληφθεί να σ’ άσχημα. Άσχημο άσχημο (κίττο) τσιγγάνο, βέβαια, του οδηγού μας ένα πατήρι με μια άσχημη τσιγγάνισσα κι’ αυτός το πίνει με την ίδια τσιγγάνισσα κι’ εύχαριστοί, που πρωτίτερα τον είδαμε να ρουφά την όμιλη. Έπειτα άρ-

χίζει όμιλία με τον ξεμανικωτο άνθρωπο που τον είχε σερβίρει.

Δέν είναι δύσκολο να μαντεύσω πως τον ρωτάει τι δρόμο να πάρουμε και δέν χρειάζεται να ρωτήσω το Μάττια.

Βγαίνουμε και περπατούμε πάλι πίσω από τον οδηγό μας. Ο δρόμος είναι τώρα τόσο στενός, ώστε μ’ όλη την όμιλη, βλέπουμε τα σπινια του κι’ από τη μία μεριά κι’ από την άλλη. Από σπινια σε σπινια είναι τεντωμένα σχοινιά κι’ έδώ κι’ εκεί ρούχα και κουρέλια άσχετα βέβαια που δέν τάχουν εκεί για να στεγνώσουν.

Που παύει, Άρχίζω ν’ άνησυχώ και κάθε τόσο ο Μάττιας με κοιτάζει. Άλλα δέν με ρωτά.

Από το δρόμο περνάμε σ’ ένα σοκάκι, έπειτα σε μιά άλλη, έπειτα πάλι σ’ ένα σοκάκι. Τα σπινια είναι τόσο άσχημα, όσο δέν είδα ούτε στο χειρότερο χωριό της Γαλλίας. Πολλά είναι σπινια που παρακίς ή σε σπινια και όμως είναι σπινια γεμάτα έσ-σκαμφοτές και παύια τληφός στέκονται στις πόρτες.

Όταν εν’ άδύνατο φως μας έπιπρήν να βλέπουμε γύρω μας καθαρότερα, παρατηρούμε ότι οι γυναίκες αυτές είναι χλωμές και τα μαλλιά τους, ξανθά σαν το άχρσο, κρέμονται στους ώμους τους’ τα παιδιά είναι σχιδόν γυμνά και τα λυγα ρούχα που φορούν στις πλατές, είναι κουρελιασμένα. Σ’ ένα σοκάκι βλέπουμε και χορούς να φαχολίζουν στα μαύρα νερά του όχετου, που μοιάζουν σάπια.

Ο οδηγός μας στέκεται. Θα έχω χάσει βέβαια το δρόμο. Άλλά τη στιγμή εκείνη μας πλησιάζει ένας άνθρωπος με μακριά γαλάζια ρεδίνα, με κατ’ όλο από γαλάζιο ρεδί μ’ ένα γαλάζιο μαύρο κι’ άσπρο περσέρινο στο χέρι και με μία θήκη κρεμασμένη στη ζώνη του. Είναι πδλίσμας, άστυνομικός. Κουδινάει λίγο με τον οδηγό μας, σπινια, και πάλι έκκινω με τον οδηγό τωρα τον πδλίσμας. Περνέμε σοκάκια, σπινια, σπινια, όμως έδώ κι’ εκεί βλέπω σπινια γαμψομένα.

Σταματούμε τέλος σε μιά άλλη, που έχει στη μέση ένα μικρό τέλμα.

— Ρένε Λάιον Κούρτ (Red Lion Court) λέει ο πόλιςμαν.

Αυτές οι λέξεις, που τίς έχ’ άκούσει πολλές φορές, σημαίνουν: “Αδελφ’ του Κόκκινου Λιόντος”, μου λέγει ο Μάττιας.

Μά γιατί σταματούμαι; έδώ; Άδύνατο να είναι το Μάττια-Γερήν! Σ’ αυτή την αλλη κατοικούν οι γονιές μου. Τότε λοιπόν...

Δέν προσβαίνω να έξέλτω τις άπορίες αυτές που γινιούνται στον άνησυχό μου: “Ο πδλίσμας ν’ κτυπά την πόρτα μίας σανιδινας παρακάς κι’ ο οδηγός μας τον τσιγγανιστή. Έτσι φάσκει.”

Ο Μάττιας που δέν μου είχε άφήσει το χέρι, μου το σφίγγει κι’ εγώ του σφίγγω το δικό του.

Σταματούμε σ’ η άγνια που σφίγγει την καρδιά μου, σφίγγει και τη δική του.

Ημουν τόσο παραγμένος, ώστε δέν έβρω τωρα πως άνοητοί και ή τέρτα που είχα κτυπήσει ο πόλιςμαν.

Βάζει στον οδηγό μας ένα ποτήρι ποτό.

“Αλλ’ από τη στιγμή που μπήκαμε σε μία μεγάλη κάμαρα, που την έφωτιζε μία λάμπα και μια φωτιά από κός άναμμένη σε μία μεγάλη σχάρα, τα θυμάμαι όλα.”

Μπροστά σ’ αυτή τη φωτιά, σε μία μεγάλη φανή πολυθρόνα, που έμοιαζε με θρόνο Άγγλικό, στέκεται άκίνητος, σαν άγαλμα, ένας γίγας με άσπρη γούνα και με μαύρο σκούφο. Άντικρυστά, όλα γυρομύνει από ένα τραπέζι, καθιστά ένας άντρας και μία γυναίκα. Ο άντρας, κωμικά ασπαστάρια χρονιά, φορούσε κωμικά από σπινια έλμα κι’ η φουγιωμίσ τα ήταν έλμα, άλλα τραχία. Η γυναίκα, πάλι έλμα χρονιά καλύτερη, είχε καταζαμένα μαλλιά, που της έπεσαν σ’ ένα σπινια με μαύρα κι’ άσπρα τέταρα, σπινια από σπινια. Τα ρούχα της δέν είχαν βέβαια ή άσχημα, ή άδιαφορία, ήταν ζωοφρεσμένη στο πρόσωπό της, πο-άλλη φορά ήταν άσχημα, κίττα και στα ρούχα κωμικά. Σ’ αυτή κάμαρα ήταν τέσσερα άτομα, ένα άγρια και δύο κοριτσάκια, καταζαμένα όλα σαν τη μητέρα τους. Το μεγαλύτερο άγρια ήταν έλμα ως δαδία χρονιά. Το μικρότερο κοριτσάκι ήταν μόλις τριών και τέτατο σε άρκοι δίδοντες.

Τα έλμα σ’ αυτά με μία ματιά και τριπτή πηγή να μου μιλά ο οδηγός μας, ο υπάλληλος των Γερήν και Γκάλεω. Μα τι μου λέει τωρα; Αιτός; Μόλις δέν άκουω άλλα δέν ένωω το παραμικρό. Μήνι τώμα άριστο, τώμα μου, κίττα μου έλμα ή ο άληγοράς, ξεχωρίζω καθαρά.

Όλα τα ματιά ήταν γυρισμένα στο Μάττια και σε μένα, άκόμη και το άκίνητο γέρο. Μόλις ή μικρούλα έλμα τη Κατή.

Ποιος από σάς είναι ο Ρένε; ρωτάει γαλλικά ο άντρας με το σπινια κοιτούμε.

“Επρωχώρησα ένα βήμα και είπα: — Έγώ.”

— Φίλησε λοιπόν τον πατέρα σου, παιδί μου!

“Όταν συλλογιζόμουν αυτή τη στιγμή, σπινια, ταβέρνα πάντα πως μία μεγάλη όμιλη θα μ’ έσπρωχνε στη άγνια του πατέρα μου. Έκω όμως δέν έόρρισα μέσα μου αυτή την όμιλη και με κάποιο κόπο προώρησα κι’ έφίλησα τον πατέρα μου.

Μα κι’ ο πατέρας σου, μου είπε αυτός κι’ η μητέρα σου, και τ’ άδελφά σου.”

Πήγα πρσά στη μητέρα μου και την άγκαλιάσα. Η όμιλη ή τη φίλησε, άλλ’ αυτή δέν μ’ έφίλησε καθόλου. Μόλις μόνο δυό-τρία λόγια πρσά να τα πω.

Σφίξ το χέρι το πατέρα σου, μου είπε ο πατέρας μου, με πρσά, σινά... είναι παραμύθι.

Έσφαξα το χέρι του πατέρα, έπειτα τών δυό άδελφών μου και της μεγάλης μου άδελφής. Έλμα σπινια να πωρσά στην άγνια μου τη μικρή, άλλα, καθώς ήταν άσχημη, έλμα στην όμιλη, μ’ έσπρωξε.

Έτσι τηγανίζοντας από τών έλμα σπινια, άσχημα κίττα με τών έλμα μου. Έλμα έλμα άσχημο, άσχημα χρονιά που έλμα τίλος παιτών της οικογένειάς μου. Έλμα πατέρα, μητέρα, άδελφά, παππού, ήμουν μεις τους, στο σπινια, στο σπινια μου, κι’ ήμω έλμα έλμα.

Περπατά αυτή τη στιγμή με τη μεγάλη άσχημη άσχημη τριπλά έλμα από χρονιά να συλλογίζω πως θα έχω κι’ εγώ ο έλμας μία ο κωμικά, γονιές, άσχημα πρσά να τών άσχημα και να μ’ άσχημα κι’ όμω τώμα σπινια μ’ έλμα τών άσχημα, τών κωμικά όμω με πρσά και δέν τώμα μέσα μου, με τών τώμα, ούτε μία λέξη σπινια! ήμουν τώμα λοιπόν; ήμουν άδελφός να έχω οικογένεια;

“Αν έόρρισα έλμα τών γονιές μου σε παλάτι, αντί σε παράτα, τότε μόνο θα μου γινιούνταν τα τρώφρα έλμα σπινια τών, λες άρς τρώφρα, τα τρώφρα σπινια κίττα με γονιές μου, τα τρώφρα, για μία άσχημη μητέρα, και τώμα πρσά ήλμα άσχημα να τα άσχημα και να τα άσχημα τώμα, πρσά σ’ ένα πατέρα και σε μια μητέρα, τών τών έλμα και τών έλμα.”

Αιτή η σκηνή μου προέξινε μεγάλη ντροπή. Γύρισα στη μητέρα μου, την ξαναγκά-λιστα και την καταφίλησα, δέν σπινια.

βέβαια την αιλία αυτής της παραφοράς, γιατί, αντί να μου δώση πίσω τα φίλια, μ' έκοιταζε με το αδιάφορο ύφος της κι' έλειπα, γυρίζοντας στον άντρα της, τον πατέρα μου. μ' ένα έλαφο σήκωμα των ώμων, τού έπαι μερικά λόγια που έγω δέν τα κατάλαβα, μά που έκείνον τόν έκαμαν να γελάση. Έκείνη ή αδιαφορία από τού ένα μέρος, κι' αυτό τού γέλιο από τού άλλο, μοδούφισαν την καρδιά να μου τή σπάσουν. Μού φαινόταν πώς ή έκρηξη της στοργής μου δέν έκρινε να γίνη δεκτή με τέτοιον τρόπο.

Μά δέν μου άφηναν καιρό να σταθώ σ' αυτές τις έντυπώσεις.

— Κι' αυτός, ρώτησε ο πατέρας δείχνοντας τόν Ματτία, ποιος είναι;

— Έξήγησα ποιά φίλια μ' έδενε με τού Ματτία και προσπάθησα να δείξω πώς άγάπη και πόση έννομοσύνη αισθανόμουν για τού σύντροφό μου.

— Καλά, έπαι ο πατέρας μου ψυχρά και θά ήλθε βέβαια να ίδθ τόν τόπο.

— Έτοιμάσθηκα ν' άποκριθώ, αλλά μ' έπρόλαβα ο Ματτίας.

— Μάλιστα, άποκρίθηκε.

— Κι' ο Μπαρμπερής; ρώτησε ο πατέρας μου γιατί δέν ήλθε;

— Άποκρίθηκα πώς ο Μπαρμπερής είχε πεθάνει και πώς αυτό μου προξένουε μεγάλη στενοχώρια, όταν θάσασε τού Παριού, αφού μάθαμε πρωτύτερα στο Σιάσανό, πώς ο γονιός μου μ' έζητούσε.

— Ο πατέρας μου τότε εξήγησε στή μητέρα μου όσα τού είχα πη και μού φάνηκε πως αυτή τού άποκρίθηκε μάλλον εύχαριστήρινη απ' ό,τι μάθαμε. Στήν όμιλία της τούλάχιστο άκουσα πολλές φορές τις λέξεις γου-έλλ (well) και γου-έτ (good) που ήξερα ότι σημαίνουν καλό.

Μά γιατί ήταν τάχα καλό που πέθανε ο Μπαρμπερής; Άπορούσα και δέν άδριακα έ-έληγναι.

— Δέν ξέρεις άγγλικά; με ρώτησε ο πατέρας μου.

— Όχι. Μόνο γαλλικά κι' ιταλικά που μου τά έμαθε ένας Ιταλός...

— Ο Βιτάλης;

— Μάλιστα τόν ξέρεις;

— Ο Μπαρμπερής μου έπαι τόνόμα του, τόν καιρό που ήλθα στή Γαλλία να σέ ζητήσω, δέν είσαι όμως περίεργος να μάθης πώς δεκατρία όλοκληρα χρόνια δέν σέ είχαμε ζήτσει και πώς μάς ήλθε άκασια ή ιδέα να πάμε να βρούμε τόν Μπαρμπερής;

— Ω, ναι, είπαμε πολύ περίεργος, πολύ!

— Έλα λοιπόν έδώ, κοντά στή φωτιά, να σου τά πω όλα.

Μπαίνοντας, είχ' άφηση την άρπα μου στον τοίχο. Έδωξα τώρ και τού σάκκο μου και κάθησα στή θέσι που μού είχαν δείξει.

— Άλλά, καθώς έπλυνα δέν βρεμμένα και λασπωμένα πόδια μου στή φωτιά, ο παππούς μου μού έκαμε ένα «γκχι», σάν γέρο-γέτος θυμωμένος. Δέν μού έπαι λέξι δέν χρειάσθηκα όμως άλλο για να καταλάβω πώς τόν ένω-χλούσα κι' άμέσως έτράβηξα τά πόδια μου.

— Μη δίνης προσοχή, μού έπαι ο πατέρας τού γέρου δέν τάρτεται να κάβεται κανένας μπροστά στή φωτιά τού.

Έμεινα καταπληκτος άκουοντας να μιλούν έτσι για τόν άσπρομαλλή παππού. Μού φαινόταν, πως αν έπαι να με μάη για κανένα, ήται ίσως σ' αυτός. Και κρατήσα τά πόδια μου μαζεμένα κάτω από την καρτέκλα μου.

— Είσαι τού μεγαλύτερό μας παιδί, άρχει να μου διηγήται ο πατέρας μας, και γεννηθήκης ένα χρόνο ύστερ' από τού γάμο μας. Άλλά τότε ποι πατριώτηκα τή μητέρα σου, ήταν και μια άλλη ίσα, τού. Γνώριζε πως θα τή έπαιρνα γυναίκα και, έπειθδ δέν έγινε αυτό, έμεινε τή μητέρα σου φειδρά.

— Ά: έκαμα χωρίς να θέλω.

— Ναι, έξακολουθούσε ο πατέρας μου. Για να τήν έδικήνη λοιπόν, τήν ήλπερα άκριδώς τού έλκεντες σου τού ε έξη μηνες, σ' έλκεσε μέσ' από τού σπίτι μας, σέ πήγε στή Γαλλία, στο Παριού, κι' έκει σέ πέταξε στο όρμη. Καμαμή ό,τι μπόρεσάμε για να σέ ξαναέρο-με, χαλάσαμε τόν κόσμο, μά χωρίς να πάμε και σ' το Παριού, γιατί δέν έφανταζόμαστε πως ή κλέφτρα έκινε σέ είχε πει τόσο μακριά. Δέν σέ βρήκαμε και σέ τονίσαμε νικρά και χαμένο για πάντα, όταν, προ τριών μηνών, αυτή ή γυναίκα, που είσαι άρρωστη βαριά, φανέρωσε πριν τίθηναι, τήν άληθεια. Έφρα άρρώστος, πήγα στο Παριού και παρανοήσασ-κα σ' τον άστυνμο της σπουκίας, ότου σέ εί-χε τιτάζει. Έκεί σ' όστυνμια, έμαθα πως σέ είχ' άποστείλ' κάποιος κείτης, χω-ριστής, ο ίδιος μάλιστα που σέ είχ' βρη στο έρώμο, κι' έτσι, άμέσως από χωριό τού, στο Σιάσανό, ο Μπαρμπερής μού έπαι τότε πως σέ είχ' νοικήσει σ' ένα Βιτάλη, Ιταλό, που σ' έλκε τού όρόμου, και πως γ' ρίγες μαζί τήν Γαλλία. Έπειθδ δέν μπορούσα να μείνω

ΤΟΧΕΙ ΤΟ ΑΙΜΑ ΜΑΣ...

Περνούσαν κάποτε, μπρός από ένα Γυμνάσιο της Άθήνας, πεντέξη ξένοι, φορτωμένοι όδηγούς, χάρτες, κυάλια κ.λ.π. Τά παιδιά είχαν διάλειμμα. Παιζαν, τρέχανε, φωνάζαν, συζητούσαν, μερικά διαβάζαν. Ένας από τούς ξένους, ίσως κεί πάνου, κάτι ρωτάει έναν τουσούδακο από τά παι-διά, δώδεκα-δεκατριών χρονών. Ο πιτσιρικός προσπαθεί να καταλάβη τή γλώσσα τού ξένου... Τού κάκου... Τώρα, μάλιστα, που τά λόγια του τά σκεπάζει τού άπαντω «ντάνγκ-ντάνγκ» της κουδουνισκαμπάνας τού σχολειού... «Ε, και πώς τρέχουν τά παιδιά, σπρώχνοντας τώνά τάλλο, σάν πρόβατα που μπαίνουν στή σάνη, να ξαναμποιούν σ' τις τάξεις τους... Μόνος μένει άπ' έξω ο πιτσιρικός μας, άνοιγοντας τόσο τά μάτια του, τεντώνοντας, νά, τ' αυτιά του, για να καταλάβη τούς ξένους, που, γύρω του, πότε ο ένας πότε ο άλλος κάτι τόν ρωτάνε. Πάει να σκάση δέν μπορεί να εξηγήση τί τού λένε. Τά γαλλικά — τότε μόλις άρχισε να τά μαθαίνει — δέν τά ξέρουν ούτε οι ξένοι. Άλλη ή γλώσσα τους...

— Ά, και μπετούς, τού λένε...

— «Άικα»; ρωτάει ο μικρός.

— «Άικα», ξαναλένε οι ξένοι, «Άί-κα... μπετούς». Και ξανά: «Άικα-μπετούς», και συλλαβιστά: «Λι-κα-μπε-τους», και πιδ δυνατά: «ΛΙΚΑ-ΜΠΕΤΟΥΣ»... Τιποτα!... όσο και ν' άνοιγη τά μάτια του, όσο και να τεντώη τ' αυτιά του, όσο και να δ-νη στο κεφαλάκι του τήν κλίσι, σάν τού σκυλάκι που άκούει «τή φωνή τού κυρίου του»...

Τιποτα!... όσο και να λένε και να ξαναλέν τή λέξι, όσο και να τή συλ-λαβίζουν, όσο και να τού τή φωνά-ζουν...

— Άχ, να μπορούσε να καταλάβη τί τού λένε...

Πόσο θάθελαν να πάρουν τήν πλη-ροφορία που ζήτηνε...

— Έτσι, ξαναρχίζουν τις προσπά-θειες:

— «Λικαμπετούς», «Λι-κα-μπε-τους», «ΛΙΚΑΜΠΕΤΟΥΣ», οι ξένοι.

— «Λι-καμπετούς», «Λι-καμπετούς»...

— Άααί, ξεφωνίζει ο πιτσιρικός.

— «Λικαμπετούς»!... Λάμπει τού προσώπακι του από χαρά...

— Άστράφτουν οι ξένοι: «Λικαμπε-τούς»!...

στή Γαλλία και να κυνηγή τόν Βιτάλη, πα-ρακαλούσαν τόν Μπαρμπερή να φροντίση να σέ βρη, και μάλιστα τού έδωσα και λήξη για να πάη στο Παριού. Τού είχα πη, άμα σ' έ-ρισκε, να έλθοι σ' όμους τούς δικηγό-ρους Γκρή και Γκάλε, που έχουν όλες μου τις άποθέσεις. Δέν τού έδωσα όμως τή διέ-θυνη μου έδώ, γιατί μόνο τόν χειμώνα κοι-κάμε στο Λονδίνο και τού καλοκαίρι γυρί-ζουμε τήν Άγγλία και τή Σκωτία. Έμει-νε, βλεπεις, έμπαρος, γυρολόγος, και ταξίδευ-με τις προαματίες μας σ' όμους και μ' όλη μου τή σκευεχία. Να, πάλι, μάς, πως βρεθήκης και πως, ύστερ' από δεκατρία χρό-νια, έλυνται ρωτάει τή θέσι σ' ό,τι σ' άπαιτά σου σ' ό,τι καταθέτουν πως είσαι κάπως σα-τισμένος. Έπαιζω όμως να σ' ελπίθης γρη-γορά

(Ακολουθεί)

Βέβαια ο πιτσιρικός, Άθηναίος, ξέ-ρει που είναι ο Λυκαθέτης. «Αν ξέρη: λέει... Ιεαπολίτης αυτός» πόσες φο-ρές δέν έχει άνεβη στον «Αη-Γιώρ-γη!... Στριφογυρίζει, κοιτάζει πότε τά παράθυρα της τάξης του, πότε τούς ξένους... Ο καθηγητής... τού μάθη-μα, όπου είναι θ' άρχισή. Και τού ξέ-ρει, τού μάθημά του, νεράκι... Οι ξέ-νοι... Οι ξένοι περιμένουν... Να τούς εξηγήση δέν μπορεί... Μιά άκό-μα, τελευταία έτούτη, ματιά σ' ένα πα-ράθυρα... Γνέφει στους ξένους. Μπρός αυτός κι' άμύλητος, πίσω έκείνου. Θέ-μου, ή πολυλογία τους... Να κατα-λάβουν τούλάχιστο τί λένε! Περνούν δρόμους και στενά. Να τους σ' ά «Πευ-κάκια»... Μιά ώρα δρόμο, ανάδασαι... Φτάσανε στον «Αη-Γιώργη». Ο μι-κρούλης ύποκλίνεται. Δέ χρειάζεται πιά.

Ο ψηλέας της παρέας τού κάνει νόημα να σταθ, χαμογελάει, τού χέ-ρι του χώνει στον κόρφο του —... έχει γούστο... βγάζει, άνοιγει μία πορτοφόλα και τραβάει —... μάλι-στα!... — λίρα είναι; μάρκο είναι; λεφτά μία φορά, λεφτά, χαρτονόμια κολαριστά, και —... άκούς έκεί!... — θέλει σώνει και καλά να τού τού δώ-ση στο φιλαράκο μας... Λες και τού πάτησαν τόν κάλο τού «Έλληνα μας! Κοκκινίζει, άποτραβιέται... «Όχι, κύριε, όχι, μη με προσβέλνεις έτσι», λέει τού χεράκι που σ' όζει σπαθότα τόν άέρα δεξιά κι' αριστερά... Πριν μπουδ στο νόημα οι ξένοι — δύσκολα, φαίνεται, καταλάβαιναν μερικές χει-ρονομίες έλληνικές — τού βάζει σ' ά πόδια ο πιτσιρικός μας, κατήφορο, φυσέκι, για τού σχολειό...

Κακή του τύχη! Θές να βγαίνει έ-κείνη τή στιγμή από τού Γυμνάσιο ο καθηγητής.

— Πού ήσουν; Πού τρέχεις; Γιατί δέν ήρθες στο μάθημα; (Πωπώ ά γριος).

Καταϊδρωμένος, λαχανιασμένος, ο μικρός δημηγόρε, τού και τού.

— Όποτε δέν πήρες τά λεφτά; (Πώς μάλασσες...)

— Όχι, κύριε καθηγητά...

— Εδγέ σου, παιδί μου, έδγε, σέ συγ-χαρώ, τή άπουκία σου θ' άπ' ό,τι σέ πη-ραει, και τ' άπ' ό,τι σέ πη-ραει, να ξ' άπρηγής τού άπαιτός, άνοστα περισσότερο ό,τι άπ' άπαιτός τού πο. Ο ξένος, άπαιτός τού π' άπ' ό,τι σέ πη-ραει, ο Έλληνας έδω και γ' άπ' ό,τι σέ πη-ραει: ε' αντί κασ' ό,τι σέ πη-ραει τού τούτται.

«Τότε πρωτόμαθα — ο πιτσιρικός ήμουν έγω — πρωτόμαθα, πως τού τού, άκούσας ο σ' έπαι, τού άπαιτός τού σ' ό,τι σέ πη-ραει, τότε πρωτόμαθα, ή κατ' ό,τι σέ πη-ραει τού, π' άπ' ό,τι σέ πη-ραει τού δημηρικού αυτού στίχου: «Σ' αν ά-δερόφός είναι ο ξένος». Τού ξέρουμε, δέν τού ξέρουμε... τού νοιόθουμε, τού δειχόμαστε, φαινοί μου... Τού άπαι-τε... Τόχει τού αίμα μας. Ο Έλλη-νας είναι φιλόξενος...».

Π. Σερράος

«Γνωρίζετε όλοι σας ότι ή χώρα
μας είναι πραγματικά ωραία».

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΟΙΞΙ

Νέο κορίτσι.

Άγαπητή Φαλαγγίτισσα.

Ο θεός Πλάτων μιλούσε με πολύ
τσουχτερή γλώσσα έναντιόν εκείνων
πού επέτρεπαν στά παιδιά τους νά δια-
βάσουν περιγραφές γιά τό σκοτάδι:

μα τών ποιημάτων, πού άκούμε κάθε
χρόνο στην έπέτειο τής νίκης του φω-
τός, του Χριστού, έναντια στο σκότος
του θανάτου, στο Πάσχα.

Άν όλοι οί λαοί του κόσμου, από
τήν άρχή τής ανθρώπινης Ιστορίας,

άπολαθές κι' άν έχη στην ξενητεία, του
σφίγγει και του πνίγει την καρδιά μία
άγιάτρευτη νοσταλγία γιά τόν ούρα-
νό τής πατρίδος του.

Νέο κορίτσι.

Πόσο πρέπει νάμαστε εδύχισιμένες,
πού έχουμε μία τέτοια χώρα γιά πα-
τρίδα! Τώρα πού συντελείται τó κο-
ρύφωμα τής όμορφιάς της, ή έλληνική
άνοιξη, άς άνοιξουμε και μεις σάν τó
λόρδο Βύρωνα την ψυχή μας στο εύερ-
γέτημά της, στη χάρη του έξαγνισμού
της. Άς κοιτάζουμε σέ κάθε πράσινο
φύλλο τή γέννησι μιάς ζωής δυνατής,
ας άπολαμβάνουμε σέ κάθε άνθος τó
ζεδίπλωμα μιάς λαχτάρας. Σέ κάθε
κλήμα άς θαυμάζουμε την ανανέωσι
του θαύματος τής Κανά και σέ κάθε
λαμπρή φυλλωσιά, πού κάτωθι της θά
μισοκλείσουμε τά μάτια, άς νοιώθουμε
σάν όνειρο νά περνά άθόρυβα τó αί-
θέριο άρμα του Άπόλλωνα. Στ' άκρο-
γιάλια πού χαϊδεύουν και νανουρίζουν
τις όμορφες άχτές μας άς άνοιξουμε
όχι μοναχά τά πνεμόνια μας στά έξυ-
γιαντικά άνοιξιάνικα μαϊστράλια άλ-
λά και τó συναίσθημά μας και τή σκέ-
ψη μας πρós τις παιχιδιάρικες
έκείνες Ιστορίες και τούς ωραίους θρύ-
λους με τις Νεραίδες και τούς Τρίτω-
νες. Τότε ζωντανεύουν όλα γύρω μας
και μäs κάνουν νά ζούμε όχι παθητι-
κά την ώραία μας έλληνική άνοιξι.
Και γενικά κάθε όμορφιά δέν πρέπει
νά τή ζούμε παθητικά. Πρέπει νά μäs
γενίξ τή βαθειά εκείνη αγαλλίασι,
πού σμιλεύει τόν ένθουσιασμό.

Και έμεις την όμορφη χώρα μας και
τή πιό όμορφή της άνοιξι πρέπει νά
τήν άγαστούμε ένθουσιαστικά, γιατί
δέν φαίνεται μόνο σέ μäs ώραία, αλλά
είναι «πραγματικά ώραία!».

Σ. Καραϊσκάκη

του Άδη. Έλεγε πώς είναι αδύνατο
νά δημιουργηθί μέσα στην ψυχή του
άνθρώπου τó θάρρος γιά τή ζωή, όταν
φαντάζεται πώς τó τέλος της, δηλαδή
ό θάνατος, θά είναι γεμάτο ζόφο και
σκοτάδι. Γιά τόν ίδιο λόγο μερικοί
λαοί τής έξωτικής Άνατολής διηγούν-
ται μέσα στά γεμάτα σοφία παλιά
τους βιβλία ότι ή πόρτα πού μäs ό-
δηγεί στον άλλο κόσμο είναι από άκτι-
νοβόλο χρυσάφι και πώς μόλις άνοι-
ξη παρουσιάζεται μπροστά μας ένας
λουλουδένιος κάμπος πλημμυρισμένος
άπό μαγικό φώς. Ένας βαθύς συμβο-
λισμός, πού κάνει τόν άνθρωπο νά ζή-
ση γευναία και νά πεθάνη γευναία.
Τί άλλο νόημα έχει έπίσης και ή νίκη
του Χριστού έναντια στο θάνατο ; Η
νίκη του φωτός έναντιόν του σκότους ;
«Ός δυνως Ιερά και πανέορτος, αύτη
ή σωτήριος νύξ και φωταυγής, τής
λαμπροφόρου ημέρας τής έγέρσεως
οδσα προάγγελος, έν ή τó άχρονον
φώς, εκ τάφου σωματικώς, πäsιν έ-
πέλαμψε». Γεμάτο φώς και γεμάτο
λάμψι τó μικρό αυτό βυζαντινό ποιή-

σμβόλισαν και τραγούδησαν τó φώς.
έκείνοι πού πιότερο από όλους τούς
άλλους ένθουσιάστηκαν πάντα και
γιόρτασαν τόν έρχομό του ήτανε οί
Έλληνες. Κι' αυτό γιατί ή άνοιξι πού
τόφερνε ήτανε ή πιό όμορφη άνοιξι του
κόσμου και ή χώρα πού γεννούσε αύ-
τή την άνοιξι ήτανε ή πιό ώραία του
κόσμου. Βάρδοι τής όμορφιάς της την
τραγούδησαν άνάμεσα στους αιώνες
Έλληνες και ξένοι ποιητές σέ στί-
χους άθανάτους, όπως είναι εκείνοι
του λόρδου Μπάϋρον. Όταν στάθηκε
μία φορά έξω από την Άθήνα σ' ένα
λοφάκι κι' έρριξε τή ματιά του στά
τριγύρω άναφώνησε γεμάτος χαρά
στο φίλο του Χομπχάους: «Μέθυσε ή
ψυχή μου από λάμψι στη γή σου Άτ-
τική! Τό Ιερό του Φοίβου σου φώς πε-
ρασμένο και μαλακωμένο μέσ' από
τούς κλάδους τής έλιάς μ' έλουσε και
μ' έξάγνισε!... Τώρα γέμισε πάλι ή
ύπαρξί μου Ιδανικά και πάλι σ' άγά-
πησα ζωή μου!».

Κι' είναι εύνόητο γιατί κάθε ξενη-
τεμένος Έλληνα, όσα πλούτη κι' όσες

Τὴν Τραπεζίαν

ΤΟ ΚΑΛΟ ΣΤΡΩΣΙΜΟ ΤΟΥ ΤΡΑΠΕΖΙΟΥ

Δυὸ ἢ τρεῖς φορές τὴν ἡμέρα ἡ ὥρα τοῦ φαγητοῦ συναθροίζει τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας γύρω ἀπὸ τὸ τραπέζι, καὶ ἡ οἰκοδόσποινα καθήκει ἔχει νὰ καθιστᾷ εἰς τοὺς δικούς της τὴν ὥρα αὐτὴ ἑλκυστική, ἀνετον καὶ εὐχάριστον. Γι' αὐτὸ δὲν ἀρκεῖ μόνον ἓνα καλὸ φαγητὸ ἀλλὰ χρειάζεται ἀκόμη καθαριότης, τάξεις καὶ συγχρόνως εὐθυμία καὶ καλὴ διάθεση, αὐτὰ δὲ πρέπει νὰ ὑπάρχουν εἰς ὅλα τὰ τραπέζια.

Δὲν ὑπάρχει ὠραιότερο πράγμα τόσο διὰ τὴν οἰκοδόσποινα καὶ τοὺς δικούς της, ὅσο καὶ διὰ τοὺς προσκεκλημένους της, ἀπ' τὸ νῆναι τὸ τραπέζι τῆς τραπεζαρίας καλλιτεχνικὰ καὶ μὲ τάξι στρωμένο. Καὶ τ' ἀπλούστερα σκεύη μὲ γούστο τοποθετημένα ἡμποροῦν νὰ στολίσουν τὸ τραπέζι.

Ἡ καθαριότης, ἡ τάξι καὶ ἡ καλαισθησία μαρτυροῦν τὴν καλὴ οἰκοδόσποινα.

Τὸ κέντρον τοῦ τραπεζίου τῆς τραπεζαρίας πρέπει νὰ εἶναι ἀκριδῶς κάτω ἀπὸ τὸ κεντρικὸ φῶς τοῦ δωματίου, ἑκτός ἂν ὁ χώρος τοῦ δωματίου δὲν τὸ ἐπιτρέπει.

Πρὶν τοποθετήσουμε τὸ τραπεζομάντηλο, σκεπάζομεν τὸ τραπέζι μ' ἓνα ὕφασμα μάλλινον ἢ φανελλένιον, μὴ χρησιμεύει γιὰ νὰ προστατεύῃ τὸ λουστράρισμα τοῦ τραπεζιοῦ ἀπ' τὰ ζεστά φαγητὰ, καὶ συγχρόνως νὰ μὴ ἀκούγεται ὁ κρότος ποὺ κάνουν τὰ μαχαίρη καὶ πιάτα.

Τὸ τραπεζομάντηλο πρέπει νὰ εἶναι καθαρό, σιδερωμένο, γιατί τὸ ἀκάθαρτο προξενεῖ ἀσχημὴ ἐντύπωση καὶ ἀφαιρεῖ τὴν ὀρεξίν, καὶ ὅσον τὸ δυνατὸν νὰ ἔχη λιγώτερες τσακισεῖς. Νὰ τοποθετῆται στὸ μέσον τοῦ τραπεζιοῦ, ὥστε οἱ 4 ἄκρες τοῦ νὰ ἀπέχουν ἑξίσου ἀπὸ τὸ πάτωμα.

Ἡ ὄψις τοῦ τραπεζιοῦ γίνεται πολὺ

πιο εὐχάριστος διὰν στολίζεται μὲ ἀνθὴ, γι' αὐτὸ τοποθετοῦμεν στὸ μέσον τοῦ τραπεζιοῦ ἓνα μικρὸ βάζο μὲ ἀνθὴ. (Δὲν πρέπει ὅμως τὰ ἀνθὴ νὰ ἐμποδίζουν νὰ βλέπονται ἀναμεταξύ των οἱ συνδαιτημονές). Τὰ πιάτα θὰ τοποθετηθοῦν εἰς ἀνάλογον ἀπόστασιν τὸ ἓνα ἀπὸ τὸ ἄλλο περίπου 0,70 καὶ νὰ ἀπέχουν λίγο ἀπὸ τὴν ἄκρη τοῦ τρα-

πεζιοῦ. Πρῶτα βάζομε τὸ πιάτο γιὰ τὸ κύριο φαγητὸ καὶ ἀπὸ πάνω τὸ πιάτο γιὰ τὰ ὀρεκτικά ἢ τὸ πιάτο τῆς σούπας, ἔαν ὑπάρχῃ τέτοια.

Κατόπιν τοποθετοῦμεν τὰ μαχαίρη-πῆρουα. Τὸ μαχαίρι δεξιὰ μὲ τὴν κοπὴ πρὸς τὸ πιάτο, τὸ πῆρουον ἀριστερὰ καὶ τὸ κουτάλι ἀπὸ πάνω ἀπὸ τὸ πιάτο καὶ τὸ κοῖλον μέρος πρὸς τὰ κάτω. Ἡ δεξιὰ μετὰ τὸ μαχαίρι μὲ τὸ κοῖλον πρὸς τὰ ἄνω.

Ἐὰν πρόκειται νὰ σερβιρισθοῦν περισσότερα φαγητὰ, ἐπομένως χρειασθοῦν περισσότερα μαχαίρη-πῆρουα, τοποθετοῦνται κατὰ τὴν σειρὰν κατὰ ὅποιον θὰ χρησιμοποιηθοῦν, ἀρχίζοντας ἀπὸ τὸ ἔξω μέρος. Μόνον τὰ μαχαίρη-πῆρουα γιὰ τὰ φρούτα ἢ τὰ γλυκίσματα δὲν τοποθετοῦνται ἀπ' ἑξῆς ἀρχῆς στὸ τραπέζι. Οἱ πετσέτες τοποθετοῦνται διπλωμένες κατὰ προτίησιν τετράγωνες στὸ ἀριστερὸ μέρος τῶν πῆρουων. Ἐμπρὸς ἀπὸ τὸ πιάτο καὶ λίγο δεξιὰ τοποθετοῦνται τὰ ποτήρια τοῦ νεροῦ καὶ κρασιοῦ. Ἐπίσης τοποθετοῦνται μὲ τάξι καὶ συμμετρίαν τὰ ὀρεκτικά, καὶ δοχεῖον μὲ τὸ νερὸ.

Πολὺ ἐξυπηρετεῖ τὴν οἰκοδόσποινα διὰ νὰ μὴ σηκώνεται διαρκῶς, διὰν δίπλα ἀπ' τὸ τραπέζι ὑπάρχῃ καὶ ἓνα ἄλλο μικρὸ τραπεζάκι, ὅπου θὰ συγκεντρώνωνται ὅλα τὰ σκεύη ποὺ θὰ χρειασθοῦν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ γεύματος.

Τέλος ἡ ὑπηρεσία τοῦ τραπεζιοῦ πρέπει νὰ γίνεται μὲ τάξι καὶ ἡσυχία.

7# Μαγειρικὴ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟΥ

ΜΑΚΑΡΟΝΙΑ ΜΕ ΚΙΜΑ

Εἰς προηγούμενο τεῦχος — τῆς 3ης Φεβρουαρίου — ἀναφέρομεν ὅτι κατὰ τὰς προετοιμασίας μιᾶς ἐκδρομῆς φροντίζομεν νὰ περιλῆφθοῦν καὶ τὰ χρειάζομενα μαγειρικά σκεύη.

Προκειμένου λοιπὸν νὰ μαγειρευθοῦν μακαρόνια μὲ σάλτσα κιμᾶ, πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ἓνα καζάνι, ἢ μεγάλη κατσαρόλα διὰ τὸ βράσιμο τῶν μακαρονίων, μία ἄλλη μικρότερη κατσαρόλα διὰ τὸν κιμᾶ καὶ ἂν δὲν εἶναι εὐκόλως νὰ ἐξευρεθῇ καὶ μεγάλον τρυπητὸ διὰ τὸ στραγγισμα τῶν μακαρονίων, ἡμπορεῖ νὰ χρησιμεύσῃ γι' αὐτὸ ἓνα καθαρὸ πανέρι ἢ κοφίνι.

Ὑπολογισμὸς τῶν ὑλικῶν.

Ἄν ὑποθέσωμεν ὅτι εἶναι ἑκατὸν ἄτομα, ὑπολο-

γίζομεν τὰ διάφορα ὑλικά ὡς ἑξῆς: 40 δρὰμ. μακαρόνια κατ' ἄτομον, ἑπομένως 25 δρὰμ. καὶ 5 δρὰμ. ντομάτα μπελτ, 5 δρὰμ. βούτυρο ἢ μαγειρικὸ λίπος τῶν 72 δραχμῶν ἢ ὀκά, 8 δρὰμ. τυρὶ καὶ 2 δρὰμ. ἀλάτι, συνάμα δὲ 4—5 μάτσα μαϊνδανὸν ἢ 2 μάτσα σέλινο. Συνεπῶς χρειάζονται ἐν ὅλῳ 10 ὀκάδ. μακαρόνια, 6 καὶ 100 κιμᾶς, 1 καὶ 100 ντομάτα, 1 καὶ 100 βούτυρο ἢ λίπος, 2 ὀκάδ. τυρὶ καὶ μισὴ ὀκά ἀλάτι καὶ μισὴ ὀκά κρεμμύδια.

ΤΟ ΒΡΑΣΙΜΟ ΤΩΝ ΜΑΚΑΡΟΝΙΩΝ

Ὑπολογίζεται διὰ κάθε ὀκά μακαρονίων νὰ βράσουν ἕως 4 ὀκάδ. νερό. Δηλαδή διὰ 10 ὀκάδ. θὰ βάλουμε στὸ καζάνι 40 ὀκάδ. νερό καὶ 150 δρὰμ. ἀλάτι. Τὰ ἄλλα 50 δρὰμ. ἀλάτι θὰ

τὰ βάλουμε στὸν κιμᾶ. Ὅταν πλησιάξῃ νὰ πάρῃ βράσι τὸ νερὸ, ρίχνουμε τὰ μακαρόνια σπασμένα εἰς δύο στὸ μᾶκρος των καὶ ἀφοῦ τὰ ἀνακατέψωμε μὲ ξύλινη μεγάλη κουτάλα ἢ ἓνα μακρὸ ξερὸ κλαδί ἢ χονδρὸ καλάμι καὶ ἀφοῦ πάρουν βράσιν, ὑπολογίζομεν μισὴ ὥρα ἀκόμη ὅστε νὰ εἶναι βρασμένα. Τότε στραγγίζονται καὶ ζεστά-ζεστά θὰ τὰ ξαναρρίξωμε στὸ καζάνι καὶ τὰ περιχύνωμε ἀπλῶς μὲ λυωμένο τὸ βούτυρο ἢ τὸ λίπος — ὅχι καμένο, ὅπως κακῶς συνηθίζουν νὰ τὸ κάνουν — καὶ ἀνακινοῦν ὀλίγον τὸ καζάνι, ὥστε νὰ πάρῃ παντοῦ τὸ βούτυρο. Καὶ εἶναι ἔτοιμα διὰ τὸ σερβίρισμα.

ΠΩΣ ΓΙΝΕΤΑΙ Ο ΚΙΜΑΣ ΜΕ ΝΤΟΜΑΤΑ

Βάζουν στὴ μικρότερη κατσαρόλα ἕως 100 δρὰμ. βούτυρο μὲ τὴ μισὴ ὀκά τὰ κρεμμύδια κομμένα ψιλά. Τὰ ἀνακατεύουν μὲ ξύλινη κουτάλα ἕως ὅτου ξανθίσουν καὶ τότε ρίχνουν

τὸν κιμᾶ, ἀνακατεύοντες διαρκῶς νὰ ἐξοβελίσῃ. Τότε ρίχνουν τὴν ντομάτα ἀναλυμένην μὲ 3 ὀκάδ. νερό, καθὼς καὶ τὸν μαϊνδανὸν ἢ σέλινο ψιλά κομμένα καὶ μισὴ χούφτα ἀλάτι. Σκεπάζουν τὴν κατσαρόλα μὲ τὸ καπάκι τῆς καὶ ἀφοῦ νὰ ἴδωμεν ὅτι ἔχει ὥστε νὰ ἀνακατέψωμε μὲ ξύλινη κουτάλα ἢ μακρὸ ξερὸ κλαδί ἢ χονδρὸ καλάμι καὶ ἀφοῦ πάρουν βράσιν, ὑπολογίζομεν μισὴ ὥρα ἀκόμη ὅστε νὰ εἶναι βρασμένα. Τότε στραγγίζονται καὶ ζεστά-ζεστά θὰ τὰ ξαναρρίξωμε στὸ καζάνι καὶ τὰ περιχύνωμε ἀπλῶς μὲ λυωμένο τὸ βούτυρο ἢ τὸ λίπος — ὅχι καμένο, ὅπως κακῶς συνηθίζουν νὰ τὸ κάνουν — καὶ ἀνακινοῦν ὀλίγον τὸ καζάνι, ὥστε νὰ πάρῃ παντοῦ τὸ βούτυρο. Καὶ εἶναι ἔτοιμα διὰ τὸ σερβίρισμα.

ΤΟ ΣΕΡΒΙΡΙΣΜΑ ΤΩΝ ΜΕΡΙΔΩΝ

Τὸν κιμᾶ καὶ τὴν ντομάτα ρίχνουν ἐν ὅλῳ ἐν τῇ κατσαρόλῃ καὶ ἀνακατεύουν μὲ ξύλινη κουτάλα ἢ μακρὸ ξερὸ κλαδί ἢ χονδρὸ καλάμι καὶ ἀφοῦ πάρουν βράσιν, ὑπολογίζομεν μισὴ ὥρα ἀκόμη ὅστε νὰ εἶναι βρασμένα. Τότε στραγγίζονται καὶ ζεστά-ζεστά θὰ τὰ ξαναρρίξωμε στὸ καζάνι καὶ τὰ περιχύνωμε ἀπλῶς μὲ λυωμένο τὸ βούτυρο ἢ τὸ λίπος — ὅχι καμένο, ὅπως κακῶς συνηθίζουν νὰ τὸ κάνουν — καὶ ἀνακινοῦν ὀλίγον τὸ καζάνι, ὥστε νὰ πάρῃ παντοῦ τὸ βούτυρο. Καὶ εἶναι ἔτοιμα διὰ τὸ σερβίρισμα.

Τὴν μερίδα τὰ μακαρόνια στὸ πιάτο, τὰ πασπαλίζουν μὲ τὸ ἀνάλογο τυρὶ καὶ ἀπ' ἐπάνω μιά καλὴ κουταλιά σάλτσα τοῦ κιμᾶ μὲ

Ν. Τσελεμεντες

Γ. Μπαμπούρης
Παιδίατρος

ΤΟ ΛΙΟΝΤΑΡΙ, ΤΟ ΚΑΠΛΑΝΙ ΚΙ' Ο ΑΪΤΟΣ

Ήταν ένας βασιλιάς που είχε τρεις θυγατέρες και τρία παιδιά. Κι' όταν ήρθε ο καιρός να πεθάνει ο πατέρας τους, λέει στα παιδιά του :

— Έγώ, παιδιά μου, τώρα πεθαίνω μόνον εσείς να φροντίσετε να παντρευτείτε τις αδερφές σας, κι' ύστερα να παντρεφθώ κι' εσείς. Και σένα—λέει το μικρότερο—σου έχω στο κρουσταλλένιο σεντούκι μία ζωθιά φυλαγμένη, κι' όταν παντρεφθούν οι αδερφές σου, να την παντρεφθής.

Κι' αφού τούς έδωσε και μερικές άλλες συμβουλές, πέθανε. Ύστερα από κάμποσες μέρες, πέθανε κι' η βασίλισσα, και τα παιδιά μέιναν όρφανά.

Κι' αφού πέρασε κάμποσος καιρός, ήρθε και βρόντησε την πόρτα το λιοντάρι.

— Ποιός είναι; φώναξαν τα βασιλόπουλα.

— Είμαι εγώ το λιοντάρι, είπε, κι' ήρθα να πάρω τη μεγάλη σας την αδερφή γυναίκα.

— Πόσο μακριά είναι ο τόπος σου; του λένε.

— Ίσαμ' έμένα πέντε μέρες, κι' Ίσαμ' έσας πέντε χρόνια!

— Πέντε χρόνια! είπαν, δεν την δίνουμε την αδερφή μας. Αν τύχη κι' άρρωσθήση καμιά φορά, πώς να πάμε να τη δούμε;

Ο μικρότερος όμως αδερφός την έπιασε από το χέρι και την πήγε του λιονταριού.

— Έδώ που βγήκε η τύχη σου, σύρε, της είπε.

Κι' αφού φιλήθηκαν, την πήρε το λιοντάρι κι' έφυγε.

Την άλλη μέρα ήρθε το καπλάνι και βρόντησε την πόρτα. Τό ρώτησαν:

— Τι θέλεις;

Κι' αυτό είπε:

— Θέλω τη μεσαία την αδερφή σας γυναίκα.

— Πόσο είναι μακριά ο τόπος σου; του είπαν.

— Ίσαμ' έμένα δέκα μέρες, κι' Ίσαμ' έσας δέκα χρόνια.

— Δέκα χρόνια! είπαν, δεν την δίνουμε την αδερφή μας.

Την πήρε πάλι ο μικρότερος αδερφός, και την έδωσε του καπλανιού, όπως έκανε και με το λιοντάρι. Και την άλλη μέρα ήρθε και βρόντησε την πόρτα ο αϊτός, και τόν ρώτησαν ποιός είναι. Και τούς είπε:

— Έγώ είμαι ο αϊτός, κι' ήρθα να πάρω τη μικρότερη την αδερφή σας γυναίκα.

Τόν ρώτησαν κι' αυτόν, αν είναι μακριά ο τόπος του. Και αυτός τούς είπε: «Ίσαμ' έμένα δεκαπέντε μέρες, και Ίσαμ' έσας δεκαπέντε χρόνια».

Δεν τη δίνουμε, είπαν, την αδερφή μας. Τη μία τη δώσαμε πέντε χρόνια, την άλλη δέκα, κι' αυτή να τη δώσουμε δεκαπέντε.

Και πάλι ο μικρότερος την έπηρε από το χέρι και την έδωσε του αϊτού.

Αφού παντρεύθηκαν τα κορίτσια, παντρεύθηκαν και τα παιδιά, πρώτα ο μεγαλύτερος, ύστερα ο μεσαίος,

και κατόπιν άνοιξε το κρουσταλλίνο σεντούκι ο μικρότερος για να πάρη την ζωθιά. Κι' η ζωθιά σαν νεράιδα έφυγε και του είπε:

— Αν θέλεις να με βρής, να φτιάξης σιδερένια ποδήματα και νάρθηες: «στις Δίνες, στις μπλίνες, στις αλαμαλακούσιες, στα μαρμαρένια τὰ βουνά, στους κρουσταλλένιους κάμπους».

Έφτιαξε λοιπόν τὰ σιδερένια υποδήματα και πήγε να την βρή. Κι' αφού περπάτησε πέντε χρόνια δρόμο, έφτασε στο σπίτι της αδερφής του, κι' έκατσε έξω στο πεζούλι να ξαποστάσει. Τότες έφτασε κι' η δούλα να γιομίση το λαγύνη της νερό. Και της ζήτησε να πιη νερό με το λαγύνη. Στην αρχή δεν του έδωσε, και μονάχα σαν την παρακάλεσε του έδωσε. Πίνοντας νερό έρριξε το δαχτυλίδι του μέσα. Η δούλα τό πήγε το νερό της κυράς της. Η κυρά της κατάλαβε από το δαχτυλίδι πως ήταν ο αδερφός της έξω.

— Τίνος έδωκες νερό; είπε της δούλας.

— Δεν έδωκα κανειός, της είπε η δούλα.

— Μη σκιάζεσαι, της λέει η κυρά της, μαρτύρα τόν άνθρωπο!

— Είναι διαβάτης, κάθονταν έξω στο πεζούλι, είπε η δούλα, και με παρακάλεσε και του έδωσα νερό.

— Σύρε να του πής, της λέει, νάρθη μέσα.

Κι' αφού μπήκε μέσα, αγκαλιάστηκαν, κι' η αδερφή του τόν ρώτησε: Πώς ήρθες εδώ;

Κι' αυτός της μολόγησε όσα έπαθε. Έκεί που μιλούσαν, άκουνε το λιοντάρι που έρχονταν.

— Νά σέ κρύψω, είπε του αδερφού της, να μη σέ φάη.

Και του δίνει ένα φουσκο, κι' έγινε σκούπα, και τόν έβαλε στη θύρα. Σάν μπήκε το λιοντάρι στη θύρα, λέει:

— Βασιλικό αίμα μυρίζει!

Βασιλικές στρατές περπατείς, του λέει η βασίλισσα, βασιλικό αίμα σέ μυρίζει.

Και τόν έρωσαν, εί, είπε του λιονταριού η βασίλισσα:

Ήρθε της δούλας νερό απ' το λαγύνη της.

— Αν έρχόταν ο μεγάλος μου αδερφός τί θα τόν έκανες;

— Θα τόν έσκιζα, της είπε.

— Αν έρχόταν ο μεσαίος;

— Θα τόν έκανα λιανά κομμάτια.

— Κι' αν έρχόταν ο μικρότερος;

— Θα τόν έφυλούσα στα μάτια!

— Ήρθε! του είπε.

— Και τόν κρύβεις από μένα; της λέει.

Τότες αυτή πήρε τη σκούπα και της χτυπάει ένα φουσκο, κι' έγινε ο αδερφός της. Το λιοντάρι τόν αγκάλιασε, τόν φίλησε, και τόν ρωτάει γιατί ήρθε. Τότες του μολόγησε όσα έπαθε, και τόν ρώτησε αν ξέρη: «τις Δίνες, τις μπλίνες, τις αλαμαλακούσιες, στα μαρμαρένια τὰ βουνά, τους κρουσταλλένιους κάμπους».

— Δεν τις ξέρω, του είπε, εγώ, μόν' αύριο θα φωνάξω όλα τα ζώα, και μπορεί να τις ξέρη κανένα.

Τό πουριό φώναξε όλα τα ζώα, και κανένα δεν τις ήξερε. Και κινάει πάλι την άλλη μέρα για να βρή τις Δίνες τις μπλίνες, κι' ύστερα από πέντε χρόνια πήγε στην άλλη του αδερφή, κι' έκατσε πάλι στο πεζούλι, κι' ήρθ' η δούλα να πάρη νερό, και τις γιγέει να του δώση λίγο νερό με τη στάμνα της να πιη. Και σαν ήπια, έρριξε το δαχτυλίδι του μέσα στη στάμνα, και σαν είδε η αδερφή του το δαχτυλίδι, κατάλαβε πως είναι του αδερφού της, κι' έστειλε και τόν φώναξαν μέσα. Κι' αφού πήγε μέσα, αγκαλιάστηκαν και φιλήθηκαν, και τόν ρώτησε η αδερφή του: Πώς ήρθες;

Κι' αφού της διηγήθηκε όλα τα πάθη του, άκουσαν το καπλάνι που έρχονταν και του δίνει ένα φουσκο και τόν κάνει φορεσιά, για να μην τόν φάη το καπλάνι. Σάν μπήκε μέσα το καπλάνι, της λέει: Βασιλικό αίμα μυρίζει.

— Βασιλικές στρατές περπατείς, του είπε η γυναίκα του, βασιλικό αίμα σου μυρίζει. Αν έρχονταν ο μεγάλος μου αδερφός, τί θα τόν έκανες;

— Θα τόν έσκιζα, της είπε.

— Αν έρχόταν ο μεσαίος;

— Θα τόν έκανα λιανά κομμάτια.

— Κι' αν έρχόταν ο μικρότερος;

— Θα τόν έφυλούσα στα μάτια!

— Ήρθε! του είπε.

— Και τόν κρύβεις από μένα; της λέει.

Τότες αυτή πήρε τη σκούπα και της χτυπάει ένα φουσκο, και έγινε ο αδερφός της. Το καπλάνι τόν αγκάλιασε, τόν φίλησε, και τόν ρωτάει γιατί ήρθε. Τότες του μολόγησε όσα έπαθε, και τόν ρώτησε αν ξέρη: «τις Δίνες, τις μπλίνες, τις αλαμαλακούσιες, στα μαρμαρένια τὰ βουνά, τους κρουσταλλένιους κάμπους».

— Δεν τις ξέρω, του είπε, εγώ, μόν' αύριο θα φωνάξω όλα τα ζώα, και μπορεί να τις ξέρη κανένα.

Τό πουριό φώναξε όλα τα ζώα, και κανένα δεν τις ήξερε. Και κινάει πάλι την άλλη μέρα για να βρή τις Δίνες τις μπλίνες, κι' ύστερα από πέντε χρόνια πήγε στην άλλη του αδερφή, κι' έκατσε πάλι στο πεζούλι, κι' ήρθ' η δούλα να πάρη νερό, και τις γιγέει να του δώση λίγο νερό με τη στάμνα της να πιη. Και σαν ήπια, έρριξε το δαχτυλίδι του μέσα στη στάμνα, και σαν είδε η αδερφή του το δαχτυλίδι, κατάλαβε πως είναι του αδερφού της, κι' έστειλε και τόν φώναξαν μέσα. Κι' αφού πήγε μέσα, αγκαλιάστηκαν και φιλήθηκαν, και τόν ρώτησε η αδερφή του: Πώς ήρθες;

Κι' αφού της διηγήθηκε όλα τα πάθη του, άκουσαν το καπλάνι που έρχονταν και του δίνει ένα φουσκο και τόν κάνει φορεσιά, για να μην τόν φάη το καπλάνι. Σάν μπήκε μέσα το καπλάνι, της λέει: Βασιλικό αίμα μυρίζει.

— Βασιλικές στρατές περπατείς, του είπε η γυναίκα του, βασιλικό αίμα σου μυρίζει. Αν έρχονταν ο μεγάλος μου αδερφός, τί θα τόν έκανες;

— Θα τόν έσκιζα, της είπε.

— Αν έρχόταν ο μεσαίος;

— Θα τόν έκανα λιανά κομμάτια.

— Κι' αν έρχόταν ο μικρότερος;

— Θα τόν έφυλούσα στα μάτια!

— Ήρθε! του είπε.

— Και τόν κρύβεις από μένα; της λέει.

Τότες αυτή πήρε τη σκούπα και της χτυπάει ένα φουσκο, και έγινε ο αδερφός της. Το αϊτό τόν αγκάλιασε, τόν φίλησε, και τόν ρωτάει γιατί ήρθε. Τότες του μολόγησε όσα έπαθε, και τόν ρώτησε αν ξέρη: «τις Δίνες, τις μπλίνες, τις αλαμαλακούσιες, στα μαρμαρένια τὰ βουνά, τους κρουσταλλένιους κάμπους».

— Δεν τις ξέρω, του είπε, εγώ, μόν' αύριο θα φωνάξω όλα τα ζώα, και μπορεί να τις ξέρη κανένα.

Τό πουριό φώναξε όλα τα ζώα, και κανένα δεν τις ήξερε. Και κινάει πάλι την άλλη μέρα για να βρή τις Δίνες τις μπλίνες, κι' ύστερα από πέντε χρόνια πήγε στην άλλη του αδερφή, κι' έκατσε πάλι στο πεζούλι, κι' ήρθ' η δούλα να πάρη νερό, και τις γιγέει να του δώση λίγο νερό με τη στάμνα της να πιη. Και σαν ήπια, έρριξε το δαχτυλίδι του μέσα στη στάμνα, και σαν είδε η αδερφή του το δαχτυλίδι, κατάλαβε πως είναι του αδερφού της, κι' έστειλε και τόν φώναξαν μέσα. Κι' αφού πήγε μέσα, αγκαλιάστηκαν και φιλήθηκαν, και τόν ρώτησε η αδερφή του: Πώς ήρθες;

Κι' αφού της διηγήθηκε όλα τα πάθη του, άκουσαν το αϊτό που έρχονταν και του δίνει ένα φουσκο και τόν κάνει φορεσιά, για να μην τόν φάη το αϊτό. Σάν μπήκε μέσα το αϊτό, της λέει: Βασιλικό αίμα μυρίζει.

— Βασιλικές στρατές περπατείς, του είπε η γυναίκα του, βασιλικό αίμα σου μυρίζει. Αν έρχονταν ο μεγάλος μου αδερφός, τί θα τόν έκανες;

— Θα τόν έσκιζα, της είπε.

— Αν έρχόταν ο μεσαίος;

— Θα τόν έκανα λιανά κομμάτια.

— Κι' αν έρχόταν ο μικρότερος;

— Θα τόν έφυλούσα στα μάτια!

— Ήρθε! του είπε.

— Και τόν κρύβεις από μένα; της λέει.

Τότες αυτή πήρε τη σκούπα και της χτυπάει ένα φουσκο, και έγινε ο αδερφός της. Το αϊτό τόν αγκάλιασε, τόν φίλησε, και τόν ρωτάει γιατί ήρθε. Τότες του μολόγησε όσα έπαθε, και τόν ρώτησε αν ξέρη: «τις Δίνες, τις μπλίνες, τις αλαμαλακούσιες, στα μαρμαρένια τὰ βουνά, τους κρουσταλλένιους κάμπους».

— Δεν τις ξέρω, του είπε, εγώ, μόν' αύριο θα φωνάξω όλα τα ζώα, και μπορεί να τις ξέρη κανένα.

Τό πουριό φώναξε όλα τα ζώα, και κανένα δεν τις ήξερε. Και κινάει πάλι την άλλη μέρα για να βρή τις Δίνες τις μπλίνες, κι' ύστερα από πέντε χρόνια πήγε στην άλλη του αδερφή, κι' έκατσε πάλι στο πεζούλι, κι' ήρθ' η δούλα να πάρη νερό, και τις γιγέει να του δώση λίγο νερό με τη στάμνα της να πιη. Και σαν ήπια, έρριξε το δαχτυλίδι του μέσα στη στάμνα, και σαν είδε η αδερφή του το δαχτυλίδι, κατάλαβε πως είναι του αδερφού της, κι' έστειλε και τόν φώναξαν μέσα. Κι' αφού πήγε μέσα, αγκαλιάστηκαν και φιλήθηκαν, και τόν ρώτησε η αδερφή του: Πώς ήρθες;

Κι' αφού της διηγήθηκε όλα τα πάθη του, άκουσαν το αϊτό που έρχονταν και του δίνει ένα φουσκο και τόν κάνει φορεσιά, για να μην τόν φάη το αϊτό. Σάν μπήκε μέσα το αϊτό, της λέει: Βασιλικό αίμα μυρίζει.

— Βασιλικές στρατές περπατείς, του είπε η γυναίκα του, βασιλικό αίμα σου μυρίζει. Αν έρχονταν ο μεγάλος μου αδερφός, τί θα τόν έκανες;

— Θα τόν έσκιζα, της είπε.

— Αν έρχόταν ο μεσαίος;

— Θα τόν έκανα λιανά κομμάτια.

— Κι' αν έρχόταν ο μικρότερος;

— Θα τόν έφυλούσα στα μάτια!

— Ήρθε! του είπε.

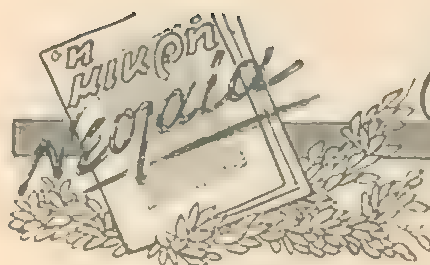
— Και τόν κρύβεις από μένα; της λέει.

Τότες αυτή πήρε τη σκούπα και της χτυπάει ένα φουσκο, και έγινε ο αδερφός της. Το αϊτό τόν αγκάλιασε, τόν φίλησε, και τόν ρωτάει γιατί ήρθε. Τότες του μολόγησε όσα έπαθε, και τόν ρώτησε αν ξέρη: «τις Δίνες, τις μπλίνες, τις αλαμαλακούσιες, στα μαρμαρένια τὰ βουνά, τους κρουσταλλένιους κάμπους».

— Δεν τις ξέρω, του είπε, εγώ, μόν' αύριο θα φωνάξω όλα τα ζώα, και μπορεί να τις ξέρη κανένα.

Τό πουριό φώναξε όλα τα ζώα, και κανένα δεν τις ήξερε. Και κινάει πάλι την άλλη μέρα για να βρή τις Δίνες τις μπλίνες, κι' ύστερα από πέντε χρόνια πήγε στην άλλη του αδερφή, κι' έκατσε πάλι στο πεζούλι, κι' ήρθ' η δούλα να πάρη νερό, και τις γιγέει να του δώση λίγο νερό με τη στάμνα της να πιη. Και σαν ήπια, έρριξε το δαχτυλίδι του μέσα στη στάμνα, και σαν είδε η αδερφή του το δαχτυλίδι, κατάλαβε πως είναι του αδερφού της, κι' έστειλε και τόν φώναξαν μέσα. Κι' αφού πήγε μέσα, αγκαλιάστηκαν και φιλήθηκαν, και τόν ρώτησε η αδερφή του: Πώς ήρθες;

(Συνέχεια εις την σελίδα 1056)

Ο ΚΗΡΥΞ

Το παραμυθάκι μας.

ΤΟ ΠΟΝΗΡΟ ΛΙΟΝΤΑΡΙ ΚΑΙ Η ΦΡΟΝΙΜΗ ΑΛΕΠΟΥ

ΑΠΟ ΜΙΑ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ

‘Από τὸ Κιάτον, μαζί με πολλές άλλες φωτογραφίες, μᾶς ἤρθε καὶ ἡ παρακάτω. Εἶναι ἀπὸ τὴν παράστασι πού δόθηκε τὴν ἡμέρα τῆς Ἑθνικῆς Ἑορτῆς καί, ὅπως μᾶς γράφουν ἀπὸ κεῖ, οἱ Σκαπανεῖς καὶ οἱ Σκαπάνισσες εἶχαν ἐξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν, τόσοι στὶς ἀπαγγελίες, ὅσοι καὶ στοὺς χοροὺς καὶ ὅλος ὁ κόσμος τοὺς ἐχειροκρότησε με πολλὴν ἀγάπη καὶ με περισσότερο ἐνθουσιασμό.

Εἶναι τόσο χαριτωμένη αὐτὴ ἡ φωτογραφία, πού τὴν δημοσιεύω στὴ στήλη μου, γιατί φαντάζομαι πὼς θὰ χαροῦν μαζί μου καὶ ὅλοι οἱ μικροὶ συναγωνιστὲς καὶ συναγωνίστριες. Καὶ ἐγὼ εἶμαι ἀκόμη περισσότερο εὐχαριστημένος, γιατί βλέπω πὼς καὶ οἱ ἐπαρχίες οἱ Σκαπανεῖς καὶ οἱ Σκαπάνισσες εἶναι πρῶτοι στὴν κίνησί μας, καὶ ἀκόμη γιατί καὶ οἱ ἐπαρχίες δίδονται ἐορτὲς ἐπίσης ὡραίες, ὅπως καὶ στοὺς Τομεῖς τῶν Ἀθηνῶν.

Μὰ ἐκεῖνο πού με κάνει ἀκόμη πιὸ πολὺ νὰ χαίρω, ἔξω ἀπὸ τὴν ὡραία στάσι τῶν Σκαπανισσῶν αὐτῶν, εἶναι καὶ οἱ ὡραίες ἐθνικὲς ἐνδυμασίες τοῦ τόπου των, πού τόσο ἀρέσουν στὸν Ἀρχηγὸ καὶ στὸν Κυβερνητικὸ μας Ἐπίτροπο, κάθε φορά πού τις βλέπουνε στὶς γιορτές, πού τόσο συχνὰ δίδει ἡ Ὁργάνωσις σὲ ὅλη τὴν Ἑλλάδα.

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΣΚΑΠΑΝΕΑΣ

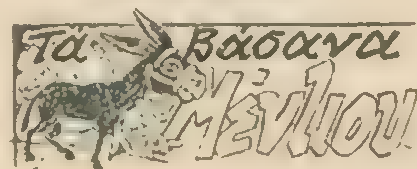

Μιά φορά, κάποιο λιοντάρι, πού εἶχε γεράσει καὶ δὲν μποροῦσε πιά νὰ κυνηγᾷ τὴν τροφή του, σοφίστηκε νὰ τὴν κερδίξῃ με πονηρία.

Ἐκαμε λοιπὸν πὼς ἦταν βαρεῖα ἄρρωστο, μῆκε μέσα σὲ μιά σπηλιά, καὶ

βογγῶντας καὶ στενάζοντας, προσκαλοῦσε τὰ ζῶα, πού περνοῦσαν ἀπ’ ἔξω, νὰ τὸ ἐπισκεφθοῦν. Πολλὰ ἀνόντα ζῶα τὴν ἐπαθάν καὶ μῆκαν μέσα στὴ σπηλιά, χωρὶς πιά νὰ ξασθγοῦν. Ἐτοί περάσε μιά μέρα ἔξω ἀπὸ τὴ

7.

(Συνέχεια)

Πῆρε λοιπὸν τὴν ἀνάσα της, κι’ ἀρχισε ν’ ἀπαγγέλλῃ κι’ αὐτὴ τὸ αἰνιγμά της, πού τὸ εἶχε βρῇ ἐκεῖνὴ τῇ στιγμῇ καὶ πού τῆς φαινόταν πολὺ εὐκόλο, ἴσια ἴσια, ὅτι ἔπρεπε γιὰ τὸν κύρ Μέντιο, πού δὲν ἦταν δά καὶ τόσο ἔξυπνος ὁ κακομοῖρης.

«Ὅσο κοιμάται ὁ μυλωνᾶς
θεριεύει τὸ κριθάρι
καὶ γίνεται πεποῦ.

Μὰ ἀν κάνῃ καὶ ξυπνήσῃ
καὶ τὸ ντουφέκι ἀρπάξῃ...

Τί θὰ γίνῃ τὸ κριθάρι; ἤθελε ἀκόμα νὰ προσθέσῃ ἡ κερά Καλή. Μὰ ἡ φωνὴ της κόπηκε, γιατί ἡ θειά Ἀλεπού μούγκριζε δυνατὰ ἀπ’ τὸν πολὺ θυμὸ της κι’ ἔτριξε τὰ σουδλερά της δόντια.

Κανέναν δὲν μίλησε. Τότε ἡ κερά Καλή ἀρχισε πάλι νὰ γελᾷ, χιχιχί! χιχιχί! νὰ κρύψῃ τὴν τρομάρα της. Τί ἄλλο νὰ κάμῃ ἡ κακομοῖρα;

Τὰ γυῖα αὐτὰ δόλου δὲν ἄρεσαν στὸν κύρ Μέντιο. Ἄν τὰ παρεξηγοῦσε ἡ θειά Ἀλεπού καὶ νόμιζε πὼς τὴν κοροΐδευαν; Κι’ ἔπειτα, ποῖημα ἦταν αὐτὸ ἡ σαχλαμάρα; Ὅριστε μαρ! Νομίζει τώρα κι’ ὁ καθέναν πὼς μπορεῖ νὰ γίνῃ ποιητής... Ποιητὴς ἐκ τοῦ προχείρου...

Ἐκανε ἓνα μορφασμὸ γιὰ νὰ δείξῃ καλύτερα τὴν ἀηδία πού ἐνοίωσε

σπηλιά καὶ μιά Ἀλεπού. Ἄκουσε τὰ βογγητὰ καὶ τὰ προσκαλέσματα τοῦ λιονταριοῦ, μὰ μυρίστηκε τὴν πονηριά του καὶ δὲν γελᾶστηκε νὰ μῆ μέσῃ. Στάθηκε μόνο ἀπ’ ἔξω καὶ γλυκαίνοντας τὴ φωνή της, τὸ ρωτοῦσε με μεγάλο τάχα ἐνδιαφέρον πὼς πάει ἡ πολυτίμη ὕγεια του.

— Ἀσκημα, πολὺ ἀσκημα, ἀγαπητὴ μου φίλη. Δὲν περιᾶς λιγάκι μέσα, νὰ σὲ ἰδῶ καὶ νὰ τὰ ποῦμε;

Μὰ ἐκεῖνῃ, με γλυκεῖα καὶ τρυφερῇ πάντα φωνή, τοῦ ἀποκρίθηκε:

— Σ’ εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὴν καλωσύνη σου. Μὰ καλὰ εἶμαι κι’ ἐδῶ ἀπ’ ἔξω.

— Καὶ γιατί δὲν μπαίνεις νὰ κουβεντιάσωμε λιγάκι; Πολὺ σ’ ἀποθύμῃσα.

— Κι’ ἐγὼ σ’ ἀποθύμῃσα, ἀγαπητὴ μου, ἀλλὰ ἐδῶ χάμω βλέπω τὰ ἴχνη ἐκείνων πού μῆκαν στὴ σπηλιά σου, μὰ δὲν βλέπω τὰ ἴχνη κανενὸς νὰ βγῇκε ἔξω. Ὡρα σου καλὴ λοιπὸν καὶ περαστικά σου!...

Κι’ ἔφυγε γελῶντας.

καὶ στράφηκε στὴν Ἀλεπού, πού ἦταν πολὺ θυμωμένη με τὰ καμωμένα της πυγολαμπίδας.

— Ἀγαπητὴ μου φίλη, τῆς εἶπε με μεγάλη εὐγένεια, μᾶς διέκοψαν... Ἡ ἀγαπητὴ κερά Καλή δὲν ἤξερε γιὰ τί σπουδαία ζητήματα μιλοῦσαμε. Θὰ εἶχατε τὴν καλωσύνη νὰ ἐξακολουθήσωμε;

— Δὲ μ’ ἀρέσει νὰ μιλῶ μπροστὰ σὲ ἀνόντους!, ἔκαμε ἡ Ἀλεπού κι’ ἔρριξε μιά λοξὴ ματιά στὴν πυγολαμπίδα.

— Φεύγω, φεύγω! εἶπε ἡ κερά Καλή καὶ βιάστηκε νὰ κατεβῇ ἀπὸ τὸ πόδι τοῦ γαιδάρου. Καληνύχτα σας... καὶ νὰ με συμπαθᾶτε...

— Φεύγω κι’ ἐγὼ! ἔκαμε κι’ ἡ κουκουβάγια, μὰ οὔτε κουνήθηκε ἀπὸ τὴ θέσι της.

— Ἐπὶ τέλους! Μείναμε μόνοι! ἀναστέναξε ὁ κύρ Μέντιος, χωρὶς καθόλου νὰ ὑποψιάζεται πόσο ἀχάριστος ἦταν. Λοιπὸν, ἔχει καὶ γαιδουράγκαθα; ρώτησε καὶ κατάπιε τὰ σάλια του.

— Γαιδουράγκαθα! ἔκαμε ἡ θειά Ἀλεπού. Σωστὰ καλὸ ἔσθια... Μπορεῖς ἀλόκληρος νὰ μῆς μέσα!

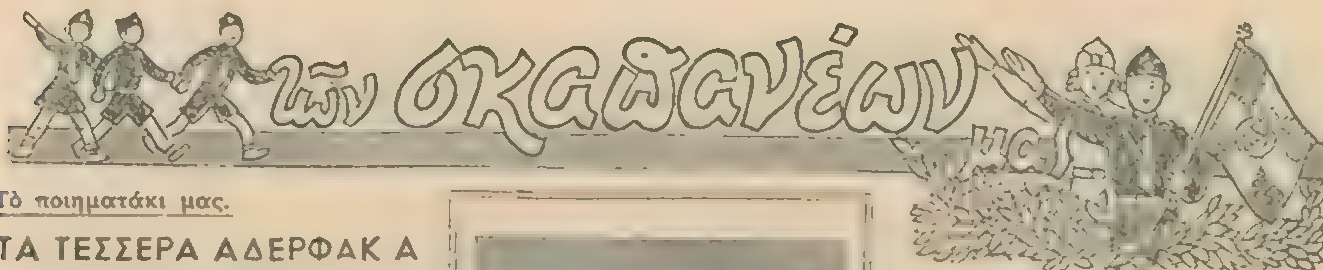
— Ὡ! φώναξε ὁ κύρ Μέντιος καὶ δάκρυα εὐτυχίας ἔτρεξαν ἀπὸ τὰ μαῦρα μάτια του.

— Ου-οὐ! ἔκαμε ἡ κουκουβάγια, πού δὲν μπόρεσε νὰ βαστάξῃ τόσο μεγάλο φέμα.

Ἡ θειά Ἀλεπού φρένιασε, ἄφησε κατὰ μέρος τις εὐγένειες καὶ χύμηξε στὴν κερασιά.

— «Ποῦ θὰ μοῦ πᾶς; Δὲ μοῦ γλυτώνεις, καταραμένη!», φώναξε.

Ὁ κύρ Μέντιος, ὁ πιὸ ἀφρημένος

Τὸ ποιηματάκι μας.

ΤΑ ΤΕΣΣΕΡΑ ΑΔΕΡΦΑΚ Α

(Οἱ 4 ἐποχές τοῦ ἔτους).

Τέσσερα ἀδέρφια σέρνουν τὸ χορὸ
ὅλα μαζί καὶ χώρα,
μικρούλα κοπελλιά, νὰ τὴ χαρῶ,
καὶ τρία ἀγόρια!

Καὶ πρώτη ἡ κόρη σέρνει τὸ χορὸ
μὲ τὰ γλυκὰ τραγούδια:

—'Εγὼ τὸ χόρτο φέρνω τὸ χλωρὸ
καὶ τὰ λουλούδια!

Κι' ἐγὼ, κράζει ἓνα ἀγόρι, τὸ σωρὸ
τὰ στάχυα μέσ' στ' ἀλώνια
καὶ δένω πωρικά, νὰ τὰ χαρῶ!
Ὁ ὅλα τὰ κλώνια!

Τὸ ἀγόρι τὸ ἄλλο κράζει: 'Εγὼ
τὰ πρωτοθρόγια ἀνοίγω,
κι ὅλο χαρὰ, παιδιά, βάλτε νὰ πιῶ!
φέρνω τὸν τρυγό!

—Κι' ἐγὼ, τὸ ἀγόρι κράζει τὸ στερνὸ
μὲ τὰ χιονάτα στήθια,
φέρνω χαρὲς στὸ τζάκι τὸ ζεστὸ
καὶ παραμύθια.

Χορεύουν μὲ χαρούμενη καρδιά
χτυποῦν τὰ παλαμάκια:

—Εἴμαστε ἐμεῖς τοῦ χρόνου τὰ παιδιά,
τὰ τέσσερα ἀδερφάκια!

Ὁ Σκαπαντὴς Ἀριστείδης Φαρμάκης

ἔξω ἀπὸ τὴν κουτὰ

Τὰ παῖδιά μέσα σὲ μιὰ κάμαρα παί-
ζουν τὴν τυφλούμυγα κι' ὁ Νίκος ποὺ
ἔχει τὰ μάτια δεμένα λέγει.

—Παῖδιά, ἀνάψτε τὸ φῶς γιὰ νὰ
ἴδω.

Ὁ Τοτὸς εἶναι θρασύρχης.
Μιά μέρα ἐφώνηξε στοὺς καθημέ-
ρους στὸ θρανί του:

—Ὅσοι εἶναι ἀπόητες νὰ σηκωθοῦν
ἐπάνω, γιὰ νὰ τοὺς σημειώσω.

—Φαινόσασθε λυπημένους, γιατρέ!
—Ναί, ἔχασα δυὸ ἀρρώστους μου.
—Πῶς; Ἀπέθανον;
—Ὁχι... ἔγιναν καλά.

γαϊδαρος ποὺ ξέρω, εἶχε ξεχάσει κιό-
λας τὴν κουκουδάγια. Νόμισε λοι-
πὸν πῶς ἡ ἀλεπού τρελλάθηκε καὶ
τάβαλε μὲ τὴν κερασιά του, μὲ τὴν
πολυαγαπημένη του κερασιά, μὲ τὸ
«ᾠδεῖον» του.

Τί νὰ κάνῃ γιὰ νὰ τὴ συνεφέρει;
Ἐθῆξε γιὰ νὰ γλυκάνῃ ὅσο μπορού-
σε τὴ φωνή του κι' ἄρχισε νὰ τὴν κα-
λοπιάνῃ:

—'Ησυγάσετε, ἡσυγάσετε, ἀγαπη-
τή μου, τῆς ἔλεγε. Ἡ κερασιά αὐτὴ
εἶναι πολὺ καλὸ δέντρο. Τὸ καλυτε-
ρο δέντρο τῆς γειτονιάς μας... Σὰς
βεβαιῶ, αὐτὴ πολὺ σὰς ἐκτιμᾷ...

Μὰ ἡ ἀλεπού εἶχε καρφώσει κιό-
λας τ' ἀγκιστρωτὰ νυχία τῆς στὸν
κορμὸ τῆς κερασιάς κι' ἄρχισε νὰ
σκαρφαλώνῃ.

Κι' ἡ κουκουδάγια ἀνοίξε ἡσυχὰ
ἡσυχὰ τὰ φτερά της καὶ φφρτ! πέ-
ταξε στὸ διπλανὸ κυπαρίσσι. Καὶ τὰ
ὀλοστρόγγυλα κίτρινα μάτια τῆς ἔ-
λαμψαν μέσ' στὴ νύχτα σὰ δυὸ κινέ-
ζικα φαναράκια.

«Πάει, μοῦ ξέφυγε!» μουρμούρισε
ἡ ἀλεπού καὶ γύρισε στὸ γαϊδαρο
ντροπιασμένη. Πεινοῦσε πολὺ καὶ
βιάζονταν πιά νὰ τελειώσῃ.

—Τί λέγαμε λοιπόν; ρώτησε τὸν
κύρ Μέντιο μὲ πολὺ ἀπότομο τρόπο.

—Λέγαμε, λέγαμε... ἀποκρίθηκε
ὁ κύρ Μέντιος καὶ τάχασε γιατί διό-
λου δὲν τοῦ ἄρρεσε νὰ τοῦ μιλοῦν
ἔτσι.

—Τί λέγαμε; ρώτησε πάλι ἡ θειά
Ἀλεπού κι' ἔτρεμε ὁλόκληρη ἀπ' τὸ
θυμὸ τῆς.

—Γιὰ τὸν παράδεισο, ἔκαμε ὁ κύρ
Μέντιος καὶ παρ' ὀλίγο νὰ βάλῃ τὰ

κλάματα. Καθὼς βλέπετε ἦταν πολὺ
εὐαίσθητο γαϊδούρι.

—'Α, ναί, εἶπε ἡ θειά Ἀλεπού. Τὸ
σπουδαιότερο δὲν σοῦ τὸ εἶπα ἀ-
κόμα:...

—Λέγε, λέγε καὶ δὲν ἀντέχω! φώ-
ναξε ὁ κύρ Μέντιος.

—Στὸν παράδεισο αὐτόν... ὅλα
τὰ σαμάρια... πεταμένα σὲ μιὰ γω-
νιά... μουρμούρισε γρήγορα γρή-
γορα ἡ ἀλεπού. Σπασμένα χίλια
κομμάτια! Καὶ πρὸ πάντων...

—Πρὸ πάντων;

—Δὲν ἔχει ἐκεῖ πέρα ἀλογόμυ-
γες! εἶπε ἡ ἀλεπού. Δὲν ἔχει ἐκεῖ
πέρα μύλους καὶ μυλωνάδες... Δὲν
ἔχει ἐκεῖ πέρα ἀλεῦρι νὰ κουβαλᾷς
ὅλη μέρα...

—Ναί, ναί, ναί, ψιθύρισε ὁ κύρ
Μέντιος, ποὺ ὅλες αὐτὲς οἱ ὑποσχέ-
σεις τὸν εἶχαν κάμει ἀκόμα πρὸ αἰ-
σθηματικό. Ὅλα αὐτὰ καλά καὶ ἄ-
για. Μὰ ἔχω μιὰν ἀνησυχία...

—Ἀνησυχία; εἶπε ἡ ἀλεπού λίγο
τρομαγμένη.
Τί ἀνησυχία,
ἀγαπητή μου
μαῖστρο;

Μήπως δὲν
ὑπάρχει ἐκεῖ
πέρα μουσική;
Γιατί χωρὶς
μουσική... ἔ-
γώ...

—Ίσια ἴσια
τὸ σπουδαιότε-
ρο τὸ κρατοῦ-
σα γιὰ τὸ τέ-
λος, ἀποκρίθη-
κε ἡ παμπόνη-
ρη ἀλεπού. Ὁ

λοιπόν, ἀγαπητέ μου, ἀπόψε μάλιστα,
ἀπόψε, ἔχει στὸν παράδεισο... μὰ
ὄχι, δὲ θὰ μὲ πιστέψῃς...

Σὲ πιστεύω, σὲ πιστεύω, ἀγα-
πητή μου! φώναξε ὁ κύρ Μέντιος.
Μίλησε σὲ παρακαλῶ.

—'Ε, λοιπόν, ἀπόψε ἔχει στὸν πα-
ράδεισο μιὰ μεγάλη συναυλία.

—Συναυλία! φώναξε ὁ κύρ Μέν-
τιος. Τί εὐτυχία! Καὶ ποιοὶ θὰ λά-
βουν μέρος;

—Ὅλα τὰ χορτοφάγα... Κουνέ-
νελια, λαγοί, ἀρνάκια, κατσίκακια.

Τὸ σάλιο ἄρχισε νὰ τρέχῃ ἀπὸ τὸ
στόμα τῆς ἀλεπούς, ποὺ πεινοῦσε φο-
δερά ἡ κακομοίρα καὶ τώρα ποὺ ἔ-
λεγε γιὰ τὰ προβατάκια καὶ τὰ κα-
τσίκακια ἀνοίξε ἡ δρεζί της.

—Γιατί σταμάτησες, ἀγαπητή μου;
ρώτησε μ' εὐγένεια ὁ κύρ Μέντιος.

—Τίποτα, τίποτα, ἀποκρίθηκε ἡ ἀ-
λεπού. Κάποιοι πόνος στὴν κοιλιά...
Θὰ εἶναι λοιπόν καὶ τὰ βόδια καὶ τ'
ἄλογα, ὅλα, ὅλα σοῦ λέω τὰ χορτο-
φάγα. Τί χαρὰ δὲν θ' ἀνοίξουν οἱ
πόρτες καὶ θὰ παρουσιαστῇς ἐσὺ, εὐ-
γενέστατέ μου μαῖστρο!

—Ὁ, καταλαβαίνω πολὺ καλά τὴ
συγκίνησίν τους! εἶπε ὁ κύρ Μέντιος
τοῦ ἦταν, καθὼς βλέπετε, ἀρκετὰ
ματαιόδοξος, κι' ἐβλεπε κιόλας τὸν
ἑαυτὸ του στὴ μέση τῆς συναυλίας
μὲ φουσκωμένο στῆθος, μὲ σηκωμέ-
νο λαιμὸ, μ' ἀνοιχτὸ στόμα, νὰ γκα-
ρίζῃ.

—Παρακαλῶ, ἀγαπητή μου, ὁδη-
γήστε με... βιάζομαι... ἔχω με-
ρος στὴ συναυλία, ψιθύρισε.

(Ἀκολουθεῖ)

Ὁ γαϊδαρὸς ποὺ ξέρω

Για να μιλούμε

ΤΟ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ

Μαγική εικών.

ΛΙΓΗ ΕΥΘΥΜΙΑ

Για να ησυχάση!

Ἡ Ἐλενίτσα βγαίνοντας περίπατο μετὰ τὴ μαμά της, λέει στὸν μικρὸ της ἀδελφὸ μετὰ σοφρότητα:

— Τοτό, νὰ κάνης ἕνα σωρὸ τρέλλες, νὰ μὴν καθήσῃς οὔτε στιγμή ἡσυχος.

Καὶ ἐπειδὴ ἡ μαμά της τὴν μαλλώνει:

— Μὰ ξέρετε, μαμά, ἀπαντᾷ, ὅ,τι κι' ἂν τοῦ πῶ, αὐτὸς θὰ κάμῃ τὸ ἐναντίον.

Περίεργο πρᾶγμα...

Μίμης — Κώστα ἀμα φᾶς ἔρχεσαι στὸ σπίτι μου νὰ παίξουμε;

Κώστας — Τὸ σπίτι σου, καὶ μὲν, εἶναι μακριά. Ἐλα καλύτερα σὺ στὸ δικό μου, ποὺ εἶναι κοντινότερα.

Μυστικὲς ἐρωτήσεις.

Δάσκαλος: Τί μέρος λόγου εἶναι ὁ...

Μαθητῆς: Ἐπίβητον τριγενές καὶ τρικατάληκτον

Δάσκαλος: Μπα! καὶ πῶς κάνουν τὰ τρία γένη;

Μαθητῆς: Ὁ...ή...τό...

Δάσκαλος: Μὰ τί λές, παιδί μου! Τὸ ἀρσενικὸ εἶναι αὐτοκράτωρ, τὸ θηλυκὸ ἐπαρχία καὶ τὸ οὐδέτερο Μονή.

ΚΑΙ Η ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ:

Στὸ μαανάθικο:

— Μπορῶ νὰ πάρω αὐτὰ τὰ δυὸ πορτοκάλια;

Ὅριζοντίως:

1 Λουλούδι (τὸ ζουμπούλι, στὴν καθαρεύουσα).

2 Πρωτεύουσα διαλυθέντος κράτους τῆς Εὐρώπης — Τόσαι ἦσαν αἱ φυλαὶ εἰς τὰς ἀρχαίας Ἀθήνας.

3 Τελικὸς σύνδεσμος — Καταφατικόν — Μέτρον ἐπιφανείας.

4 Διότι (ἀρχ.) — Μᾶς σκεπάζει.

5 Θεὸς τῶν Αἰγυπτίων — Ἀἴθρη.

6 Ἀρχαία Θεά — Ὑπάρχει οὔτ' ἀκαράβια.

7 Νότα — Νότα — Καμπούρα.

8 Φωνήν — Σύνδεσμος — Ἀντωνυμία.

9 Πρωτεύουσα κράτους τῆς Βαλτικῆς — Νότα.

10 Δηλητήριο — Προσέτι (δηλ.).

11 Προτρεπτικόν — Ἐκκλησι(α) (αἰτιατ.) — Καταστρέφει τὰ ἐνδύματα (καθ.).

Καθέτως:

1 Τὴν βάζουμε κάτω ἀπὸ ἐπιστολάς καὶ ἔγγραφα — Ἀἴθρη.

2 Πόλις τῆς Δ. Ἑλλάδος — Ἐπιστήμων.

3 Τὴν ἀνοίξι εἶναι καλός, τὸν χειμῶνα κακός — Ταῖς ὁποίας.

4 Δέκατος τρίτος — Ὡσάν (δημ.).

5 Κοιτοὶ ἄνθρωποι — Ἰερὸν κάλυμμα τῆς κεφαλῆς.

6 Ὅχι σήμερον.

7 Θεά — Παλαιὸς Βούλγαρος Βασιλεὺς.

8 Σ. Δ. — Πόλις (καθ.) — Τὰ 2) 3 τῆς ὁκᾶς.

9 Ὑποθετικόν — Χρήματα (ἀρχ.).

10 Ἐνεθυμήθη τὸν Σόλωνα — Ἀπαγορευτικόν.

11 Νότα — Δικά σου — Καθαρός, ὅχι ἀσαφής.

Α. Β. ΧΟΥΣΙΑΔΗΣ

Κρυπτογραφικόν.

12345678905 = Ναύαρχος.

4945575 = Ἀθην. ποταμός.

π = Ἀμοιβή.

345175 = Συνδετική.

567875 = Πολλὰ πλοῖα.

567975 = Τῆς Κορίνθου.

451375 = Ἀναρριχητικόν.

845575 = Ἀπὸ τὸ Ταμειυτήριον δίδεται 4%.

67875 = Ἀπὸ τὸ Ταμειυτήριον δίδεται 4%.

Κ. ΑΥΜΠΕΡΙΑΔΗΣ

Μαγικὴ εἰκὼν χωρὶς εἰκόνα.

— Περιχρᾶσθε τὰς ἀσφάζεις:

Ἡ μητέρα περιμένει νὰ τῆς πᾶ...

— Τί, Γιώργο;

— Αὐτὸ πού σοῦ εἶπα!

Τ. Ι. ΡΙΖΟΔΗΜΟΣ

Τρίγωνον.

1η σειρά: Ἀ-

κρωτήριο τῆς

Πελοποννή-

σου, 2α σει-

ρά: Ποταμός

τῆς Μακεδονί-

ας, 3η σειρά: Πάρα πολὺ

(ἐπιρρ.), 4η σειρά: Ἐθνι-

κὴ ὀργάνωσις, 5η σειρά:

Προτρεπτικόν, 6η σειρά:

Σύμφωνον.

Καὶ καθέτως τὰ ἴδια.

Ε. Ν. ΜΟΣΧΟΣ

Αἱ λυσεῖς τοῦ 32ου θύλλου

Σταυρολέξον: Ὅριζοντίως:

1 Ἀθήνας—πύρ, 2 Νίκαια, 3 ἄτι

—πύρ, 4 Ρέα—παρά, 5 ΝΡ, 6

Ἀμβρακιάς, 7 Ναὶ—οἶος—οἶα,

8 τε, 9 κρότος—στό, 10 οἶστας.

Καθέτως: 1 ἀκαρνιακά, 2 τέρας,

3 ἡνία—βέλος, 4 νί—ἀρ, 5 ἀπὸ

8 παρά—ΣΤ', 9 ὄρκος—τά, 10

ράσα—Σάμος.

Ἐξ ἡ παιδιὰ παρακολουθοῦν τὸ ἀγοράκι καὶ τὸ κοριτσάκι ποὺ πατινάρουν. Τὰ βλέπετε;

Θαύματα!

Μπορεῖτε νὰ κάνετε νὰ σταθῇ στὸν τοῖχο ἕνα κομμάτι χαρτί, χωρὶς βέβαια νὰ τὸ κολλήσετε;

Θὰ ἀπαντήσετε, ἀσφαλῶς: Ὁχι! Καὶ ὅμως εἶναι πολὺ εὐκολο... ἂν ἀκολουθήσετε τὰς ὁδηγίες μας.

Παίρνετε ἕνα φύλλο χαρτιοῦ μέσων διαστάσεων — ἕνα φύλλο τετραδίου λ. γ. — τὸ ζεσταίνετε μετὰ προσοχὴ στὴ φωτιά καὶ τὸ τρίβετε ἔπειτα δυνατὰ μετὰ κομμάτι μάλλινον ὕφασμα, ποὺ ἔχει ζεσταθῇ ἐπίσης. Ἐστὶ τὸ χαρτί γεμίζει μετὰ ἡλεκτρισμοῦ καὶ ἂν τὸ ἀκουμπήσετε στὸν τοῖχο, θὰ μείνῃ ἐκεῖ.

Τὸ ἴδιο θὰ γίνῃ καὶ στὸ τζάμι. Τὸ χαρτί θὰ μείνῃ ἱσχυρὰ προσκολλημένον σ' αὐτό.

Θέλετε νὰ κάμετε κι' ἕνα πείραμα, τοῦ ὁποῦ δυνάμεις ἡ ἐπιτυχία δὲν εἶναι πάντοτε ἀσφαλής;

Πλησιάζετε τὸ χέρι σας στὸ χαρτί ποὺ εἶναι ἀπάνω στὸ τζάμι.

Τί θὰ συμβῇ;

Θὰ δῆτε νὰ ἀνασηκωνταὶ λίγο τὸ χαρτί. Καὶ ἀκόμη εἶναι πιθανὸν νὰ ἐλθῇ νὰ κολλήσῃ στὸ χέρι σας.

Στοιχειόγραφος.

Μία φωνὴ ζωὸν γνωστοῦ καὶ ὀραίου καὶ πιστοῦ βάζει σκούφια στὸ κεφάλι κι' ἡ ἐλευθερία... πάει!

Κ. Β. ΑΝΤΩΝΑΚΗΣ

MACEDONIA

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κίνησις Περιφερειακῶν Διοικήσεων

και δυνατέρων αξιωματικῶν τῆς Ε.Ο.Ν. ὡς μελῶν. Αἱ ἐξετάσεις ἐπερατώθησαν τὴν ἑσπέραν τῆς παρελθούσης Κυριακῆς.

Τὴν 12ην Μαΐου ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος Ε.Ο.Ν. κ. Ἀλ. Κανελλόπουλος κατήλθεν ἐπὶ τοῦτο εἰς τὴν πόλιν μας καὶ ἐπέδωκεν εἰς τοὺς ἐπιτυχόντας ἀλλήλους τὰ δῶρα τοῦ ἀξιωματικοῦ τῆς Ε.Ο.Ν.

ΠΥΡΓΟΣ.—Τὴν 30ην Ἀπριλίου φάικοιτο ἐνταῦθα, προσερχόμενοι ἐκ Ζακύνθου, 80 περίπου θαλαγγίται τῆς Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. Ζακύνθου. Οἱ ἐκδρομαῖς, ἀφ' οὗ ἐπισκέφθησαν τὰ ἀξιοθέατα μέρη τῆς πόλεως, μετέβησαν εἰς τὴν ἀρχαίαν Ὀλυμπίαν, ἔνθα ἀρχαιολόγος ἐξήγησεν εἰς αὐτοὺς τὰς ἀρχαιοτάτας. Ἐκ μέρους τῆς Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. Πύργου ὁρίσθησαν δύο ἐξονοὶ ἀξιωματικοί, οἵτινες ἐπέβησαν εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ἐκδρομῶν.

ΚΡΗΤΗ

ΧΑΝΙΑ.—Ἡ ἐγκυκλοπαιδικὴ καὶ λογοτεχνικὴ μόρφωσις τῶν μελῶν τῆς Ε.Ο.Ν., ἥτις εἶναι εἰς ἐκ τῶν ἐπιδικωμένων σκοπῶν τῆς, ἐντάθη κατὰ τὴν παρελθούσαν ἐβδομάδα μετὰ ἐξαιρετικῆς προθυμίας. Ἀξία ἰδιαίτερης ἐξέσεως ὑπέβλεν ἡ πρωτοβουλία τῶν θαλαγγιτῶν τῆς 249ης Φάλαγγος, οἵτινες μετὰ θερμῶ ἡθελόντες ὠμύθησαν εἰς τοὺς Σχηματισμοὺς τῶν ἐπὶ θύματων ἱστορικῆς καὶ λογοτεχνικῆς φύσεως.

—Ἡ κοινωνικὴ δράσις τῆς Ε.Ο.Ν. συνεχίζεται μετὰ τῆς αὐτῆς προθυμίας καὶ θερμότητος ὁ λόγος Στύλου.—Προδράμιτος Ἀποκρίνου προέβη εἰς τὴν ἀποθέρανσιν ἐλῶδους περικύβητος περὶ τὸ χωρίον Στύλου ἐκτάσεως 1.000 τ. μ. Ἡ ἐξέστος ἐργασία τῶν μικρῶν Σκαπανέων καὶ θαλαγγιτῶν, ἀποσπασσάσα τὰ συγχαρητήρια τῶν παρισταμένων προέδρου τῆς Κοινότητος καὶ τοῦ ἱερέως, ἀποδεικνύει πόσον καρποφορεῖ ἡ συντελεσμένη διδασκαλία εἰς τοὺς Σχηματισμοὺς τῆς Ε.Ο.Ν.

—Τὸ κήρυγμα τῆς ἐντατικῆς καλλιέργειας εἴρε προέβησαν τοῦ θαλαγγίτου, οἵτινες μετὰ ἐξαιρετικῆς προθυμίας ἐκαλλιεργήσαν ἀγρόν χέρων ἐνὸς στρέματος καὶ ἐρύττεισαν 40 μωρία. Ἐκ παραλήλου οἱ θαλαγγίται θάμου ἐξακολούθησαν τὰ ἐργάσιμα διὰ τὴν ἐπέκτασιν τοῦ γυμναστηρίου διὰ τὰς ἀντιθέτων ἐπιδεδουκένων καὶ καλλιεργήσαν τὸν ἑλληνικὸν ἀθλητισμὸν.

—Ἡ εὐγενὴς φροντίς τῆς Περιφ. Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. Θηλέων Χανίων κ. Σφακιανῆς κατηρτίσθησαν δύο διδάξαι ἐξ ἀνωτέρων βαθμῶν καὶ Ναυτοθαλαγγιτιστῶν, αἱ ὁποῖαι διήλθον τὰ καταστήματα τῆς πόλεως συλλέγουσαι δῶρα διὰ τοὺς ἀκρίτας μας ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα. Σχῆμα ἡ Κοινὴ Χανίων ἐπεδοκίμοις τὴν συλλογὴν εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τούτου. Καὶ ὁ πτωχὸς βιοκαλαίσθητος καὶ ὁ μεγαλεμπόρος μετὰ τὸν ἴδιον ἐνθουσιασμὸν προσέβησαν τὸ δῶρον τῶν.

Τὰ συγκεντρωθέντα δῶρα ἐστάλησαν αὐθιγμῶν εἰς τὴν Κεντρικὴν Διοίκησιν.

—Διὰ τῶν ἐνεργιῶν τῆς 248ης Φάλαγγος ἐκλήθησαν 25 ποῦλδερ διὰ τοὺς ἀκρίτας μας.

ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ.—Τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν διαβε χώρον ἡμερησίᾳ ἐκδρομῇ διὰ Σκαπανέων καὶ Ναυτοσκαπανέων τῆς 253ης Φάλαγγος εἰς Κνωσὸν. Τὸ πρόγραμμα, περιλαμβανόν κατασκηνώσιν, παρασκευὴν οὐσιῶν, ἀσκήσεις πικρῆς γάλας, παιγνίδια καὶ ἐκπαίδευσιν εἰς τὰ σημάτα Μόρς, ἐτετέλεθη μετὰ πάσης ἀκριθείας. Ὁ Ὑποδιοικητὴς πόλεως καὶ προστάτης, ἐπισκεφθεὶς τὴν κατασκηνώσιν καὶ παρακολουθήσας τὰς ἀσκήσεις, διεπίστωσε τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἐκδρομῆς, τῆς ὁποίας ἡγήθη ὁ Διοικητὴς τῆς 253ης Φάλαγγος.

Τὴν 11ην π. μ. τῆς ἰδίας ἡμέρας καὶ ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθρᾷ τῶν διαλέξεων τῆς 254ης Φάλαγγος ὁ διευθυντὴς τοῦ III ἐπιτελικοῦ γραφείου τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ἡρακλείου ὤμυθησαν ἐνώπιον τῶν θαλαγγιτῶν καὶ τῶν Σκαπανέων τῆς ἀνωτέρου Φάλαγγος, περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τοῦ Ἀρκαδίου.

Κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐγένοντο δὲ τελικὸς ἀγὼν πρωταθλήματος βόλεϊ-μπαλ μετὰ τῶν διαδόνων τῶν θαλαγγιτῶν 253ης καὶ 254ης καθ' ὃν ἀνεδείχθη πρωταθλήτρια ἡ ἐμάς τῆς 253ης μὲ βαθμὸς 16—7 καὶ 16—9.

ΡΕΘΥΜΝΟΝ.—Τὴν 2αν Μαΐου τεσσαράκοντα βαθμοφόροι τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Θηλέων Ρεθύμνης μετὰ τῆς Διοικήσεως

τῶν κ. Παπαθανασίου ἐξέβησαν εἰς τὴν Ἱερὰν Μοῆν Πρέβελ. Πρὸς τοῦτο ἀνεχώρησαν δι' αὐτοκινήτων ἐκ Ρεθύμνης τὴν 7ην π. μ. καὶ μετὰ μίαν ὥραν ἐφθάσαν εἰς τὸ χωρίον Κοζαρά. Ἀπ' ἐκεῖ κατόπιν ἀνεχώρησαν πεζῇ καὶ συνεχίσασαι τὴν πεζοπορίαν ἐφθάσαν εἰς τὴν Ἱερὰν Μοῆν Πρέβελ περὶ τὴν 11ην π. μ. Ὀλίγας ὥρας βραδύτερον ἐφθάσαν εἰς τὴν Μοῆν καὶ ὁ κ. Νομάρχης καὶ Γενικὸς Ἐπόπτης Ε.Ο.Ν. Ρεθύμνης μετὰ τοῦ Ἀνωτέρου Διοικητοῦ Χωροφυλακῆς Κρήτης. Αἱ θαλαγγιτιστοὶ παρέμειναν δύο ἡμέρας τυχούσαι ἐξαιρετικῶν περιποιήσεων.

—Τὴν 3ην Μαΐου ὁ κ. Γενικὸς Ἐπόπτης μετὰ τῆς Περιφ. Διοικήσεως καὶ τοῦ κ. Ἀγγελοστοπούλου, Ἀνωτέρου Διοικητοῦ Χωροφυλακῆς Κρήτης ἀνεχώρησαν ἐκ τῆς Μοῆς τὴν 3ην π. μ. καὶ μετέβησαν εἰς τὰ χωρία Γιαννιῶν, Λευκάδια καὶ Πλακιά πρὸς ἐπιθεώρησιν τῶν ἐκεῖ τμημάτων Ε.Ο.Ν. Ἀρρέων καὶ Θηλέων. Εἰς τὸ χωρίον Λευκάδια ὁ κ. Γενικὸς Ἐπόπτης ἀνέβλετο ἐκ τῆς κολυμβήσεως μικρὸ κοριτοῦκι ἀναβάσας αὐτὸ Βασιλεῖαν. Τὴν 5ην π. μ. τῆς ἰδίας ἡμέρας ἐπιστρέψαν πάλιν εἰς τὴν Μοῆν. Τὸ Σάββατον τὸ ἑσπέραν ἀνεχώρησαν μετὰ τῶν τεσσαράκοντα βαθμοφόρων, ἀφ' οὗ προηγούμενος ὁ κ. Νομάρχης ἡγήσατο τὸν ἡγούμενον καὶ τοὺς λοιποὺς μοιχοὺς διὰ τὰς περιπολήσεις καὶ τὴν θύρην φιλοξενίαν ἔξ ἐτυχον πάντες. Μετ' αὐτὸν βαθμοφόρος ἔξ ἐνδομάτος τῶν λοιπῶν συναγωνιστῶν ἡγήσατο τὸν διόλου τὸν ἡγούμενον. Τὴν 12ην π. μ. τοῦ Σαββάτου αἱ ἐκδρομαῖς ἐφθάσαν εἰς Ρεθύμιν κατενθουσιασμέναι ἀπὸ τῆς συγχαρητικῆς ἐκδρομῆς.

—Τὸ παρελθόν Σάββατον ὁ Λόγος Περιθελίων τῆς 255ης Φάλαγγος μετὰ τῆς Λοχίτου ἐξέβησαν εἰς τὴν πρωτεύουσαν Κρήτης Χανιά.

—Τὴν 5ην Μαΐου 120 θαλαγγιτιστοὶ τοῦ

Ὁ Γενικὸς Ἐπόπτης μετὰ τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ρεθύμνης καὶ τοῦ Ἐπιτελείου τῆς Διοικήσεως.

Τάγματος Ρουστίκων τῆς 255ης Φάλαγγος μετὰ τῆς Διοικήσεως τοῦ Τάγματος καὶ τινῶν ἄλλων βαθμοφόρων ἐξέβησαν εἰς τὴν Σχολὴν Ἀουμάτων Ἀμαρίου.

—Τὴν 11ην π. μ. τῆς Κυριακῆς 5ης Μαΐου βαθμοφόροι τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Θηλέων Ρεθύμνης ὑπεβλήθησαν τὴν Ὑποδιοικητρίαν Ε.Ο.Ν. Ἡρακλείου μετὰ 13 βαθμοφόρων. Ταῦτας ἐδεξίωθησαν εἰς τὴν Λοχὴν τῆς 255ης Φάλαγγος. Τὴν 1 μ. μ. παρέβησαν εἰς αὐτὰς γυμνα καὶ συνάδουν τὰς συναδέλφους τῶν εἰς τὰ ἀξιοθέατα μέρη τῆς πόλεως. Τὴν 5ην π. μ. τῆς ἰδίας ἡμέρας ἀνεχώρησαν δι' Ἡρακλείου.

—Τὴν παρελθούσαν δευτέραν 6ην Μαΐου ὁ Νομάρχης καὶ Γενικὸς Ἐπόπτης κ. Παπαθανασίου μετὰ τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως μετέβησαν εἰς τὰ χωρία Ἀνώγεια καὶ Ξεσάρρα πρὸς ἐπιθεώρησιν τῶν ἐκεῖ τμημάτων Ε.Ο.Ν. Ἀπὸ τῆς ἐπιθεώρησιν ἔμειναν ἀπόλυτως ἱκανοποιημένοι.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ

ΛΑΡΙΣΑ.—Πρὸς τὴν Περιφερειακὴν Διοίκησιν Θηλέων Λαρίσης ὁ στρατηγὸς Διοικητὴς τοῦ Β' Σώματος Στρατοῦ ἀπέστειλε τὴν κάτωθι εὐχαριστήριον ἐπιστολὴν διὰ τὰ δῶρα τὰ

ὁποῖα συνέλεξεν αὐτὴ, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα διὰ τοὺς ἀκρίτας μας:

«Ἐλαβόν τὴν τιμὴν τὰ γινώσκω ὄντι τὴν λήσιν τῶν τοῦ ὁπ' ἀριθ. 935/25-4-40 ἐγγράφου διὰ τῶν, δόσον καὶ τῶν ἀποσταλμένων διὰ τοὺς ἀκρίτας 355 μικρῶν δαμάτων. Ἡ εὐγενὴς καὶ φιλοπατρὶς προσοχὴ τῆς ὁργανώσεως ὁμῶν ἐν προκειμένῳ, ἀποδεικνύουσα τὸν ἐνθὺς ἡλὸν καὶ τὰ πατριωτικὰ ἐλατήρια τῶν ὁμῶν προσωπικῶς, δόσον καὶ τῶν θαλαγγιτιστῶν καὶ Σκαπανέων, συγκινεῖ βαθύτατα ἡμᾶς καὶ μᾶς προκαλεῖ αἰσθήματα ὑπερηφανείας καὶ ἀνταγωνιστικῆς διὰ τὴν μὲν τοιαύτα ἰσχυρὰ καὶ μὲ τοιαύτας κατεβυθισμένη ἀναπτύσσουμένη καὶ ἐξελισσόμενη νεολαίαν, τὴν Ἑλληνικὴν Νεολαίαν.

Ἐπὶ τῇ ἐκδήλωσιν αὐτῇ ἀποδεικνύει καὶ ἐν ἀκμῇ εὐελπίᾳ σημειῖν διὰ τὸ μέλλον τῆς Ἑλλάδος, τὴν ἀλληλεγγύην καὶ ἀντιλήψιν καθήκοντων οὐδαμῶς, ἀγάπης τῆς πατρίδος, τῶν μελλόντων δηλαδὴ πολιτῶν Ἑλλήνων καὶ μητέρων Ἑλληνίδων πρὸς τὸν Στρατὸν.

Ἐπὶ τοῖς δέλεοις μετὰ τῶν συγχαρητηρίων ἡμῶν διὰ τὴν ἐν προκειμένῳ ἐνέργειαν καὶ τὴν ἐν γένει δράσιν ὁμῶν καὶ τὰς θερμὰς εὐχαριστίας ἐμὲ τὰ καὶ τὸν ἀπαιτῶν τῆς Προκαλήσεως εἰς οὐδὲν, τὰς θαλαγγιτιστῶν καὶ Σκαπανέων, εἰς ὃς ἐπέσης ταχέως ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα πᾶν ἀγαθόν. Ἐν Λαρίᾳ τῇ 27ῃ Ἀπριλίου 1940

Δ. Παπαδόπουλος
Ἀντιστράτηγος

ΤΑΝΗΣΙΑ

ΜΥΤΙΑΝΝΗ.—Τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν οἱ Σκαπανεῖς τοῦ 1ου Τάγματος τῆς 187ης Φάλαγγος Μυτιλήνης ἐξέβησαν δι' αὐτοκινήτων εἰς τὸ χωρίον Μανδραβῶν συζήσαντες τὸ πρόγραμμα τῆς Διοικῆσεως τῆς Π. Διοικήσεως Λέσβου.

Εἰς τοὺς ἐκδρομαῖς ἐτετέλεσαν ἐθουσιάζοντες ὁδοκὴν οἱ θαλαγγίται καὶ Σκαπανεῖς τοῦ Σχηματισμοῦ Μανδραβῶν.

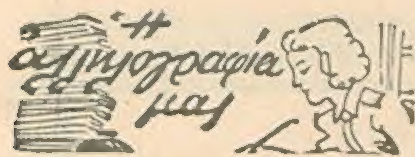
—Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ἡμέρας τοῦ ταξίμου τῆς μουσικῆς τῆς Ε.Ο.Ν., τὸ ὁποῖον συνάδουσε τὰ τάγματα, ἐπαινετὸς διὰ τὴν πατριωτικὴν ἀσπιδίαν εἰς τὴν ἀκρίαν τοῦ χωρίου.

—Ἡ Ε.Ο.Ν. Λέσβου, ἐν τῇ προσπάθειᾳ τῆς διὰ τὴν ἀριστερίαν ἐπαγγελματικὴν κατάρτισιν τῶν ἐργαζομένων μελῶν αὐτῆς, ἵδρως νικητήριον σχολὴν μὲ προσωπινὸν διευθυντὴν τὸν καθηγητὴν τοῦ Πρακτικοῦ Λυκείου Μυτιλήνης κ. Νικ. Σωτηράκη.

ΣΥΡΟΣ.—Εἰς τὴν Σύρον αἱ θαλαγγίται καὶ Σκαπανεῖς ἐπιδόσαν ἐργασίαν ἐντατικῶς κατὰ τὸν δὲ τὸν μήνα Ἀπρίλιον. Τὸ πρόγραμμα τῶν μαθημάτων ὁλοσφύς βαθμοφόρων ὑπὲρ ἐλευσινώτατον. Ἐδιδάθησαν μαθήματα οἰκονομικῆς ὑπὸ τοῦ Α' Ἐπιτελικῶ, μαθήματα παιδαγωγικὰ ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κ. Κατσουροῦ, μαθήματα ἐργασίαν, χοροδίας, ὁγιεινῆς καὶ ἐνέοντο ἀσκήσεις στρατιωτικῆς προπαιδεύσεως.

Εἰς τὰς θαλαγγιτιστοὺς καὶ Σκαπανεῖς ἐγένοντο μαθήματα ἐπὶ Ἑθνικῶν, Οἰκονομικῶν καὶ Θρησκευτικῶν.

—Ἐπίσης ἐγράφησαν ὑπὸ θαλαγγιτιστῶν καὶ βαθμοφόρων ἐκδόσεις περιγραφῆς τῆς ὡραιότερας τοποθεσίας καὶ ἐστάλησαν εἰς τὴν Κεντρικὴν Διοίκησιν Ε.Ο.Ν. διὰ τὸν προσηγομένον διαγωνισμόν. Ἀπεστάλησαν ἐπίσης καὶ λαμπρὰ ἔργα τέχνης λαϊκῆς, ἐκτελεσθέντα μετὰ μενίστης προσοχῆς ὑπὸ θαλαγγιτιστῶν καὶ βαθμοφόρων τῶν διαφόρων Ὑποδιοικήσεων Θηλέων Ε.Ο.Ν. Κυλάδων διὰ τὸν προσηγομένον σχετικὸν διαγωνισμόν. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ τοῦ ἑορτασμοῦ τοῦ Ἁγίου Πάσχα καὶ τῆς ἑορτῆς τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως ὑπερβαίνον πᾶσαν περιγραφὴν. Μετὰ μέγιστον προθυμίαν καὶ μετὰ ἀπαράμιλλον τάξιν καὶ παιδαργίαν οἱ Σχηματισμοὶ διὰ τῶν Ὑποδιοικήσεων Ε.Ο.Ν. Θηλέων Κυλάδων ἔλαβον μέρος εἰς τὴν περιγράφον τοῦ Ἐπιστάτου, εἰς τὴν τελευταίαν τῆς Ἀναστάσεως καὶ κατὰ τὴν δοξαλογίαν καὶ παρὰ τὸν διὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Κ. ΠΗΛΙΟΥΣΗΝ. Το ποίημα «Στην έξοχή» ως ιδέα όρατο, αλλά ως έκτελεσις όστερεί πολύ. — **ΛΕΥΚΗΝ ΡΟΥΣΑΚΗ.** Σας ευχαριστούμε διά τα θρησκευτικά σας άρθρίδια. Δυστυχώς δέν δύναμθα νά τά δημοσιεύσωμεν, καθότι ή ειδική σελίς του περιοδικού δέν διαθέτει χώρον περισσότερον της υπό ειδικών δημοσιευμάτων θρησκευτικής άλλς. — **Μ. ΔΕΣΠΟΤΙΔΗΝ.** Άμоргών. Τά αποσταλμένα ελήφθησαν και άν δέν δημοσιεύθησαν, εις τοσοτο παταί ή έλλειψις χώρου. Τό έχομε πη πολλές φορές ότι ό χώρος διά τάς ξένας δημοσιεύσεις είναι πολύ περιορισμένος. Παρητήρησαμεν όμως εις την έπιστολήν σας ότι τό ενδιαφέρον σας διά την ένδικήν άγωγήν των νέων κρέμεται από μία κλωστή, δηλ. μόνον άν σας δημοσιεύωμεν ό,τι μάς αποστέλλετε, άλλως εσούτου μη γενομένου, όπως γράφετε, έκφράζεται την βαθύτατην λύπην σας διότι αναγκάσθε νά παραιτηθήτε. . . . Ταούτου είδους ενδιαφέροντα δέν δύναμθα δυστυχώς νά τά έκτιμώμεν. — **ΕΛ. ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΙΔΗΝ.** Άρκετά καλό τό ποίημα σας «Έργασια». Δημοσιεύομεν μερικούς στίχους:

ΕΡΓΑΣΙΑ

Όταν σόη' ό Λόγερνός
Πριν ό "Ήλιος ξεπροβάλλη
Μά μία φλόγα στην ψυχή
Όλοι στη δουλειά μας πάλι
Υπνεόσμενοι νά τρώμε
Τό φως ή μάς μέ λώρτα
Χωρίς λύσσα, χωρίς έγνοιες,
Χωρίς βόσσανα άνν έρντα.

Στό πλευρό του Κυβερνήτη
Πού μάς βλέπει μέ συμμόνια
Μέγα θάγμα προστάτη
Στά μεγάλα μας τά χρόνια.

ΠΕΛΑΡΓΙΑΝΗ ΡΩΜΥΛΟΝ. Τα ποιήματά σας «Ζητήσεις» και «Επιδόσεις» σύντομα ως ιδέα είναι όρατα, δυστυχώς όμως ή διαχείρισις του στίχου είναι άπαισιος. — **ΓΥΜΝΑΣ.** ΘΗΛΕΩΝ. Άγγλινον. Καλή ή έκθεσις της μαθητρίας σας, αλλά νομίζομεν ότι δέν είναι άκόμη δημοσίευσιμη. — **ΑΘΑΝ. ΤΖΙΚ.** Όραία ή έμπνευσις σας και γενικά καλό τό διήγημα «Τρεις αδελφές», αλλά πριν τό δημοσίευσμα θα θέλαμε νά ξέρομε άν είναι άποικιστικά δικά σας ή άν τό έχετε διασκευάσει ή έμπνευσή άπ' άλλού. — **ΕΛΕΝ. ΠΛΟΥΜ.** Το διήγημα σας «Ό προσπατούμενος της Νεολαίας», ενώ στην άρχή είναι όρατότο, έπειτα άδυνατεί. Νομίζομε πως μπορείτε νά τό διορθώσετε, ώστε νά γίνη δημοσίευσιμη. Νά έχετε όπ' όθιν σας ότι πρέπει πάντα ν' αποφεύγετε τη ρητορεία και τόν στόμφο και άντι νά κάνετε αίσ κρίσεις πρέπει ν' άφίνετε τά πράγματα νά μιλούν μέσα από τη δράσι του διηγηματος. — **Γ. Θ. ΚΑΝΔΑΝΑ.** Πολύ ένδιαφέρουσα ή μελέτη σας, αλλά είναι γραμμένη εις τόσο άρχαϊκόσαν γλώσσαν, ώστε νά είναι δυσνόητη και συνεπώς ακατάληπτη γιά τό μεγαλύτερό άναγνωστικό κοινόν του περιοδικού μας, πού αποτελείται από μαθητικών κόσμον και από παιδιά εργαζόμενα. Μπορείτε, άν θέλετε, νά την άπλουστεύσετε και νά την ξαναστελέτε. — **ΚΩΝΣΤ. ΛΑΜΠΡ.** Καλογραμμένο τό βιογραφικό σημείωμά σας, αλλά όχι άκόμη άλοκληρωμένο. Έξ άλλου την σειράν αυτήν των νεωτέρων ιστορικών βιογραφιών την έχει αναλάβει στο περιοδικό μας, όπως θα έχετε παρατηρήσει, άρισμένους τακτικούς συνεργάτες σας. — **ΚΩΝΣΤ. ΚΟΣΜ.** Κατά γενικήν άρχήν, αλλά και από έλλειψιν έπαρκούς χώρου, αποφεύγομε την δημοσίευσιν διηγιών ή διαλέξεων. — **ΤΑΣ. ΚΑΡΤ.** Καλή ή περιγραφή σας, αλλά στεγνά άφηγηματική και χωρίς άνώτερο πού έγγραφε τό διήγημα «Ό γέρος Γιάννης»: Τί φοβόρα και τραμέρα πράγματα είναι αυτά πού περιγράφετε; Δέν βρήκατε κανένα άλλο, καλύτερο, όραιότερο, πιο ευχάριστο θέμα; Δέν κάνουν γιά μάς οι έπιτραγικές αυτές ιστορίες. Κι' έπειτα, γιατί δέν άπογράφετε; — **Ν. ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΝ.** Δημοσιεύομε έδω τό χωρικόμην ήθρογραφικό ποιηματάκι σας:

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΓΕΩΡΓΟΣ

Εμμερόματα χτυπάει
του μικρού χωριού ή καμπάνα.

Σήκω, λείπει στο γυϊό ή μάνα,
τό χωράφι θα σπαρψ.

Έξημέρωσε μπούλα;
Τρίβει ό γεωργός τά μάτια,
κι' έτοιμάζει τά δειμάτια
νά τά δώση του φαρψ.

Ρίχνει μία μπουκιά στο στόμα,
τό σπώλλνει τό μούλνρι
και γεμάτος μέ καμάρι
ξεκινά γιά τη σπορά.

Όλη μέρα σπέρνει, σπέρνει,
μά τό βράδυ θα ήουάση.
λίγα χορτά θα έτοιμάση
στην κατοικία δροσερά.

Κι' όταν πιά τό δρόμο πάρη
κι' άπό μακριά, από πέρα,
άντικρύση τη μητέρα
μ' άνοιχτή την άγκαλιά,

«Μάνα μου!» γλυκά φωνάζει
και τρελλός όπ' τη χ' δέν είναι
δέχεται στα μάγουλά του
δύο δάγλυκα φίλια.

Γ. ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ. Άπό τό ένθουσιώδες ποίημα σας γιά «Της Ε.Ο.Ν. τά παιδιά άναφέρου- με τους κάτωσι στίχους:

Της Νεολαίας τά παιδιά περιούν
πάνε μπροστά και δέ γυρνούν!
Βούλα διαβαίνουν και γκρεμούς
και χαιρετούν τους αϊδωνούς!
Είμαστε μέλις διαλεγμένα βλαστάρια
σ' όμορφ ή θρεμμένα παλληκάρια!

ΘΕΟΦ. ΜΠΟΥΡΑΝ. Καλό τό παραμυθάκι και τό κρατήσμο. Μά τό «Έξωσαν και κουτά» δέν είναι ούτε έντνα ούτε κουτά. — **ΛΕΩΝ. ΚΑΝΕΛΛΟΝ.** Τα ποιήματά σας δείχνουν τόν βαθύν ποτισμόν σας, μά δέν είναι άκόμη δημοσίευσιμη. Δέν έχουν στίχουργία. Και τό διηγηματάκι είναι επίσης άκόμη άνωριμό. — **Π. ΣΤΑΡΟΝ.** Πολύ καλή και χρησιμη ή ένέργειά σας σχετικά μέ τη χρησιμοποίησι της σχολικής βιβλιοθήκης από τους μαθητάς, και σας συγχαίρομεν γιά τη φροντίδα σας, ή όποία, όπως έφαιίνεται από τις μικρές μελέτες των μαθητών, θα είναι άποτελεσματική. Νομίζομε όμως ότι είναι άκόμη πρόωρον νά δημοσιεύθουν οι μελέτες αυτές. — **ΝΙΚΟΛ. ΓΚΟΡΤΣΟΛΟΓΟΝ.** Άρκετά καλή ή μελέτη σας, αλλά έπειδή είναι δύσκολο, από στενότητα χώρου, νά τη δημοσιεύσωμεν διόκληρη, θα παραθέσωμεν άποσπάσματα σέ ειδική σελίδα πού έτοιμάζομε. — **ΧΡΗΣΤΟΝ ΚΑΝΕΛΛΟΝ.** Στην ίδια σελίδα θα δημοσιεύσωμε και μερικούς στίχους από τό ποίημα σας. — **ΙΩΑΝΝΗΝ ΜΠΑΖΗΝ.** Αυτό πού ζητάτε, νά σας καταπονήσωμε λεπτομερώς επί των σφαλμάτων της συνεργασίας πού μάς στέλλετε, δέν μπορεί νά γίνη. Διότι είναι τόσον πολλοί όσοι μάς στέλλουν συνεργασίαν, ώστε, άν άπεραίωνα νά κάνομε τόν δάσκαλο σόν κανένα, δέν θα μάς έφτανε δόκλος ός ό χώρος της «Νεολαίας». Νά άρκή- σθε λοιπόν στα λίγα λόγια πού σας λέμε. Και τώρα θα σας πούμε πάλι δυστυχώς πως τά ποιήματά σας δέν είναι δημοσίευσιμη. Μή βιάζεσθε. — **ΘΑΝ. ΠΑΝΤΟΠΟΥΛΟΝ.** Η ίδια του διηγηματός σας καλή, αλλά όστερεί ή έκτελεσις του. Διαβάστε διηγήματα έκλεκτών συγγραφέων μας. — **ΙΩΑΝ. ΒΑΛΑΝ.** Δυστυχώς ή στενότης του χώρου δέν μάς επιτρέπει νά δημοσιεύσωμεν έκτενείς περιγραφές παλαιών έξορτασμών. Το ίδιο παρακαλούμε νά έχουν όπ' όθιν τους και όσοι άλλοι μας έστειλαν παρόμοιες περιγραφές, πού έχουν έξ άλλου ήδη χάσει και την έπικαιρότητα τους. — **ΕΥΘ. ΚΟΡΡΕΝ.** Το διήγημα, πού μάς στείλατε, είναι βέβαια μετάφρασις ξένου, γιάτι ούτε βάρων ήχομε στην Ελλάδα, ούτε όνόματ αν τον κ. Γκυτρί πού μάς παρουσιάζετε. Δέν όηρηξε τίποτε Έλληνικό πού νά σας έμπνεύση, ώστε νά γράψετε κάτι δικό σας; — **ΧΑΡΙΤΟΝ.** «Η λαμπάς της Άνασπάσεως» έχει θρησκευτικό αίσθημα, γιά τό όποιον και σας συγχαίρομεν, αλλά γιάτι νά τό γράψετε μέ μία τόσο άρχαϊκόσαν γλώσσαν και νά τό περιτύλιξε μ' έναν βαρύ πλέο. . . φιλοσοφίας; Πιο άπλά, παιδιά, πιο άπλά και στη γλώσσα και στα νοήματα! — **ΝΙΚ. ΠΑΝΒΟΥΡΗ** και **ΑΙΚ. ΚΑΝΑΚΗ.** Καλό τό παραμυθάκι σας και θα τό δημοσιεύσωμεν. — **ΜΑΡΙΑΝ Γ. ΠΟΝΗΡΟΥ.** Μας συγμήνησαν τά όραία και θερμά λόγια σας. Δημοσιεύομε σέ ειδική σελίδα άποσπάσματα από τό γράμμα σας. — **ΔΗΜ. ΖΑΡΑΦΩΝΙΤΗΝ.** Καλό τό διορθωθέν ποίημά σας και θα δημοσιεύσωμε μερικούς στίχους στην ειδική σελίδα. — **ΑΝΔΡ. ΚΟΛΛΙΑΝ** και **Α. ΠΑΓΩΝΗΝ.** Μπράβο, παιδιά. Και μόνο πού σκεφθήκατε νά τραγουδήσετε την Έλληνική μας φύσι, αείζει συγχαρητήρια. Κι' έξ άλλου την τραγουδάτε καλά, γιάτι την τραγουδάτε μέ άπλότητα και ελικρίνεια. Θα τό δημοσιεύσωμε. — **ΘΕΜ. ΑΜΟΥΡΓΗΝ.** Άπό τό ποίημά

σας, πού είναι άρκετά καλό, δημοσιεύομε έδω λίγους στίχους:

ΤΟ ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑΣ

Τώρα πού άνθίζουν τά κλαδιά
Και βγάει ή γής χορτάρι
Κι' άρχοι δέν είμαστε παιδιά
Άλλά όλων τό κομάρι,
Άς ελγήσομε άπ' την καρδιά
Γιά κείνον πώχει λώσι
Τό πρόβλημα στην Έργατιά
Χρόνια πολλά νά ζήση.

Άπ' άκρη σ' άκρη τη ματιά
Στό βλέμμα αυτό βυθίστε
Πού ρίχνει τώρα ή Έργατιά
Φωτεινό, κι' άπολυθίστε
Τό Βασιλιά μας κι' Άρχηγό
Στό θρυλικό τους δρόμο
Γιά νά νάχομε δόνητό
Τού λυτρώμε τό νόμο.

ΟΙ ΤΟΙΧΟΓΡΑΦΙΕΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

(Συνέχεια από τη σελίδα 1033)

από άρχαϊκότερα πρότυπα και νέα παραμένουν τεχνικάς κάπως άναμορφώτες, κατορθώνει παρά ταύτα νά δημοσιώγηται ένα προσωπικό όφος, άπομακρυνόμην από την παράδοση και νιώτε- ρίζον, άλλα χαρακτηριστικό γιά τη λεπτή κα- λισθησία του, την κομψότητά του και την αίσθηση του ρυθμού, όπως τόν δείχνει τό μικρό κομψότητά του του παρεκκλήσιου της Λαύ- ρας, πού είναι και ή καλύτερα δημιουργία του. Τελειώνοντας τό συνιστικό τούτο σημείωμα γιά τη δράσι της Κρητικής σχολής δέν πρέπει ίσως νά παραλείψωμε την έξαιρετική της έπίδοση στην εικονογραφία των φορητών εικόνων, τέχνη εις την όποία πάντοτε διέπρεπε και της όποιας έξαιρετα δείγματα άποτελούν άκόμη τά διασω- θέντα έργα του Μιχαήλ Δαυσκηνού (1520), (1529) Έμ. Τζάνη, Ιερών (1915) Βίκτωρος, Στάη, Σγουρού, Παλαιολόγα και λοιπών τε- χιτών της Βενετοκρατικής λεγομένης σχολής, της όποιας όστάτη μορφή αλλά και κατάποσις είναι και ή των Έπαιθωνών ζωγράφων (Μό- σχου, Τζαγκαρόλα, Κουτούρη και άλλων).

ΣΤΡΑΤΗΣ ΔΟΥΚΑΣ

ΤΟ ΛΙΟΝΤΑΡΙ, ΤΟ ΚΑΠΛΑΝΙ ΚΙ' Ο ΑΪΤΟΣ

(Συνέχεια από τη σελίδα 1037)

στο πεζούλι της άδερφής του, και έγινε ή δούλα νά πάρη νερό, και της ζητάει νά πιη, και ρίχνει τό δαχτυλίδι του στο μαστραπά της. Σάν είδε ή βασιλοπούλα τό δαχτυλίδι, κατάλαβε πως ήρθε ό άδερφός της, κι' έστειλε τη δούλα νά του φωνάξη νά μη μεί- σαι. Κι' άφοδ μπήκε μέσα, άγκαλια- στήκανε, φίληθήκανε και τόν ρωτάει: Γιατί ήρθες;

Και της μολόγησε τά πάθη του. Τό- τες ήρθε κι' ό αίτός, και τόν ρώτησε γιάτι ήρθε. Και κείνος τόν ρώτησε, άν ξέρη τις λινες τις μπλινες.

— Έγώ δέν τις ξέρω, είπε, μόν' αϊ- ριο θα συνάξω όλα τά πετούμενα, κι' ίσως κανένα τις ξέρει.

Τό πουρνό συνάχτηκαν όλα τά πε- τούμενα, και τά ρώτησε ό αίτός, άν ξέρουν τις λινες τις μπλινες:

— Έμείς δέν τις ξέρομε, είπαν, μόν' λείπει μία κουτσογερακίνα κι' ί- σως αυτή νά τις ξέρη.

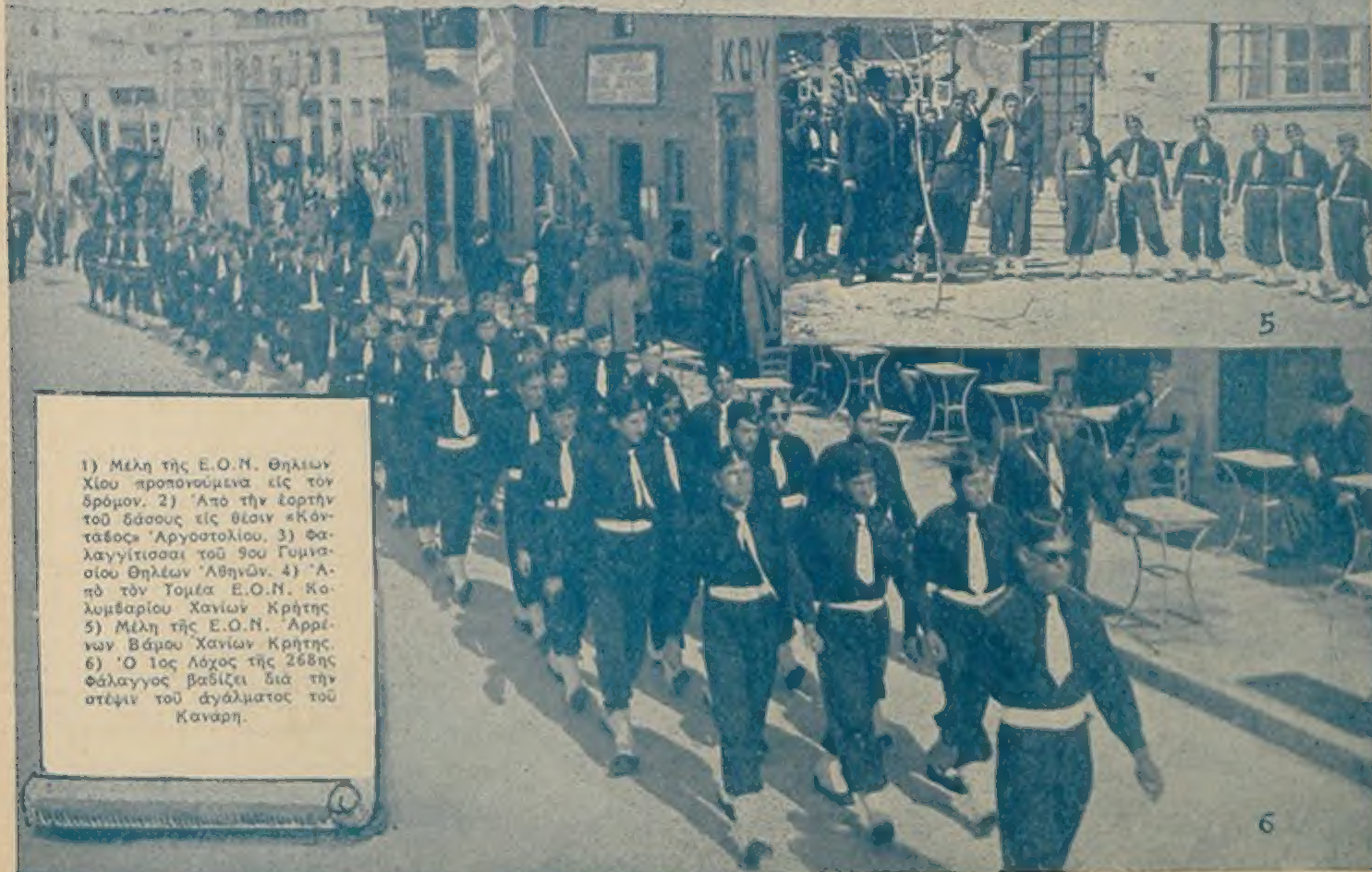
Ήρθε κι' ή κουτσογερακίνα και τις ήξερε. Τότες της είπε ό αίτός:

— Νά πιάς τούτον τόν άνθρωπο στις λινες στις μπλινες.

— Τόν πάω! είπε ή κουτσογερα- κίνα.

Κι' άφοδ ζύγωσαν στις λινες στις μπλινες, τρώπησαν τά σιδερένια του παπούτσια. Βρήκε αούτο τη γυναίκα του, πού ήταν μέ άλλες ξωθιές, και την πήρε στο βασιλείο του και τη στε- φανώθηκε.

Τύποις: «ΤΥΡ ΣΟΥ» Α. Ε.

1) Μέλη της Ε.Ο.Ν. Θηλείων Χίου προπονούμενα εις τὸν δρόμον. 2) Ἀπὸ τὴν ἐσπέρην τοῦ δάσους εις θέσιν «Κόνταδος» Ἀργυροτολίου. 3) Φαλαγγίτισσαι τοῦ 9ου Γυμνασίου Θηλείων Ἀθηνῶν. 4) Ἀπὸ τὸν Τομέα Ε.Ο.Ν. Καλυμναρίου Χανίων Κρήτης. 5) Μέλη της Ε.Ο.Ν. Ἀρρέων Βάρου Χανίων Κρήτης. 6) Ὁ 1ος Λόχος της 268ης Φάλαγγος βαδίζει διὰ τὴν στέφιν τοῦ ἀγάλματος τοῦ Καναρη.

